ŠVP ZV Frýdlant nad Ostravicí

zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

„Představme si vesmír jako zvláštní mohutný nástroj s nekonečným počtem strun. A každý člověk, každý živý tvor, je strunou na tom nástroji.

Některé struny je slyšet více, některé méně, ale všechny jsou stejně důležité, jejich hudba má účinek na životy jiných a na podobu budoucnosti.“

Základní škola a Mateřská škola,
Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 7,
příspěvková organizace

OBSAH

1 Identifikační údaje 4

2 Charakteristika školy 5

2.1 Úplnost a velikost školy 5

2.2 Podmínky školy; Vybavení školy 5

2.3 Charakteristika pedagogického sboru 6

2.4 Charakteristika žáků 7

2.5 Dlouhodobé projekty 7

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými partnery 7

2.7 Vlastní hodnocení školy 9

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu 23

3.1 Zaměření školy 23

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 23

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 30

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných 31

3.5 Začlenění průřezových témat 31

3.5.1 Průřezová témata a jejich okruhy, zkratky okruhů 32

3.5.2 Náměty pro naplňování okruhů průřezových témat 33

3.5.3 Začlenění okruhů průřezových témat v předmětech 40

4 Učební plán 43

4.1 Tabulace učebního plánu 43

4.2 Poznámky k učebnímu plánu 44

4.3 Zkratky předmětů 45

5 Učební osnovy 46

5.1 Český jazyk 47

5.2 Anglický jazyk 97

5.3 Německý jazyk 106

5.4 Matematika a její aplikace 112

5.5 Informatika 147

5.6 Člověk a jeho svět 158

5.7 Dějepis 171

5.8 Výchova k občanství 180

5.9 Fyzika 191

5.10 Chemie 199
5.11 Přírodopis 204
5.12 Zeměpis 214
5.13 Hudební výchova 223
5.14 Výtvarná výchova 233
5.15 Výchova ke zdraví 244
5.16 Tělesná výchova 253
5.17 Člověk a svět práce 271
6. Hodnocení žáků 287
6.1 Hodnocení žáků ve škole 287
6.2. Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků ……..... 287
6.2.1. Způsob hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků 287
6.2.2 Kritéria hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků..... 288
6.3. Sebehodnocení žáků 289
Příloha č. 1 ŠVP ZV Frýdlant nad Ostravicí, příloha pro ŠD …… 290

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program (dále ŠVP) pro základní vzdělávání zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Název ŠVP:	ŠVP ZV Frýdlant nad Ostravicí
Číslo jednací:	ZMFry/00912/2023
Název školy:	Základní škola a Mateřská škola, Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 7, příspěvková organizace
Adresa školy:	Náměstí 7 739 11 Frýdlant nad Ostravicí
Jméno ředitele:	Mgr. Yvetta Romsyová
Kontakty na školu:	telefon: 558 677 344, +420 605 990 140 e-mailová adresa: info@skolananamesti.cz identifikátor datové schránky: kxgfdgn adresa webových stránek: www.skolananamesti.cz
IZO:	600171574
IČO:	70632090
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava
Kontakty na zřizovatele:	elektronická podatelna: posta@msk.cz identifikátor datové schránky: 8x6bxsd adresa webových stránek: www.msk.cz
Koordinátor tvorby ŠVP:	Mgr. Eva Zámečníková
Platnost dokumentu od:	1. 9. 2023

……
Mgr. Yvetta Romsyová
ředitelka školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola, Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 7, příspěvková organizace zřízenou pro žáky s mentálním postižením (dle §16 odst. 9 školského zákona) je školou úplnou, s prvním až devátým postupným ročníkem základní školy a s prvním až desátým postupným ročníkem základní školy speciální. Škole není stanoven obvod.
Škola má dvě pracoviště s celkovou kapacitou 108 žáků a 15 dětí MŠ.
Jedno pracoviště se nachází ve Frýdlantě nad Ostravicí a sdružuje činnost základní školy (dále jen ZŠ), základní školy speciální (dále jen ZŠS), školní družiny (ŠD) a školní výdejny. Škola je nejbližší školou tohoto typu pro žáky z několika z okolních míst regionu – Bašky, Čeladné, Lískovce, Lubna, Malenovic, Metylovic, Nové Vsi, Palkovic, Pražma atd. Dopravní obslužnost zajišťují autobusové a vlakové linky. Autobusové zastávky jsou v pochůzkové vzdálenosti do 5 minut a vlakové nádraží do 10 minut.
Druhé pracoviště se nachází v budově Odborného léčebného ústavu Metylovice, p.o. – Moravskoslezském sanatoriu, Metylovice 1 (dále jen OLÚM). Zde je v provozu mateřská škola (dále jen MŠ), základní škola (dále jen ZŠ) a školní klub (ŠK). ZŠ a MŠ zajišťují vzdělávání dětem a žákům, kteří jsou v Odborném léčebném ústavu Metylovice – Moravskoslezském sanatoriu, p.o. na léčebném pobytu.

Charakteristika školy i ŠVP se dále týká pouze ZŠ a ZŠS ve Frýdlantě nad Ostravicí.
ZŠ a MŠ při zdravotnickém zařízení vzdělávají děti a žáky dle samostatně zpracovaných ŠVP (ŠVP ZŠ a ŠVP MŠ). Samostatné ŠVP je vypracováno i pro žáky ZŠS (ŠVP ZŠS).

2.2 PODMÍNKY ŠKOLY; VYBAVENÍ ŠKOLY

Budova školy se nachází na náměstí města v historické budově z roku 1887. Škola působí příjemným, rodinným dojmem.
Výuka probíhá ve třídách základní školy a třídách základní školy speciální. Počet tříd se upravuje dle aktuálního počtu žáků v daném školním roce. Třídy jsou se spojenými ročníky. Kromě kmenových učeben jsou ve škole odborné učebny (cvičná kuchyň, polytechnická dílna i s keramickou pecí), herna školní družiny, relaxační místnost, školní jídelna-výdejna, kabinet pomůcek, sborovna a ředitelna a malý školní pozemek se zděným skladem na nářadí a kompostovacím místem.
Učitelé nemají k dispozici kabinety, k přípravám na vyučování využívají sborovnu a kmenové učebny. V ředitelně pracuje současně vedení školy a ekonomka.
Škola je dobře vybavena učebnicemi a učebními pomůckami. Kolekce pomůcek se každoročně doplňuje. Učitelé si sami vytvářejí i další vlastní učební texty a pracovní listy z různých zdrojů. Pro zkvalitnění a zefektivnění výuky jsou žákům k dispozici výukové PC programy a programovatelné roboty. Žáci i učitelé mohou využívat dobře vybavených žákovských a učitelských knihoven, které jsou každoročně doplňovány o nové tituly.
Učebny jsou vybaveny funkčně, žákovských lavic a židlí, zohledňujících výšku žáků, je dostatečné množství. Všechny prostory školy jsou propojeny datovou sítí a jsou k ní k dispozici datové zásuvky.
Škola využívá informační a komunikační technologie. Učitelé i žáci mají k dispozici počítače v jednotlivých třídách, které jsou propojeny do počítačové sítě s přístupem na internet.

Každý učitel má k dispozici osobní notebook. Žáci při výuce využívají tablety a notebooky. ICT technika je využívána i k výuce v jiných předmětech, nejen v předmětu Informatika. K vytváření výukových listů, učebních textů a didaktických pomůcek mají pedagogičtí pracovníci možnost využívat tiskárny, kopírky, laminátor, vizualizéry. Učebny jsou vybaveny interaktivní tabulí a dataprojektorem s promítacím plátnem.
Relaxační místnost je vybavena i pro účely Snoezelen terapie. Okna jsou opatřena speciálním zatemňujícím závěsem. Během terapie jsou využívány různé pomůcky snoezelen speciální pomůcky včetně speciálních projektorů a projekčního plátna.
Pro výuku TV si škola pronajímá tělocvičnu TJ Sokol ve Frýdlantu n. O.. K relaxačním a sportovním hrám slouží venkovní „vzdušná tělocvična“ na dvoře školy. K pohybovým aktivitám mladších žáků (jízda na kole) využívá taktéž dopravní hřiště, při těchto aktivitách současně probíhá i dopravní výchova. Žáci také navštěvují solnou jeskyni ve Fitcentru Harcovka ve Frýdlantě nad Ostravicí.
Žáci mají možnost se zapojovat do zájmové činnosti v kroužcích, jejichž nabídka se aktualizuje každoročně podle zájmu žáků a rodičů (např. keramický kroužek, výtvarné a relaxační aktivity pro žáky i jejich rodiče apod.).
Žáci mají uloženo svrchní oblečení a obuv v prostorách šatny v blízkosti hlavního vchodu. Šatna je uzamykatelná. Jednotlivé třídy mají v šatně k dispozici vlastní prostor. V šatně je dále uzamykatelný prostor k uložení kompenzačních pomůcek pro žáky s tělesným postižením (vozíků, kočárků).
K osobní hygieně slouží pět místností s WC a umyvadlem (dvě místnosti pro chlapce, dvě pro dívky a jedna místnost pro dospělé). Každá třída má k dispozici samostatné umyvadlo. V přízemí budovy se nachází také sprcha.
Stravování je zajišťováno smluvně se společností Primirest - zařízení školního stravování spol. s r.o., která obědy připravuje i dováží. Žáci a zaměstnanci se stravují ve školní jídelně. Výdej obědů se realizuje ve výdejně při školní jídelně zaměstnancem školy.
Výhodná poloha školy (blízkost lesa, řeky) umožňuje organizovat aktivity žáků mimo budovu školy s důrazem na činnosti v přírodním prostředí (výchova a vzdělávání v problematice životního prostředí, akce EVVO, mezipředmětové vztahy a posilování fyzické zdatnosti žáků).
Škola není bezbariérová, k přesunu žáků s tělesným postižením do různých pater slouží v případě potřeby schodolez.
Všechny vnitřní i venkovní prostory pracoviště splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Pravidelně jsou prováděny revize.

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor tvoří učitelé, vychovatelé a asistenti pedagoga. Sbor je věkově různorodý a v současné době je složen pouze s žen. Odborně kvalifikováni jsou všichni pedagogičtí pracovníci. Jsou vybaveni potřebnými profesními kompetencemi, které si dále rozvíjejí a zdokonalují v rámci dalšího vzdělávání. Ředitelka školy každoročně vypracovává a vyhodnocuje Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ve kterém přihlíží jak k potřebám zdokonalování výchovně-vzdělávacího procesu, tak i zájmům a preferencím pedagogických pracovníků.
Pedagogičtí pracovníci školy pracují s vysokou osobní angažovaností se záměrem maximálního naplňování vzdělávacích možností každého žáka.
Ve škole jsou zajišťovány činnosti výchovného poradce, školního metodika prevence, v koordinátora environmentální výchovy, koordinátora ICT, koordinátora školního vzdělávacího programu.

2.4 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP). Žákem se SVP se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.
Zařadit do této školy (zřízené podle dle §16 odst. 9 školského zákona) lze žáka tehdy, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze SVP žáka nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření nepostačovala k naplňování jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Podmínkou pro zařazení je písemná žádost zákonného zástupce žáka, doporučení školského poradenského zařízení a soulad tohoto postupu se zájmem žáka.
Žákům této školy jsou přiznaná podpůrná opatření čtvrtého a pátého stupně.
Žáci školy jsou limitováni v kognitivních, řečových, pohybových a sociálních schopnostech, které oslabují jejich adaptační schopnosti.

2.5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY

Škola se zapojuje do projektu environmentální výchovy „M.R.K.E.V.“, který pořádá Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, jejichž cílem je vytvářet pěkný vztah dětí a žáků k přírodě, domovu, k našemu kraji.
V rámci EVVO se škola taktéž pravidelně zapojuje do projektu „72 hodin“ (spolupráce s Českou radou dětí a mládeže, Praha), „Soutěž s panem Popelou“ (pořadatel Společnost FCC česká republika s.r.o.) se zaměřením na separovaný sběr papíru a „Recyklohraní aneb Ukliďme Česko“ (pořadatel Český svaz ochránců přírody, Praha a Spolek Ukliďme Česko, Brno).
Škola se již několik let zapojuje do mezinárodního projektu Mahenovy knihovny v Brně a Slovenské knižnice v Bratislavě vyhlášeného u příležitosti Mezinárodního měsíce knihoven na podporu čtenářství – „Záložka do knihy spojuje školy“.
Přínosem pro školu je i zapojování do šablon Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.
Již několik let také spolupracujeme s organizací Women for women o.p.s. v rámci projektu Obědy pro děti, čímž přispíváme ke zkvalitnění života žáků z ekonomicky slabších rodin.

2.6 SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A JINÝMI PARTNERY

Zákonní zástupci žáků jsou informování o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek. Ostatní informace získávají v denících žáků, prostřednictvím elektronické pošty, na webových stránkách školy, nástěnkách v budově, na třídních schůzkách a konzultacích s učiteli. Další konzultace dle potřeby zákonných zástupců nad rámec termínů, stanovených školou, probíhají po vzájemné domluvě s vyučujícími.
Ve škole pracuje Školská rada složená ze dvou zástupců zákonných zástupců žáků, dvou členů školské rady jmenovaných zřizovatelem a dvou zástupců pedagogických pracovníků. Školská rada zasedá nejméně dvakrát ročně. Mezi úkoly školské rady patří schvalování důležitých dokumentů školy: školní řády, výroční zprávy školy a pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Školská rada se vyjadřuje k návrhu školních vzdělávacích program“. Projednává návrh rozpočtu na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření

ke zlepšení hospodaření. Dále se zabývá např. zprávou České školní inspekce, koncepčními záměry rozvoje školy aj.
V rámci „Klubu pro rodiče a žáky“ nabízí škola rodičům žáků naší školy pravidelné akce zaměřené na tvořivou činnost, při které mají rodiče možnost týmově pracovat se svými dětmi.
Škola spolupracuje s Gymnáziem Beskydy Mountain Academy, Frýdlant nad Ostravicí (BMA), se zaměřením na výuku anglického jazyka, jehož studenti pořádají akce pro naše žáky (soutěže, Mikulášskou nadílku...).
Účastníme se výchovně-vzdělávacích akcí a kulturních akcí, pořádaných místními základními školami, mateřskými školami, základní uměleckou školou a Kulturním centrem Frýdlant nad Ostravicí. Žáci si velmi oblíbili „Knihovnické lekce“ - výukové lekce, které pro žáky pořádá Městská knihovna Frýdlant nad Ostravicí.
S pedagogy základních škol si vyměňujeme navzájem zkušenosti ze společného vzdělávání, kolegové z místních škol se zajímají o pomůcky, učebnice, výukové materiály aj., které ve škole využíváme.
Dlouhodobě spolupracujeme s Muzeem Beskyd Frýdek-Místek, které pořádá pro naše žáky besedy s vlastivědným obsahem.
S AVE CZ odpadové hospodářství s. r.o. Frýdlant nad Ostravicí spolupracujeme při akcích se zaměřením na enviromentální výchovu.
TJ Sokol Frýdlant nad Ostravicí nám ve svém sportovním sále umožňuje realizovat výuku tělesné výchovy a organizování sportovních akcí.
Policie ČR Frýdlant nad Ostravicí organizuje pro žáky školy besedy, zaměřené na prevenci rizikového chování a dopravní výchovu.
Hasičský záchranný sbor MSK – HASÍK pořádá pro žáky školy preventivně výukové programy.
Zajímavou spolupráci jsme navázali s Chirurgickou a úrazovou ambulancí s.r.o. Frýdlant nad Ostravicí. Žáci prezentují své výtvarné práce v čekárně ambulance a pracovníci ambulance pořádají praktické ukázky ošetřování drobných úrazů a přispívají k povědomí o bezpečném chování s cílem předcházení úrazům.
Nezbytností je také spolupráce se speciálně pedagogickými centry ve Frýdku-Místku a Ostravě a jinými státními institucemi, zejména Odborem sociálních věcí a Odborem školství a kultury Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí. V případě potřeby využíváme služeb Střediska výchovné péče ve Frýdku – Místku. V rámci profesní orientace žáků a koordinace přijímacího řízení na SŠ dlouhodobě spolupracujeme s Úřadem práce ve Frýdku-Místku.
Dlouholetou spolupráci máme taktéž s vysokými školami pedagogického směru (PdF Ostravská univerzita, Dolnoslezská vysoká škola ve Wroclawi), jejichž studentům umožňujeme ve škole absolvovat pedagogickou praxi. Časté ve škole bývají i praxe asistentů pedagoga, v tomto směru spolupracujeme se vzdělávacími institucemi zaměřenými na vzdělávací programy pro přípravu asistentů pedagoga (Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum Nový Jičín, Akademie HUSPOL s.r.o., SCHOLA education aj.).
Již několik let se škola zapojuje do „Potravinové sbírky“ pro Potravinovou banku v Ostravě. Potraviny do sbírky darují nejen zaměstnanci školy, ale i rodiče žáků.
Žáci bývají oceňováni za svá výtvarná díla v různých výtvarných soutěžích. Již několik let se účastní soutěží „O pohár čeladenské ovečky“ (pořadatel ZŠ Čeladná) nebo soutěže, jejíž vyhlašovatelem je Asociace Trigon, o.p.s. Ostrava-Poruba u příležitosti Evropských dnů handicapu.

2.7 VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Se záměrem zkvalitňování činnosti školy a výchovně - vzdělávacího procesu provádí škola každoročně aktivity zaměřené na hodnocení školy. Pedagogický pracovník pověřený koordinací vlastního hodnocení školy zpracovává roční Plán vlastního hodnocení školy, ve kterém jsou určeny oblasti, na které bude hodnocení v daném školním roce zaměřeno. Hodnocení může být akcentováno na podmínky školy, průběh vzdělávání, kulturu školy, řízení školy nebo výsledky vzdělávání. K hodnocení určené oblasti jsou následně zvoleny adekvátní metody a nástroje k získání informací, např. dokumentace školy, zprávy, zápisy, kontrolní činnost, dotazníky a ankety, osobní pohovory a řada dalších.

Vlastní hodnocení školy je prováděno dle Metodiky přípravy a provádění vlastního hodnocení školy podle Modelu zvyšování kvality školy a vyhlášky MŠMT č. 225/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č.15/2005 Sb.. Model zvyšování kvality školy byl připraven na Ostravské univerzitě. Podle Metodiky přípravy a provádění vlastního hodnocení školy lze níže uvedené ukazatele prostřednictvím popsaného klíče periodicky hodnotit a monitorovat jejich vývoj.

- Ukazatele kvality
  Jsou definovány ukazatele kvality specifické pro školství tak, aby bylo možno vyhovět vyhlášce MŠMT ČR č. 225/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 15/2005 Sb., pro tyto ukazatele je definována hodnotící stupnice o čtyřech bodech, přičemž je možné jednotlivé ukazatele v daném období nehodnotit.
- Klíč k ukazatelům kvality
  Pro každý ukazatel kvality jsou definovány návrhy slovních hodnocení stavů - kritéria kvality, které odpovídají bodovým hodnocením v úrovni 2 body a 4 body. Tato slovní hodnocení jsou návrhem formulací pro lepší představu hodnotících týmů na školách (1 bod a 3 body jsou přidělovány v případech, kdy situace na škole neodpovídá ani jednomu z popisovaných stavů).

Oblast: 1 Podmínky ke vzdělávání				
Podoblast: 1.1 Lidské zdroje				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
1.1.1	Přehled o pedagogických a nepedagogických pracovnících školy	- personální stabilita školy - kvalifikace učitelů - kvalifikace výchovného poradce - systém pravidelného hodnocení pracovníků	- osobní dokumentace zaměstnanců - profesní růst - výroční zprávy školy - zápisy z jednání pedagogické rady - dokumentace výchovného poradce - plány činností metodiků ICT, EVVO, prevence rizikového chování - plán DVPP - dotazníky pedagogických pracovníků - čerpání fondu FKSP - nabídka společenských a sportovních aktivit pro zaměstnance školy	1 x ročně
1.1.2	Kvalifikace učitelů			
1.1.3	Kvalifikace výchovného poradce			
1.1.4	Zřízení funkcí a kvalifikace metodiků specializovaných činností			
1.1.5	Sebehodnocení a sebezdokonalování pracovníků školy			
1.1.6	Prevence stresu u pedagogických pracovníků, prevence syndromu vyhoření a prevence syndromu vyhoření			
Podoblast: 1.2 Materiální zdroje				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
1.2.1	velikost a vhodnost prostorů školy vzhledem k počtu žáků školy	- technický stav budovy odpovídá požadavkům a normám - dostatečné množství učeben, které svou vybaveností odpovídají cílům a učebnímu plánu ŠVP - vybavení učebnicemi, pomůckami, didaktickou	- výroční zprávy, zprávy o hospodaření - učebny školy - školní pozemek - revizní zpráva BOZP - roční plán školy - Střednědobý plán rozvoje školy - realizace opatření - inventarizační seznamy	1x ročně
1.2.2	technický stav budov školy			
1.2.3	odborné učebny a jejich vybavení vzhledem k potřebám ŠVP			
1.2.4	kmenové učebny a jejich vybavení			
1.2.5	vybavení knihovny, studovny, informačního centra			
1.2.6	sportovní zařízení a jeho vybavenost			

1.2.7	dílny, pozemky a další učebny praktické výchovy a jejich vybavení	technikou vzhledem k potřebám ŠVP	- účetnictví školy	
1.2.8	úroveň stravování			
1.2.9	vybavení žáků učebnicemi			
1.2.10	vybavení školy pomůckami a didaktickou technikou			
1.2.11	využívání materiálního zázemí školy širší veřejností			
Podoblast: 1.3 Finanční zdroje				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
1.3.1	přiměřenost a evidence čerpání rozpočtu přímých nákladů	- dostatečné množství finančních prostředků na přímé náklady - dostatečné množství finančních prostředků na provoz školy - finanční prostředky ze sponzorských darů, nadačních příspěvků, grantů, dotačních titulů	- účetnictví školy - zprávy o hospodaření - žádosti o sponzorské dary - darovací smlouvy - plán čerpání rozpočtu	průběžně
1.3.2	přiměřenost a evidence čerpání rozpočtu provozních prostředků			
1.3.3	Přiměřenost a evidence čerpání rozpočtu mimorozpočtových zdrojů			
Oblast: 2 Průběh vzdělávání				
Podoblast: 2.1 Charakteristika učících se				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
2.1.1	přiměřenost cílů ŠVP k možnostem žáků	- cíle ŠVP v souladu se schopnostmi a možnostmi žáků s MP, se zřetelem na individuální schopnosti a možnosti každého žáka a s přihlédnutím	- ŠVP školy - dokumentace žáka - individuální vzdělávací plány žáků	dle potřeb vlastního hodnocení školy
2.1.2	individuální vzdělávací plány pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami			1 x ročně

2.1.3	individuální vzdělávací plány pro žáky nadané a talentované včetně oblasti sportovní	na doporučení školského poradenského zařízení		-----
Podoblast: 2.2 Cíle a školní vzdělávací program (ŠVP)				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
2.2.1	soulad vize školy a cílů ŠVP	- cíle ŠVP v souladu s vizemi školy - jasně vymezené klíčové kompetence v ŠVP, kterými by měli žáci disponovat	- ŠVP školy - Střednědobý plán rozvoje školy - protokol o provedení supervize ŠVP - časových a tematických rozvržení učiva	dle potřeb vlastního hodnocení školy
2.2.2	obeznámení učitelů s cíli školy i cíli ŠVP			1 x ročně
2.2.3	logické rozpracování cílů školy v ŠVP a jejich soulad s očekáváním a potřebami žáků školy a jejich zákonných zástupců			dle potřeb vlastního hodnocení školy
2.2.4	klíčové kompetence v ŠVP, koordinace vytváření klíčových kompetencí			
2.2.5	práce s průřezovými tématy a jejich realizaci v procesu výchovy a vzdělávání			
2.2.6	časové dotace a posloupnosti jednotlivých částí ŠVP			
Podoblast: 2.3 Organizace vzdělávacího procesu školy				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
2.3.1	rozvrh hodin	- rozvrh hodin v souladu se zásadami psychohygieny žáků, s materiálními a personálními možnostmi	- učební plán školy - rozvrh hodin - školní řád - informační panely ve sborovně	1 x ročně
2.3.2	školní řád			dle potřeb vlastního hodnocení školy

		školy	a škole	
2.3.3	vnitřní informační a komunikační systém školy, porady	- školní řád - funkční informační a komunikační systém školy	- elektronická pošta - webové stránky školy	průběžně
2.3.4	obsah práce ve školní družině	- pracovní náplň školní družiny a školního klubu v souladu s psychosociálními požadavky na činnost žáků mimo vyučování	- zápisy z porad zaměstnanců - zápisy z jednání školské rady - ŠVP školy - příloha pro ŠD - plán práce ŠD	1 x ročně

Podoblast: 2.4 Vzdělávací proces

Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
2.4.1	vhodnost a přiměřenost stanovených cílů výuky	- jasné a přiměřeně stanovené výukové cíle každé vyučovací jednotky - adekvátnost forem výuky a vyučovacích metod schopnostem žáků a v souladu s ŠVP - dostatečný počet vhodných učebnic a ostatních didaktických pomůcek v souladu s cíli ŠVP - příznivé klima školy	- ŠVP - záznamy z hospitací - časová a tematická rozvržení učiva - samostudium učitelů - pracovní schůzky pedagogů - vzdělávací akce DVPP - evidence výpůjček pomůcek a učebnic - dokumentace výchovného poradce - osobní dokumentace žáků - dotazníky pro žáky, rodiče, učitele - klima školy	průběžně
2.4.2	využívání vhodných forem výuky vzhledem k cílům výchovně vzdělávacího procesu			
2.4.3	pestrost vyučovacích metod a jejich vhodná volba vzhledem k cílům výchovně vzdělávacího procesu			
2.4.4	využití učebnic a ostatních didaktických pomůcek			
2.4.5	komunikace mezi žáky			
2.4.6	komunikace mezi žáky a učiteli			

Podoblast: 2.5 Učení se žáků

Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
2.5.1	odpovědnost žáků za své učení, domácí příprava žáků	- utváření a rozvíjení klíčových kompetencí	- analýza žákovských prací - portfolia žáků	průběžně
2.5.2	aktivita a zapojení žáků ve výuce			

2.5.3	využívání samostatné a týmové práce žáků včetně dalších forem výuky			
2.5.4	využívání učebnic, ICT a jiných výukových objektů v procesu učení se žáků			
2.5.5	využívání sebehodnocení žáků			
Oblast: 3 Kultura školy				
Podoblast: 3.1 Podpora školy žákům				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.1.1	atmosféra a hodnoty školy	- příznivé klima školy - prevence výchovných problémů - nízký počet udílených kázeňských opatření	- plány činností výchovného poradce a metodiků EVVO, prevence rizikového chování - pozorování - klima třídy - konzultace s výchovným poradcem - prožitkové programy	průběžně
3.1.2	poskytování sebedůvěry žáků a poskytování zpětné vazby			
3.1.3	výchovná opatření - pochvaly, odměny, domlouvání, tresty			
3.1.4	předcházení konfliktům a jejich řešení			
3.1.5	podpora žáků k dosažení úspěchu			
Podoblast: 3.2 Spolupráce s rodiči				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.2.1	podávání informací rodičům o dění ve škole	- funkční komunikace školy s rodiči - zapojení rodičů do aktivit školy	- zápisy v ŽK a deníčcích žáků - webové stránky školy - zápisy z jednání školské rady - akce školy - kronika - Klub pro rodiče s dětmi	průběžně a dle potřeb vlastního hodnocení školy
3.2.2	zapojení rodičů do života školy			
3.2.3	podpora rodičů učení dětí			
3.2.4	spolupráce školské rady a vedení školy			

Podoblast: 3.3 Vzájemné vztahy				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.3.1	vzájemný respekt a podpora pracovníků školy	- příznivé klima školy	- kronika školy - webové stránky školy	průběžně a dle potřeb vlastního hodnocení školy
3.3.2	vzájemný respekt a podpora žáků, podpora vedení školy návrhům a aktivitám žáků			
Podoblast: 3.4 Výchovné poradenství				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.4.1	spolupráce školy s pedagogicko psychologickou poradnou a speciálním pedagogickým centrem	- efektivní spolupráce s poradenskými zařízeními - nízká frekvence sociálně-patologických jevů - funkční systém poradenství k volbě povolání	- dokumentace výchovného poradce - dokumentace žáků - plány činností výchovného poradce a metodika prevence rizikového chování	průběžně
3.4.2	prevence sociálně-patologických jevů			
3.4.3	informace a poradenství k volbě povolání a přípravě na další studium			
3.4.4	informace o výsledcích dalšího studia			
3.4.5	spolupráce s úřady práce			dle potřeb vlastního hodnocení školy
Podoblast: 3.5 Práce třídního učitele				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.5.1	koordinace a informovanost žáků a učitelů učících ve třídě třídním učitelem	- efektivní práce třídních učitelů - příznivé klima ve třídách	- zápisy z jednání pedagogických pracovníků - konzultace s rodiči - dokumentace žáků - portfolia žáků	průběžně
3.5.2	komunikace uvnitř a vně třídy			
3.5.3	vytváření portfolia žáků			

3.5.4	komunikace třídního učitele s ostatními pedagogickými pracovníky			
Podoblast: 3.6 Image školy				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.6.1	prezentace školy na veřejnosti (PR školy)	- příznivý celkový dojem školy na veřejnosti - příjemné prostředí ve škole	- webové stránky školy - logo školy - výzdoba prostorů školy	průběžně a dle potřeb vlastního hodnocení školy
3.6.2	logo školy			
3.6.3	webové stránky školy			
3.6.4	prostředí a prostory školy			
Podoblast: 3.7 Vztahy s regionem a okolím				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.7.1	spolupráce se zřizovatelem	- funkční spolupráce školy se zřizovatelem - funkční spolupráce se subjekty v okolí (ZŠ, MŠ, SŠ, DD, ZUŠ atd.)	- kronika školy - webové stránky - výroční zpráva školy - korespondence školy s partnerskou školou v zahraničí	dle potřeb vlastního hodnocení školy
3.7.2	spolupráce s místní komunitou a regionem			
3.7.3	spolupráce se školami stejného typu			
3.7.4	spolupráce se školami odlišných stupňů vzdělání a typů škol			
3.7.5	spolupráce se školami v zahraničí			
Podoblast: 3.8 Kázeň ve škole				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
3.8.1	kvalita školního řádu	- funkční školní řád - nízký počet méně závažných porušování školního řádu - funkční a úspěšná spolupráce učitelů s rodiči žáků při řešení kázeňských problémů	- školní řád - dokumentace výchovného poradce - zápisy z jednání pedagogických zaměstnanců - dokumentace žáků	dle potřeb vlastního hodnocení školy
3.8.2	znalost školního řádu žáky			1 x ročně průběžně
3.8.3	dílčí méně závažné přestupky proti školnímu řádu			průběžně

3.8.4	hrubé porušování školního řádu - četnost			
3.8.5	dovednost učitelů udržet si kázeň			
3.8.6	úspěšnost spolupráce učitelů s rodiči při řešení kázeňských přestupků			
3.8.7.	adekvátnost výchovných opatření vůči kázeňským přestupkům			
Oblast: 4 Řízení školy				
Podoblast: 4.1 Vize a vnitřní hodnoty školy				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
4.1.1	přiměřenost a srozumitelnost vize a vnitřních hodnot	- srozumitelnost a přiměřenost dlouhodobých cílů školy - soulad dlouhodobých cílů školy s ročními a měsíčními cíly	- Střednědobý plán rozvoje školy - Zpráva z vlastního hodnocení školy - roční a měsíční plány školy	dle potřeb vlastního hodnocení školy
4.1.2	propojení vize a vnitřních hodnot s vlastním hodnocením a zdokonalováním školy			
4.1.3	shoda na principech			
4.1.4	konkretizace, rozpracování vize a vnitřních hodnot do plánu práce školy			1 x ročně
Podoblast: 4.2 Plánování				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
4.2.1	plánování lidských zdrojů	- personální stabilita školy - optimální stav materiálních a finančních zdrojů školy	- plán DVPP - finanční plán - plán čerpání rozpočtu	2 x ročně
4.2.2	plánování materiálních zdrojů			průběžně
4.2.3	plánování finančních zdrojů (finance, majetek)			

<table>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 4.3 Organizace školy</td></tr>
<tr><td colspan="2">Název ukazatele</td><td></td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>4.3.1</td><td>organizační struktura školy a organizační řád</td><td rowspan="3">- funkční organizační řád
- participativní model řízení
- funkční informační a komunikační systém školy</td><td rowspan="3">- organizační řád školy
- zápisy z jednání pedagogických pracovníků
- informační panely ve sborovně a škole
- elektronická pošta
- webové stránky školy</td><td>1 x ročně</td></tr>
<tr><td>4.3.2</td><td>delegování úkolů a pravomocí</td><td rowspan="2">průběžně</td></tr>
<tr><td>4.3.3</td><td>správa přenos dat a informací uvnitř školy</td></tr>
<tr><td>4.3.4</td><td>činnost poradních, metodických a samosprávných orgánů</td><td></td><td>dle potřeb vlastního hodnocení školy</td></tr>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 4.4 Vedení lidí</td></tr>
<tr><td colspan="2">Název ukazatele</td><td></td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>4.4.1</td><td>týmová práce</td><td rowspan="8">- dobré mezilidské vztahy na pracovišti
- zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků</td><td rowspan="8">- dotazníky pro učitele
- záznamy z hospitací
- pracovní schůzky pedagogů
- plán DVPP</td><td rowspan="5">průběžně</td></tr>
<tr><td>4.4.2</td><td>komunikace, poskytování zpětné vazby a informací mezi školskými týmy</td></tr>
<tr><td>4.4.3</td><td>podpora učitelů při zavádění změn, výměna zkušeností mezi pedagogy</td></tr>
<tr><td>4.4.4</td><td>vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů</td></tr>
<tr><td>4.4.5</td><td>hospitační činnost vedoucích pracovníků</td></tr>
<tr><td>4.4.6</td><td>další vzdělávání pedagogických pracovníků</td><td>1 x ročně</td></tr>
<tr><td>4.4.7</td><td>styl řízení a vedení</td><td rowspan="2">dle potřeb vlastního hodnocení školy</td></tr>
<tr><td>4.4.8</td><td>„invitational leadership“ - „pozvání, vybízení k vůdcovství“</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 4.5 Kontrola</td></tr>
<tr><td colspan="2">Název ukazatele</td><td></td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>4.5.1</td><td>kontrola a opatření ke zlepšení stavu v oblasti BOZP, PO a hygieny</td><td rowspan="3">- funkční systém kontroly BOZP, PO a hygieny
- funkční systém kontroly v oblasti lidských, materiálních a finančních zdrojů</td><td rowspan="3">- revizní zpráva BOZP a PO
- deník kontrol
- zpráva z hygienického šetření
- roční plán kontrol</td><td rowspan="3">1 x ročně</td></tr>
<tr><td>4.5.2</td><td>kontrola a opatření ke zlepšení stavu v oblasti lidských, materiálních a finančních zdrojů</td></tr>
<tr><td>4.5.3</td><td>prevence rizik</td></tr>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 4.6 Vlastní hodnocení školy</td></tr>
<tr><td colspan="2">Název ukazatele</td><td></td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>4.6.1</td><td>plánování a realizace vlastního hodnocení školy</td><td rowspan="6">- dobře organizovaný proces aktivit vlastního hodnocení školy</td><td rowspan="6">- dokumentace k vlastnímu hodnocení školy (plány, zápisy, dotazníky atd.)</td><td rowspan="6">dle potřeb vlastního hodnocení školy</td></tr>
<tr><td>4.6.2</td><td>spolupráce hodnotících týmů</td></tr>
<tr><td>4.6.3</td><td>uplatňování doporučení pro provádění vlastního hodnocení školy</td></tr>
<tr><td>4.6.4</td><td>spolupráce s rodiči a ostatními partnery</td></tr>
<tr><td>4.6.5</td><td>výstupy z vlastního hodnocení školy</td></tr>
<tr><td>4.6.6</td><td>cyklus zvyšování kvality školy</td></tr>
<tr><td colspan="5">Oblast: 5 Výsledky vzdělávání</td></tr>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 5.1 Zjišťování výsledků vzdělávání</td></tr>
<tr><td colspan="2">Název ukazatele</td><td></td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>5.1.1</td><td>nástroje využívané k měření výsledků vzdělávání</td><td rowspan="2">- systematické hodnocení nástrojů k měření výsledků vzdělávání</td><td rowspan="2">- písemné práce žáků
- rozhovory se žáky,
- pozorování výkonu při učebních aktivitách žáků</td><td rowspan="2">průběžně</td></tr>
<tr><td>5.1.2</td><td>systematičnost zjišťování výsledků vzdělávání s výjimkou klasifikace</td></tr>
</table>

5.1.3	účelnost využívání statistických informací a dat pro srovnávání		- zápisy z jednání pedagogických pracovníků - pracovní konzultace - dokumentace žáků - portfolia žáků	dle potřeb vlastního hodnocení školy
Podoblast: 5.2 Hodnocení výsledků vzdělávání				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
5.2.1	hodnocení zjištěných výsledků vzdělávání žáků i školy		- kronika školy - webové stránky školy - osvědčení a diplomy ze soutěží - výroční zpráva školy	2 x ročně
5.2.2	srovnávání zjištěných výsledků jednotlivých žáků a školy vzhledem k minulému hodnocení			
5.2.3	hodnocení výsledků v matematice			
5.2.4	hodnocení výsledků v českém jazyce			
5.2.5	hodnocení výsledků v cizích jazycích			
5.2.6	hodnocení výsledků v dalších profilových oblastech			
5.2.7	Výsledky a úspěšnost žáků při přijímacím řízení			1x ročně
Podoblast: 5.3 Další výsledky vzdělávání				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
5.3.1	umístění v odborných soutěžích a olympiádách	- účast a dobré umístění žáků v různých soutěžích	- kronika školy - webové stránky školy - osvědčení a diplomy ze soutěží - výroční zpráva školy - portfolia žáků	1 x ročně
5.3.2	umístění ve sportovních soutěžích			
5.3.3	umístění v dalších soutěžích			
5.3.4	zapojení školy do projektů a dalších aktivit			

<table>
<tr><td colspan="5">Oblast: 6 Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům</td></tr>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 6.1 Celkové hodnocení využívání lidských zdrojů</td></tr>
<tr><td colspan="3">Název ukazatele</td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>6.1.1</td><td>efektivita využívání kvalifikace učitelů</td><td rowspan="4">- zvyšující se kompetence pedagogických i ostatních pracovníků školy (zvyšování kvalifikace, další vzdělávání)</td><td rowspan="4">- organizace školy
- osobní dokumentace zaměstnanců - profesní růst
- výroční zprávy školy
- dotazníky pedagogických pracovníků
- dokumentace žáků</td><td>2 x ročně</td></tr>
<tr><td>6.1.2</td><td>efektivita využívání kvalifikace ostatních pracovníků školy</td><td rowspan="3">1 x ročně</td></tr>
<tr><td>6.1.3</td><td>zdokonalování učitelů a dalších pracovníků školy vzhledem k hodnoceným oblastem</td></tr>
<tr><td>6.1.4</td><td>uplatnění absolventů na trhu práce a v dalším studiu</td></tr>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 6.2 Celkové hodnocení využívání materiálních zdrojů</td></tr>
<tr><td colspan="3">Cíle a kritéria</td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>6.2.1</td><td>efektivita využívání prostor a budov školy</td><td rowspan="3">- efektivita využívání materiálních zdrojů v souladu s cíli a prioritami školy</td><td rowspan="3">- výroční zprávy - zprávy o hospodaření
- Střednědobý plán rozvoje školy - realizace opatření
- evidence výpůjček pomůcek, učebnic a knih
- hospitační záznamy
- práce žáků na PC</td><td rowspan="3">1 x ročně</td></tr>
<tr><td>6.2.2</td><td>efektivita využívání pomůcek a učebnic</td></tr>
<tr><td>6.2.3</td><td>efektivita využívání ICT</td></tr>
<tr><td colspan="5">Podoblast: 6.3 Celkové hodnocení využívání finančních zdrojů</td></tr>
<tr><td colspan="3">Název ukazatele</td><td>Metody a nástroje</td><td>Časové rozvržení</td></tr>
<tr><td>6.3.1</td><td>efektivita využívání přímých nákladů</td><td>- efektivita využívání</td><td>- zprávy o hospodaření</td><td></td></tr>
</table>

6.3.2	efektivita využívání provozních prostředků	finančních prostředků v souladu s cíli a prioritami školy	- výroční zprávy školy - rozpočet školy - Střednědobý plán rozvoje školy	1 x ročně
6.3.3	efektivita využívání mimorozpočtových zdrojů			
Podoblast: 6.4 Dopad vlastního hodnocení na zdokonalování školy				
Název ukazatele			Metody a nástroje	Časové rozvržení
6.4.1	korekce cílů a hodnot školy	- soulad plánu rozvoje školy se závěry vlastního hodnocení školy	- dokumentace k vlastnímu hodnocení školy - Zpráva z vlastního hodnocení školy - Střednědobý plán rozvoje školy	dle potřeb vlastního hodnocení školy
6.4.2	korekce ŠVP			
6.4.3	revize strategie vlastního hodnocení školy			
6.4.4	revize plánu rozvoje školy			

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program ŠVP ZV Frýdlant nad Ostravicí je uveden do souladu s Rámcovým vzdělávacím pro základní vzdělávání.
Obsah předmětů je uspořádán do předmětů a očekávané výstupy jsou rozpracovány do jednotlivých ročníků.
Vzhledem k tomu, že je škola zřízena dle §16 odst. 9 školského zákona a zaměřuje se na vzdělávání žáků s mentálním postižením, je v ŠVP kladen velký důraz na rozpracování ročníkových výstupů s ohledem na Minimální doporučenou úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření.

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Motto školy vystihuje hodnoty školy, což jsou respekt a úcta ke každé lidské bytosti a přesvědčení o vzájemném vlivu každého z nás na kvalitu života všech ostatních.
Přeneseně na kontext školy jsme všichni účastníci téhož procesu (žáci, rodiny žáků zaměstnanci školy), který ovlivňuje všechny zúčastněné, rozvíjí je, obohacuje.
Tento proces je zaměřen na všestranný rozvoj osobnosti žáka a překonávání jeho limitů jak v oblasti rozumových schopností tak v oblasti adaptace na běžné životní podmínky.
Cílem je napomoci žákům školy k jejich úspěšné integraci do společnosti. V rámci výchovně – vzdělávacího procesu působit na žáka tak, aby byl schopný v rámci svých možností a s adekvátním stupněm podpory zkvalitňovat si svůj život, tj. např. připravovat se na určité profesní uplatnění, poté si najít zaměstnání odpovídající jeho schopnostem, žít rodinným životem, udržet si ekonomické zajištění rodiny, mít vhodné volnočasové aktivity, pečovat o své zdraví aj.
Jedním z nezbytných předpokladů naplňování tohoto cíle je, aby žák po dokončení základního vzdělání byl v rámci svých schopností a možností vybaven tzv. funkční gramotností, jejíž součástí je i gramotnost digitální. Pomáháme proto žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.
Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu.
Smyslem a cílem vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý a postupně se vytváří v průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za konečnou, ale získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka,

jeho vstup do života a pracovního procesu. Jejich vytváření musí důsledně respektovat individuální zvláštnosti, schopnosti a možnosti žáků.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity, které ve škole probíhají.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány:

- kompetence k učení,
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence komunikativní,
- kompetence sociální a personální,
- kompetence občanské,
- kompetence pracovní,
- kompetence digitální.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci, avšak v případě kompetencí sociálních a personálních a občanských je formulována společná výchovná a vzdělávací strategie.

Výchovné a vzdělávací strategie vymezené na úrovni školy se staly východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie, které jsou vymezeny na úrovni jednotlivých vzdělávacích oblastí.

KOMPETENCE K UČENÍ

Rozvíjíme tím, že:

- individualizujeme výuku – všechny složky vyučovacího procesu zpřístupňujeme žákům s ohledem na jejich schopnosti a speciální vzdělávací potřeby, tj. vytváříme vhodné podmínky žákům nebo skupinám žáků v rámci třídy (např. různorodým učebním obsahem s ohledem na jejich znalosti, členíme úkoly podle schopností a výkonu, v některých případech podřizujeme výuku specifikům žáka a vyučovací jednotku strukturujeme (používáme jasně stanovené a často vizualizované řazení po sobě jdoucích aktivit během vyučování s cílem zpřehlednit žákovi průběh vyučovací hodiny, školního dne nebo jiných časových celků) apod.;
- výuku činíme co nejvíce názornou, využíváme různorodé materiální didaktické prostředky a opíráme se o představy žáků, které si žáci vybavují;
- upravujeme styl výuky – výuka má jasný řád, jasná pravidla, preferujeme takové úkoly, které vyžadují aktivní přístup žáka, učivo co nejvíce konkretizujeme a prakticky zaměřujeme, úkoly zadáváme stručně, promýšlíme sled kroků postupu žáka, využíváme jazykové prostředky, které jsou žákovi zcela srozumitelné, volíme přiměřené tempo
- a počet opakovaných informací, střídáme metody, formy práce, využíváme převážně motivující postupy (preferujeme motivaci zaměřenou emotivně a názorně), využíváme učebnice přiměřené schopnostem žáků, upravené učební texty, učební materiály (přehledy učiva, tabulky, slovníčky aj.) a učební pomůcky, zařazujeme pohybové a relaxační chvilky aj.;
- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při vzdělávání a jejich zkušenostmi z běžného praktického života;
- vedeme žáky k systematické a důsledné práci s chybou, čímž měníme jejich postoj k chybě, jako důležitému prostředku k učení;
- učební aktivity koncipujeme tak, aby s naplňováním očekávaných výstupů byly současně plněny i cíle maximálního rozvoje kognitivních funkcí žáků;

- zprostředkováváme žákovi význam udržování pořádku v učebních potřebách a pomůckách, vedeme ho k vytváření a udržování systému organizace jeho učebnic, sešitů a učebních pomůcek podle předmětů a užití, učíme žáka používat záložky, nálepky, popisky, vedeme ho k vytváření návyků pro úklid, údržbu a ukládání svých učebních potřeb a pomůcek, osobních věcí, udržovat v pořádku svou aktovku, pouzdro, předmětová portfolia aj.;
- učíme žáky používat pojmy a orientační prvky pro orientaci v textu, učebnici, knize, učebním materiálu, učíme je, jak se orientovat v zadání, rozumět instrukci (určit klíčová slova), dělat si důležité poznámky, vybrat vhodnou učebnici, učební materiál (přehledy učiva, návod, vizualizovaný postup aj.) a učební pomůcku pro konkrétní učební situaci (výuku, úkol aj.);
- vedeme výuku a řídíme práci žáků tak, aby si žáci mohli osvojovat vědomosti a návyky v ucelené soustavě – poskytujeme dostatečný prostor pro opakování a upevňování učiva, vybíráme takové výstupy, které jsou pro žáka rozhodující, které využije při zvládání navazujícího učiva, ověřujeme si pochopení předcházejícího učiva, řádně vysvětlujeme nové postupy, objasňujeme pravidla, připomeneme, co je při práci důležité, jaká jsou klíčová slova zadání, nač práce navazuje apod.;
- učivo vybíráme tak, aby obsahovalo okruh poznatků, se kterými se žáci v životě opakovaně střetávají a v nichž by se měli umět orientovat, osvojované dovednosti a návyky neustále procvičujeme a vracíme se k nim formou mechanického procvičování, ale s četnou variabilitou vztahů a s ukázkou praktického využívání v obměněných podmínkách a situacích;
- ve výuce podporujeme aktivitu žáků a jejich uvědomělé osvojování nových poznatků tím, že v co nejvyšší míře předkládáme činnosti, které žákům přinášejí dobrý pocit a zažívají při nich pocit úspěšnosti, respektujeme pracovní tempo jednotlivých žáků i jejich úroveň, zkušenosti, vědomosti, zájmy (na žáky máme přiměřené nároky, v případě potřeby poskytujeme více času na plnění úkolu i vyjádření myšlenek, dle potřeby úkoly modifikujeme – zjednodušujeme, zkracujeme, poskytujeme optimální míru pomoci žáků apod.), nastavujeme vhodný systém odměn, žákům umožňujeme využívat různé podpůrné didaktické pomůcky a tabulky, pracujeme s moderními technologiemi, apod.;
- poskytujeme žákům zpětnou vazbu na jejich práci a úsilí, toto provádíme pozitivním a konstruktivním způsobem, abychom podpořili žáky k dalšímu učení, podporujeme žáky v tom, aby sami hodnotili svou práci a pokroky;
- vedeme se žáky diskuse o tom, proč je důležité chodit do školy, proč a co se učí, jaké mají zájmy a koníčky, pomáháme jim definovat, v čem jsou dobří, co jim jde nejlépe, co se chtějí naučit v oblasti, která je zajímá a jak by jim to mohlo pomoci v budoucnosti, opíráme se o příklady a zkušenosti z jejich osobního života, v jakých kontextech mohou uplatnit to, co se ve škole naučili apod.;
- spolupracujeme s rodinami žáků, informujeme je o probíraném učivu, výsledcích žáků, metodicky je vedeme při domácí přípravě, zapůjčujeme jim pomůcky.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Rozvíjíme tím, že:

- motivujeme žáky k řešení problémů tím, že měníme jejich uvažování o tom, jak chápeme řešení problémů, že nejde (primárně či nutné) o něco nepříjemného, do čeho se nikomu nechce, ale spíše o výzvu k určité aktivitě, k interakci se světem, ve kterém se nacházíme; podněcujeme u žáků zvídavost, potřebu experimentovat, zkoumat, klást otázky, povzbuzujeme je a chválíme za jejich úsilí a objevy;
- snažíme se najít způsoby, jak využít zájmy žáků k podpoře jejich objevování a bádání;

- vedeme žáka k pojmenování problému, porozumění situaci, ke kladení otázek a zkoumání informací, aby mohl získat jasnější představu o situaci a možných řešeních, a jejich důsledků, což zahrnuje schopnost vytváření otázek a vyhledávání informací, získávání různých perspektiv a posuzování informací z více zdrojů; dáváme k tomu žákům dostatečný prostor;
- poskytujeme žákovi i neúplné informace a vedeme ho ke kladení otázek, aby si tyto informace doplnil;
- vedeme žáky ke zjištění, zda mohou problém vyřešit s tím, co už ví nebo jim chybí nějaké další informace, znalosti, dovednosti;
- vedeme žáky k potřebě vytvářet si a využívat vizuální znázornění jednoduchého problému;
- pomáháme žákovi získat jasnější představu o svých silných a slabých stránkách a o tom, co mu brání v řešení problémů, využíváme k tomu reflexi nad předešlými situacemi, kdy se žák potýkal s problémy a pomáháme mu identifikovat strategie, které mu pomohou překonat tyto překážky;
- podporujeme žáka v získávání povědomí o tom, jak se učí a jak se snaží řešit problémy, což zahrnuje pomoc žákovi v identifikaci a využití různých strategií řešení problému, jako je například plánování, organizace, kontrola a reflexe;
- rozvíjíme u žáků schopnost organizace a plánování - krokování, vytváření strategií, systematická práce a pečlivost;
- prostřednictvím speciálně koncipovaných aktivit, her a cvičení se zaměřujeme na rozvíjení specifických kognitivních schopností žáků (paměti, plánování, rozhodování, srovnávání, třídění, hledání analogií, podobností, rozdílů, posloupnosti, odlišování podstatného od nepodstatného odhalování absurdit aj.), při těchto aktivitách poskytujeme optimální podporu, kterou postupně snižujeme s cílem dosažení samostatnosti žáků při řešení problémů;
- učíme žáky přenášet naučené do reálného života, nacházet skutečné situace a problémy, ve kterých může uplatnit své kognitivní schopnosti;
- vedeme žáky k „přemýšlení nahlas“, čímž napomáháme k usměrňování impulzivity rozvoji kontroly chování, žák se tím učí rozhodovat se na základě uvažování a plánování;
- rozvíjíme jejich kognitivní flexibilitu – např. žákům ukazujeme, že máme více řešení pro jeden problém a vybíráme si tu nejlepší možnost, zařazujeme do výuky hry, které vyžadují rychlé reakce a adaptaci;
- učíme žáky rozhodovat se – např. vytváříme učební situace tak, aby se žáci museli rozhodnout, v řízeném rozhovoru je vedeme k tomu, aby pojmenovali to, co jejich rozhodnutí ovlivňuje, jaké mohou být důsledky jejich rozhodnutí a jaká jsou rizika s nimi spojená, posuzujeme, jaké jsou výhody a nevýhody jednotlivých možností, snažíme se najít řešení, které maximalizuje výhody minimalizuje nevýhody;
- vedeme žáky k tomu, aby reflektovali své rozhodnutí a přemýšleli o tom, co by mohli udělat jinak, kdyby se situace opakovala, tím se učí z vlastních chyb a zlepšují své schopnosti optimálně se rozhodovat v jiných analogických situacích;
- učíme žáky, jak si ověřit, že jejich rozhodnutí bylo správné, např. tím, že je požádáme, aby zhodnotili, zda se situace vyvíjí podle jejich očekávání;
- podporujeme žáka v zájmu o spolupráci s ostatními žáky, aby mohl využívat silné stránky ostatních a získávat nové perspektivy na problém a jeho řešení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Rozvíjíme tím, že:

- při komunikaci se žáky dodržujeme následující zásady – formulujeme informaci tak, aby sdělení bylo srozumitelné, ověřujeme porozumění informaci, pokynu, instrukci, požadujeme po žácích, aby vlastními slovy vysvětlili podstatu zadání, sdělení, při formulaci odpovědi nebo sdělení poskytujeme žákům dostatek času na vybavení si potřebných pojmů a termínů;
- v komunikaci žákům přibližujeme jednotlivé komunikační role (posluchač – mluvčí), v roli posluchače podporujeme žáky, aby mluvčího nepřerušovali, v roli mluvčího vedeme žáky ke stručnosti, přesnosti a přiléhavosti sdělení;
- zaměřujeme se na rozvoj porozumění řeči v okruhu běžného hovoru, zároveň ale také k chápání instrukcí, výkladů, pojmů, sdělení, vyprávění;
- zaměřujeme se na rozvoj slovní zásoby, pochopení významu mluveného i psaného projevu;
- zaměřujeme se na zvládnutí správného uplatňování gramatických pravidel v řeči (gramatické správnosti slov a vět, slovosledu, rodu, čísla, pádu, užívání slovních druhů aj.);
- nacvičujeme způsoby, jak navázat komunikační kontakt – vyslovování frází (pozdravy, prosby, poděkování, otázky na správný směr cesty, zjišťování času apod.);
- vedeme žáky k vyjadřování emocí při vzájemné komunikaci;
- učíme žáky udržovat téma rozhovoru;
- zavádíme tréninkové situace do praxe – podněcujeme žáky, aby si sami něco koupili, o něco požádali, vyřídili vzkaz apod.;
- zaměřujeme se na rozvoj oslabených funkcí v oblasti naslouchání (sluchové diferenciace, sluchové analýzy a syntézy, sluchové paměti a vnímání a reprodukce rytmu).

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE

Rozvíjíme tím, že:

- jsme sami vzorem chování, že při kontaktu a komunikaci se žáky uplatňujeme zásady společenského chování – učíme žáky pozdravit, poprosit, poděkovat apod.;
- využíváme modelové situace – učíme žáky navázat kontakt, jak se zachovat při konfliktních situacích, jak pomoci druhému apod., používáme prostředky, které slouží k vizualizaci řešené situace (obrázky, fotografie, texty, pracovní listy apod.);
- pracujeme s emocemi – učíme žáky rozpoznávat, pojmenovávat, napodobovat výrazy obličeje, mimiku, gesta;
- využíváme jednoduché příběhy (pohádky, bajky), které v sobě nesou mravní poučení, vedeme žáky k diskusi, jak se která postava zachovala, objasňujeme jejich motivy chování, vystihujeme jejich morální vlastnosti;
- podporujeme práci žáků ve skupině – vedeme žáky k rozdělení úkolů, případnému prostorovému uspořádání, formulování pravidel, ke vzájemnému poskytování pomoci apod.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Rozvíjíme tím, že:

- vytváříme prostor pro diskusi na různá témata, žáci si trénují schopnost naslouchat jiným, respektovat rozdílnost názorů (zdržují se odsuzujících komentářů, neposmívají se, zajímají se o názor jiných apod.);

- zprostředkováváme žákům poznání, co všechno probíhá podle určitých pravidel, že pravidla mají svůj význam, pozitivní užitnou hodnotu a že porušení nebo nedodržení pravidel vede k nějakým důsledkům;
- vedeme žáky k formulování pravidel soužití v kolektivu, k jejich dodržování, přijímání důsledků vyplývajících z jejich nedodržení a návrhům nápravy;
- vedeme žáky k tomu, aby navrhovali možnosti řešení konfliktních situací;
- vedeme žáky k uvědomění si reálných situací, ve kterých byla respektována či porušována jeho práva (rodině, ve škole apod.);
- vedeme žáky k respektování základních jednoduchých pravidel trvale udržitelného života – třídí své vlastní odpady, neplýtvá vodou a potravinami apod.;
- v modelových situacích připravujeme žáky na zvládání potenciálních krizových situací – učíme žáky přivolat pomoc, počkat na instrukce, řídit se radami a doporučeními, jak předcházet rizikům apod.;
- rozvíjíme osobní vztah žáků k prostředí, ve kterém žije, vedeme jej k udržování čistoty a pořádku kolem sebe, neničení přírody, výzdoby, památek, užitných objektů apod.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Rozvíjíme tím, že:

- pomáháme žákům naplánovat činnosti nutné ke splnění úkolu, seřadit posloupnost kroků podle důležitosti a časové náročnosti, vybrat potřebné nástroje a materiál, ochranné pracovní prostředky, připravit si pracovní místo, v případě potřeby reagovat na změnu podmínek nebo situace;
- vedeme žáky k práci podle postupu, jednoduchého návodu či praktické demonstrace, k úspornosti a efektivitě (šetření materiálem, využívání určeného času), vysvětlujeme žákům rizika spojená s určitými pracovními úkony a jak se jim vyhnout;
- dáváme žákům zpětnou vazbu průběžně i po dokončení úkolu podle předem stanovených kritérií, vedeme žáka k posouzení kvality a splnění úkolu podle daných kritérií vlastní práce i svých spolužáků;
- poskytujeme žákům informace o různých profesích, jejich charakteristikách a požadavcích, umožňujeme návštěvy různých pracovišť a setkání s lidmi z různých oborů a profesí (exkurze);
- pomáháme žákům určit jejich zájmy a preference v oblasti pracovních činností a seznamovat je s obory nebo profesemi, které by jim mohly vyhovovat;
- podněcujeme žáky k rozvíjení představ, ve kterých oblastech by mohli uplatnit své schopnosti, nabídnout své služby.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Rozvíjíme tím, že:

- vytváříme učební situace a aktivity zaměřené na rozvoj dovedností v ovládání digitálních zařízení (interaktivní hry, simulace nebo cvičení) a ovládání operačního systému (určité aplikace, otevření konkrétního souboru nebo provedení změn v nastavení);
- podporujeme žáky v kreativním využívání aplikací, povzbuzujeme je k vytváření obsahu, práci s multimediálními prvky (texty, grafika, nepohyblivé a pohyblivé obrázky, animace, zvuky) a využívání pokročilých funkcí pro jejich vlastní projekty;
- učíme žáky, jak vybrat relevantní klíčová slova nebo fráze pro vyhledávání potřebných informací na internetu, představujeme žákům některé pokročilé vyhledávací funkce, které pomohou zúžit vyhledávání;

- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;
- vedeme žáky k potřebě vytvářet soubory pro účely svého učení i pro své osobní, strukturovat si je v počítači nebo mobilním telefonu, pracovat s nimi (přejmenovávat, kopírovat a vkládat, vymazat, upravovat), zálohovat důležitá data ze zařízení na externí úložiště nebo cloudové služby;
- podporujeme žáky ve využívání jednoduché komunikační technologie (e-mail, textové zprávy, chaty a sociální sítě) pro kontakt s rodinou, spolužáky, kamarády, učiteli aj.;
- připravujeme takové učební situace, které od žáků vyžadují používání jednoduchých nástrojů (sociální sítě, poslání odkazu, e-mail) pro sdílení dat, informací a digitálního obsahu, posílání e-mailu s vhodně zvoleným předmětem a přílohou, otevírání a ukládání dokumentu z odkazu;
- vedeme žáky k používání internetu jako komunikačního a informačního kanálu na konkrétní téma v rámci místa bydliště (stránky obce, otevírací doba na úřadě, hlasování, ankety,…) nebo v rámci zájmových skupin (sportovní utkání, program kina, domlouvání společných aktivit);
- podporujeme žáky ve spolupráci a sdílení svých tvůrčích projektů pomocí digitálních nástrojů, to může zahrnovat využívání online nástrojů pro spolupráci jako jsou sdílené dokumenty nebo online platformy pro tvorbu obsahu;
- pomáháme žákům vybrat vhodné online platformy, sdílené dokumenty, diskusní fóra nebo jiné nástroje pro spolupráci, žák může sdílet své projekty, pracovat s ostatními na společných úkolech, vysvětlujeme žákům, jak se registrovat, připojit se k diskusnímu fóru, vytvářet a sdílet dokumenty;
- vedeme žáky ke zdvořilému chování v online prostředí (vstřícnost, příjemné oslovení a užívání vhodných výrazů), k dodržování pravidel vedení respektujícího a konstruktivního dialogu v online prostředí, k používání obecných pravidel pro typografii (správné psaní velkých písmen, interpunkce, diakritika), psaní předmětů do e-mailu, používání emotikonů v neformální komunikaci;
- vedeme žáky k uvědomění, že o sobě v online prostředí, nejčastěji na sociálních sítích, zanechávají informace v digitální podobě (názory, osobní fotografie, videa, prováděné aktivity, navštívená místa apod.), vytvářejí tím tzv. digitální identitu, upozorňujeme je na existenci falešných identit a jejich nebezpečí;
- vytváříme učební situace, které od žáků vyžadují napsat text v textovém editoru, který dále umí upravovat (vzhled písma), kopírovat, vyjmout a vkládat, text vytisknout, uložit nebo sdílet;
- vytváříme učební situace, které od žáků vyžadují vyplňování elektronických formulářů a jejich odeslání;
- umožňujeme žákům počítat jednoduché příklady pomocí tabulkových procesorů;
- v učebních situacích umožňujeme pomocí digitálního přístroje udělat fotografii nebo video a ukázat je dalším lidem;
- seznamujeme žáky se základními způsoby ohrožení osobních informací, upozorňujeme jej na to, aby neměl jedno heslo pro přístup do všech digitálních aplikací, které používá, aby neotvíral materiál s pochybným obsahem (reklama, nevyžádaná pošta apod.), aby přístup do svých zařízení chránil heslem (nebo jinou formou identifikace – PIN, otisky prstů aj.);

- seznamujeme žáky s riziky spojenými s nadměrnou dobou strávenou u počítače nebo mobilního zařízení, učíme je provádět jednoduchá kompenzační cvičení, upozorňujeme je, že nadměrné užívání digitálních technologií může způsobit závislost;
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí (šetřit elektrickou energii a při dlouhodobé nečinnosti počítač vypínat, vysloužilá elektronická zařízení ukládat do elektroodpadu aj.);
- učíme žáky řešit technické problémy, např. spustit a vypnout zařízení nebo nainstalované aplikace, připojit k digitálnímu zařízení běžné periferie (myš, reproduktor, sluchátka, přenosný disk, tiskárnu) pomocí kabelu a konektoru, případně bezdrátově;
- podporujeme žáky k používání digitálních nástrojů, které jim umožní efektivněji a snáze řešit různé situace v běžném životě i pro potřeby svého učení (digitální kalendář, vyhledávání informací, psaní textů, textová komunikace apod.);
- přizpůsobujeme výukové materiály a aktivity tak, aby vyhovovaly individuálním potřebám žáků, např. vytváříme jednodušší instrukce, používáme vizuální podpůrné prostředky nebo alternativní způsoby prezentace informací.

3.3 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

V souladu s příslušnými ustanoveními zákona 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č.27/2016 ve znění pozdějších předpisů, škola vzdělává žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními.
Podpůrná opatření pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami stanovuje školské poradenské zařízení (dále jen ŠPZ) ve svém doporučení, které při jeho vydání vychází zejména ze závěrů vyšetření uvedených ve zprávě a případného posouzení podstatných skutečností ke stanovení podpůrných opatření jiným odborníkem.
ŠPZ před vydáním doporučení projedná návrh doporučených podpůrných opatření se školou a zákonným zástupcem žáka, a povede-li to k naplňování vzdělávacích potřeb žáka, přihlédne k jejich vyjádření.
Žákům školy jsou přiznaná podpůrná opatření čtvrtého a pátého stupně.
Škola spolupracuje se speciálně pedagogickými centry (dále jen SPC) pro jednotlivé druhy zdravotního postižení: mentální, tělesné postižení, poruchy autistického spektra. Je nastavena velmi efektivní spolupráce pedagogů školy a pracovníků SPC.
Spoluprací a komunikací se speciálně pedagogickými centry je pověřen výchovný poradce.
Škola ve spolupráci s SPC a zákonným zástupcem žáka průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření.
SPC vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření ve lhůtě přiměřené povaze speciálních vzdělávacích potřeb a době platnosti doporučení.
Žákům se SVP poskytujeme vzdělávání ve třídách s menším počtem žáků. Žáci mají k dispozici speciální učebnice, výukové materiály, rozsáhlou kolekci didaktických pomůcek, kompenzační pomůcky i náhradní komunikační systémy s podporou potřebných pomůcek (komunikátory, PC, tablety, speciální klávesnice, apod.). Speciálním vzdělávacím potřebám žáků odpovídají volené metody, formy, postupy práce i způsob hodnocení. Standardem je individuální přístup ke každému žákovi a respektování jeho speciálních vzdělávacích potřeb.
Ve třídách základní školy působí asistenti pedagoga, financovaní ze státního rozpočtu.

Jedním z doporučených podpůrných žáků naší školy je i úprava obsahu vzdělání. V souladu s doporučeními školských poradenských zařízení jsou žáci školy vzděláváni dle Minimální doporučené úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP) vycházejícího z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělání (RVP ZV).
Žáci ZŠS jsou vzděláváni dle ŠVP pro obor vzdělání základní škola speciální zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální.
Vyžadují-li to SVP žáka, zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP).
Škola je povinna zpracovat IVP nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se SPC a zákonným zástupcem žáka. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a zákonného zástupce, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. SPC ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a současně poskytuje zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.
Výstupy upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě Minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.
Za významnou podmínku efektivního vzdělávání žáků se SVP považujeme příznivé klima školy a pozitivní vzájemné vztahy v kontextu celé školy a všech účastníků výchovně – vzdělávacího procesu (žáci, zaměstnanci školy, zákonní zástupci). Tomuto aspektu věnujeme dlouhodobě velkou pozornost. Klademe velký důraz na přátelské vztahy a spolupráci mezi žáky bez ohledu na jakékoliv odlišnosti či postižení.

3.4 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

V případě, že by žák s LMP s přiznanými podpůrnými opatřeními 4. a 5. stupně byl dle vyjádření současně i žákem nadaným nebo mimořádně nadaným, postupovala by škola v souladu s příslušnými ustanoveními zákona 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č.27/2016 ve znění pozdějších předpisů.

Je naším úkolem vždy rozvíjet schopnosti každého žáka. Projevuje-li žák zájem o určitá témata, určitý předmět nebo jsou-li zřejmé jeho schopnosti v hudbě, výtvarném umění či sportu, podporujeme jeho rozvoj obohacováním vzdělávacího obsahu, zadáváním specifických úkolů, projektů. Pro tyto žáky učitelé připravují práci, která rozvíjí jejich dovednosti v dané oblasti (využívání výpočetní techniky, naučné literatury, encyklopedií, časopisů, knih ze školní knihovny). Vhodným způsobem tyto žáky zapojujeme do různých činností ve výuce, aby mohli využít své schopnosti (doprovod na hudební nástroj, tanec, zpěv apod.). Žáci mohou reprezentovat školu ve sportovních, výtvarných, recitačních, hudebních a tanečních soutěžích.

3.5 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Obsahy všech tematických okruhů průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů.

3.5.1 Průřezová témata a jejich okruhy, zkratky okruhů

A) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	**OSV**
Osobnostní rozvoj	
1. Rozvoj schopností poznávání	OSV 1
2. Sebepoznání a sebepojetí	OSV 2
3. Seberegulace a sebeorganizace	OSV 3
4. Psychohygiena	OSV 4
5. Kreativita	OSV 5
Sociální rozvoj	
6. Poznávání lidí	OSV 6
7. Mezilidské vztahy	OSV 7
8. Komunikace	OSV 8
9. Kooperace a kompetice	OSV 9
Morální rozvoj	
10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OSV 10
11. Hodnoty, postoje, praktická etika	OSV 11
B) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	**VDO**
1. Občanská společnost a škola	VDO 1
2. Občan, občanská společnost a stát	VDO 2
3. Formy participace občanů v politickém životě	VDO 3
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VDO 4
C) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	**VMEGS**
1. Evropa a svět nás zajímá	VMEGS 1
2. Objevujeme Evropu a svět	VMEGS 2
3. Jsme Evropané	VMEGS 3
D) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	**MKV**
1. Kulturní diference	MKV 1
2. Lidské vztahy	MKV 2
3. Etnický původ	MKV 3
4. Multikulturalita	MKV 4
5. Princip sociálního smíru a solidarity	MKV 5
E) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	**EV**
1. Ekosystémy	EV 1
2. Základní podmínky života	EV 2
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	EV 3
4. Vztah člověka k prostředí	EV 4
F) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	**MV**

Tematické okruhy receptivních činností	
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	MV 1
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	MV 2
3. Stavba mediálních sdělení	MV 3
4. Vnímání autora mediálních sdělení	MV 4
5. Fungování a vliv médií ve společnosti	MV 5
Tematické okruhy produktivních činností	
6. Tvorba mediálního sdělení	MV 6
7. Práce v realizačním týmu	MV 7

3.5.2 Náměty pro naplňování okruhů průřezových témat

A) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – OSV

Osobnostní rozvoj

OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání − cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí − já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace − cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV 4 - Psychohygiena − dovednosti pro pozitivní naladění a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

OSV 5 - Kreativita − cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 – Poznávání lidí − vzájemné poznávání ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

OSV 7 - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

OSV 8 - Komunikace − řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči,

cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV 9 – **Kooperace a kompetice** − rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti − dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problém v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- rozvoj zvládání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce s pomocí;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomění si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů. Utváření znalostí a dovedností žáků s lehkým mentálním postižením bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

B) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

VDO 1 - Občanská společnost a škola − škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát − občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje

a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

VDO 3 - Formy participace občanů v politickém životě − volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

VDO 4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování − demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonům;
- úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku; schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovedností asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností žáků s lehkým mentálním postižením bude zohledňovat jejich individuální možnosti.
Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k morálním hodnotám.

C) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

VMEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět − naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

VMEGS 3 - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením zvolí vyučující vždy s ohledem na možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

D) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

MKV 1 - Kulturní diference − jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

MKV 2 - Lidské vztahy − právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MKV 3 - Etnický původ − rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti − jejich rozpoznávání a důvody vzniku

MKV 4 - Multikulturalita − multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

MKV 5 - Princip sociálního smíru a solidarity − odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost sebereflexe vlastního kulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

E) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

EV 1 - Ekosystémy − les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

EV 2 - Základní podmínky života − voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí − zemědělství a životní prostředí; ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj,

vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

EV 4 - Vztah člověka k prostředí − naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci − instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Realizace průřezového tématu Enviromentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Enviromentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

F) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení − pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

MV 2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality − různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů

zobrazovaných médii jako prezentace reality; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

MV 3 - Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií**)** ; principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělní v časopisech pro dospívající)

MV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti − organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

MV 6 - Tvorba mediálního sdělení − uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

MV 7 – Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;

- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.5.3 Začlenění okruhů průřezových témat v předmětech

zkratka	okruh průřezového tématu	ročník								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSV Osobnostní a sociální výchova										
Osobnostní rozvoj										
OSV 1	Rozvoj schopností poznávání	MA	MA	MA	In, Vv	In, Vv	In, P, Hv,Vv, Čsp	In, P, Hv,Vv, Čsp	In, P, Hv,Vv, Čsp	In, P, Hv,Vv, Čsp
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí	Čjs	Čjs	Čjs			VZ	VZ	Čj	Čj
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace	Čjs	Čjs	Čjs	Tv	Tv	VZ	VZ		
OSV 4	Psychohygiena						VZ, Tv	VZ, Tv	Tv	Ch, Tv
OSV 5	Kreativita				In, Vv	In, Vv	In,Hv, Vv, Čsp	In,Hv, Vv, Čsp	In,Hv, Vv, Čsp	In,Hv, Vv, Čsp
Sociální rozvoj										
OSV 6	Poznávání lidí schopnosti						VO, VZ	VO, VZ	VO	VO
OSV 7	Mezilidské vztahy						P, VZ, Čsp	P, VZ, Čsp	P, Čsp	P, Čsp
OSV 8	Komunikace	Čj, Vv	Čj, Vv	Čj, Vv	Čj, Hv, Vv	Čj, Hv, Vv	Čj, Aj, Hv, Vv, VZ	Čj, Aj, Nj, Hv, Vv, VZ	Čj, Aj, Nj,Hv, Vv	Čj, Aj, Nj,Hv, Vv
OSV 9	Kooperace a kompetice				Tv	Tv	VZ, Tv	VZ, Tv	Tv	Tv
Morální rozvoj										
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						In, VO, VZ	In, VO, VZ	In, VO,	In, VO,
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika						VO	VO	VO	VO
VDO Výchova demokratického občana										
VDO 1	Občanská společnost a škola						VO,VZ, Čsp	VO,VZ, Čsp	VO, Čsp	VO, Čsp
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát						VO, Z, Čsp	VO, Z, Čsp	VO, Z, Čsp	VO, Z, Čsp

VDO 3	Formy participace občanů v politickém životě						D, VO	D, VO	D, VO	D, VO
VDO 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D, VO	D, VO	D, VO	D, VO
VGMGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech										
VMEGS 1	Evropa a svět nás zajímá				Čjs	Čjs	Aj	Aj, Nj	Aj, Nj	Aj, Nj
VMEGS 2	Objevujeme Evropu a svět						Z	Z	Z	Z
VMEGS 3	Jsme Evropané						D, Z	D, Z	D, Z	D, Z
MKV Multikulturní výchova										
MKV 1	Kulturní diference						VO	VO	VO	VO
MKV 2	Lidské vztahy						VO	VO	VO	VO
MKV 3	Etnický původ						D, Z	D, Z	D, Z	D, Z
MKV 4	Multikulturalita						Aj, Z	Aj, Nj, Z	Aj, Nj, Z	Aj, Nj, Z
MKV 5	Princip sociálního smíru a solidarity						VO	VO	VO	VO
EV Enviromentální výchova										
EV 1	Ekosystémy				Čjs	Čjs	P, Z	P, Z	P, Z	P, Z
EV 2	Základní podmínky života	Čjs	Čjs	Čjs			F, P, Z	F, P, Z	F, P, Z	F, Ch P, Z
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí						F, P, Z	F, P, Z	F, P, Z	F, Ch P, Z
EV 4	Vztah člověka k prostředí						F, P, Z, VZ	F, P, Z, VZ	F, P, Z	F, Ch P, Z
MV Mediální výchova										
Tematické okruhy receptivních činností										
MV 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení								Čj	Čj
MV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						VZ	VZ		
MV 3	Stavba mediálních sdělení								Čj	Čj
MV 4	Vnímání autora mediálních sdělení						In, VO	In, VO	In, VO	In, VO
MV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti						In	In	In	In
Tematické okruhy produktivních činností										

MV 6	Tvorba mediálního sdělení						Čj, In	Čj, In	Čj, In	Čj, In
MV 7	Práce v realizačním týmu						In	In	In	In

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. stupeň - ročníky					
		1.	2.	3.	4.	5.	
		týdenní časová dotace					celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	6	6	7	7	7	33
	Anglický jazyk			3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	4	20
Informatika	Informatika				1	1	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2+1	2+1	2+1	2+1	3	11+4
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1+3	1+3	1+2	1+2	1+2	5+12
Disponibilní časová dotace		4	4	3	3	2	16
Celková časová dotace		21	21	24	26	26	118

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	2. stupeň - ročníky				
		6.	7.	8.	9.	
		týdenní časová dotace				celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4+1	4+1	4+1	3+2	15+5
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Německý jazyk		2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	4	4	4+1	3+2	15+3
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4
Člověk a společnost	Dějepis	1	1	1	1	4
	Výchova k občanství	1	1	2	2	6
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	1	4
	Chemie				1	1
	Přírodopis	2	2	2	2	8
	Zeměpis	1+1	2	2	2	7+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	5
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1			2
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1+3	1+2	1+2	+2	3+9
Disponibilní časová dotace		5	3	4	6	18
Celková časová dotace		**30**	**30**	**31**	**31**	**122**

4.2 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je realizován v předmětu Německý jazyk v 7. až 9. ročníku 2. stupně.
- Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst 2 písm.b) školského zákona jiným obsahem v rámci IVP.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk v případě žáka – cizince, je nahrazován v nejlepším zájmu žáka – cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka.
- Tematický okruh Zdravotní tělesná výchova je nedílnou součástí vzdělávacího předmětu Tělesná výchova.
- Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně. O zařazení do ročníku rozhoduje ředitel školy
- Škola nezahrnuje do svého učebního plánu volitelné předměty.

+1 , +2, +… – označení pro disponibilní časovou dotaci

Disponibilní časová dotace byla využita k posílení časové dotace jednotlivých předmětů nad rámec vymezené minimální časové dotace tak, aby mohl být sestaven rozvrh hodin, ve kterém lze realizovat výuku několika ročníků v rámci jedné třídy.

4.3 ZKRATKY PŘEDMĚTŮ

Český jazyk	**Čj**
Český jazyk – Komunikační a slohová výchova	Čj/KSv
Český jazyk – Jazyková výchova	Čj/Jv
Český jazyk – Literární výchova	Čj/Lv
Anglický jazyk	**Aj**
Německý jazyk	**Nj**
Matematika a její aplikace	**MA**
Informatika	**In**
Člověk a jeho svět	**Čjs**
Dějepis	**D**
Výchova k občanství	**VO**
Fyzika	**F**
Chemie	**Ch**
Přírodopis	**P**
Zeměpis	**Z**
Hudební výchova	**Hv**
Výtvarná výchova	**Vv**
Výchova ke zdraví	**VZ**
Tělesná výchova	**Tv**
Člověk a svět práce	**Čsp**

5 UČEBNÍ OSNOVY

Očekávané výstupy vymezené v RVP ZV (ve vzdělávacích obsazích jednotlivých vzdělávacích předmětů) jsou zvýrazněny tučným písmem.
Pro usnadnění identifikace jsou očekávané výstupy označeny kódy, které obsahují zkratku vzdělávacího oboru, označení ročníku, číselné označení tematického okruhu a číslo určující pořadí očekávaného výstupu v daném tematickém okruhu nebo v rámci vzdělávacího oboru.
Minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru. Výstupy představují cílovou úroveň, které lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.
V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy „minimální doporučené úrovně“ využijí v případě podpůrných opatření třetího a čtvrtého stupně s LMP.
Pro jednoznačnou identifikaci je většina výstupů minimální doporučené úrovně označena písmenem „p“.
V učebních osnovách vyučovacích předmětů je „minimální doporučená úroveň“ rozpracována do dílčích ročníkových výstupů, jejichž zvládnutím by žák měl postupně dosáhnout naplnění očekávaných výstupů pro dané období.
Výuku více ročníků v jedné třídě co nejvíce tematicky a činnostně sjednocujeme a uplatňujeme vnitřní diferenciaci podle ročníků a znalostí a dovedností žáků v rámci stejného tématu. Konkrétní téma se učí každý rok opakovaně, žáci postupně dosahují vyšší míry zvládnutí výstupu až do úrovně požadované pro dané období.
Tento přístup je pro třídu s různým ročníkovým složením velmi přínosný a umožňuje vytvoření příznivého klimatu a podmínek pro práci žáků.

5.1 ČESKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a je tvořen těmito složkami: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova, Literární výchova.
Obsah předmětu má u žáků rozvíjet osvojení a správné používání ústní i písemné podoby spisovného jazyka. Má učit žáky vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Předmět zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení s porozuměním, práci s literárním textem, psaní a základy jednoduché konverzace.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	6	6	7	7	7	4+1	4+1	4+1	3+2

+1, +2 – označení pro disponibilní časovou dotaci

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 2, OSV 8, MV 1, MV 3

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit jazykového zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme jejich aktivní přístup k učení;

- vytváříme návyky promyšlené kontroly správnosti provedení jazykových úloh, čímž vedeme žáky k nacházení chyb;

- vytváříme a rozvíjíme potřebu a dovednost žáků analyzovat chyby v jazykových úlohách (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem), která je nezbytná k určení příčin vzniku chyb a následně ke stanovení strategie nápravy a strategie předcházení chybám;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při jazykovém vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- předkládáme žákům učební pomůcky k rozvoji jazykových dovedností a smyslového vnímání;

- vytváříme pracovní listy s instrukcí vyjádřenou tak, aby žákům umožnila samostatnou orientaci v úkolu a jeho správné plnění.

Kompetence k řešení problému

Rozvíjíme tím, že:

- zadáváme žákům složitější jazykové úlohy a klademe důraz na orientaci v zadání, čímž je vedeme k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v jazykovém vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

- klademe důraz na rozvoj čtenářských dovedností, čímž napomáháme k přesnějšímu pochopení obsahu písemného sdělení.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- pracujeme s chybou, čímž vedeme žáky k pochopení nezbytnosti dodržovat při učebních aktivitách jazykového zaměření některá jazyková, literární, komunikační a slohová pravidla.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách jazykového zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální

Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky využití technologií k tvorbě vlastních textů, dáváme jim prostor k tomu, aby text tvořili přímo na počítači, při psaní a následném vytištění vlastního textu se žáci učí technologie smysluplně využívat;

- motivujeme žáky k tvorbě vlastních příběhů (spojením slovního projevu s nějakou další formou vyjádření, jako je např. výtvarné umění) a volbě způsobu, jakým příběh zaznamenají, včetně použití digitálních technologií;

- vedeme žáky k vyhledávání informací v online prostředí a používat k tomu čtenářskou strategii tzv. rychlého čtení, vhodnou pro čtení v online prostředí, kdy čteme jen titulky a podle toho se rozhodujeme, zda text stojí za naši pozornost anebo by mohl obsahovat informace, které hledám (analogie k rozhodování o výběru knihy podle názvu nebo ilustrace).

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: Český jazyk

Stupeň: 1.

Ročník: 1. – 2. r. (6 vyučovacích hodin týdně), 3. – 5. r. (7 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
– 1. období **ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty** **ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti** **ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání** **ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním** **ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen**	**čtení -** praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **naslouchání -** praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev -** základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci+ komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače,	**OSV 8 -** Komunikace

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky **ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby** **ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost** **ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty** – 2. období **ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích** **ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování** **ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči** **ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje** **ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty** **ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení** **ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy**	zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **písemný projev -**základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	

ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo **- tvoří otázky a odpovídá na ně**		
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
– 1. období **ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy** **ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky** **ČJL-3-2-01p tvoří slabiky** **ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky** **ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech** – 2. období **ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa** **ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího** **ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik** **- určuje samohlásky a souhlásky** **- seřadí slova podle abecedy**	**zvuková stránka řeči -** sluchové rozlišení hlásek; výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **slovní zásoba a tvoření slov -** slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, anonyma, synonyma, homonyma, stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) **tvarosloví -** slovní druhy, tvary slov **skladba -** věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice **pravopis -** lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	

- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě **- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky**		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
– 1. období **ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně** **ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací** **- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost** – 2. období **ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh** **ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek** **ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy** **ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti** **ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše** **- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného** **- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu**	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	

Stupeň 2.

Ročník: 6. - 9. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text **ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk** **ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma**	**čtení -** praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní čtení jako zdroj informací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové **naslouchání -** praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové **mluvený projev –** zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální), komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse	**OSV 2 –** Sebepoznání a sebepojetí **OSV 8 -** Komunikace **MV 1** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MV 3** – Stavba mediálních sdělení **MV 6 –** Tvorba mediálního sdělení

	písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu **ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa** **ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk** **ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí** **ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami** **ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov** **ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem**	**zvuková stránka řeči –** zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) **slovní zásoba a tvoření slov –** slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov **tvarosloví –** slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov **skladba –** výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu **pravopis –** lexikální, morfologický, syntaktický **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma	

	a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku **ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení** **ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry** **ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury** **- má pozitivní vztah k literatuře**	**tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům **způsoby interpretace literárních a jiných děl** **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

Ročník: 1. (6 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- orientuje se na stránce i řádku - tvoří věty podle obrázků - čte některá písmena tiskací a psací, malá a velká - zřetelně vyslovuje probrané hlásky - správně čte krátké a dlouhé samohlásky - čte otevřené slabiky tvořené probranými souhláskami (najednou jako celek) a dvojslabičná slova z nich složená (tiskací i psací) - čte dvojslabičná slova z otevřených slabik (tiskací i psací) - čte krátké věty a věty s obrázky (tiskací i psací) - provádí hláskovou analýzu a syntézu otevřených slabik - provádí slabikovou a hláskovou analýzu a syntézu dvojslabičných slov (z otevřených slabik) - čte předložkové vazby (u) - doplní chybějící písmeno ve slově dle správné Předlohy	**čtení** písmena tiskací a psací, malá a velká: a,A,i,I,e,E,m,M,o,O,u,U,l,L,v,V,t,T,y,Y, s,S,j,J otevřené slabiky s probranými písmeny, krátké i dlouhé dvojslabičná slova s otevřenými slabikami předložková vazba (u) hlásková analýza a syntéza otevřených slabik slabiková hlásková syntéza dvojslabičných slov s otevřenými slabikami doplňování chybějících písmen ve slově dle předlohy čtení vět s obrázky	
- odpovídá na otázky slovem, větou - tvoří věty na dané téma - tvoří otázky - dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů - popíše jednoduché obrázky	**naslouchání** koncentrační cvičení poslech pohádek, příběhů, říkadel **mluvený projev** základy mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu,	

- pojmenuje předměty a jejich vlastnosti - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - vypráví vlastní zážitky - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování, omluva, blahopřání - vyřídí krátký vzkaz	výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmizace) rozvíjení fonetického sluchu rozvíjení slovní zásoby a obsahové stránky řeči: pojmy časových souvislostí (včera, dnes, zítra, dříve, později, bylo, je, bude, pozdě, brzy), pojmy příčinných souvislostí (proč?, protože), zobecňování a konkretizace (ovoce = jablko, hruška aj.) pojmenovávání předmětů a jejich vlastností edukace a reedukace řeči základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) pozdrav, poděkování, prosba, omluva, vzkaz, blahopřání) mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
- při psaní správně sedí - správně drží psací náčiní - uvolňuje ruku k psaní a během psaní - správně umisťuje sešit k psaní	**písemný projev** rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky a pohybové koordinace (činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky)	
- píše správné tvary některých malých a velkých písmen ve větší velikosti a liniatuře - píše správně spoje písmen, včetně spojů s písmeny o,O,v,V - opíše, přepíše a píše podle diktátu písmena a otevřené slabiky - píše správné tvary číslic 0-5 - správně opíše dvojslabičná slova s otevřenými slabikami (dodrží správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost, správná diakritika)	psaní písmen ve větší velikosti a liniatuře: a,á,A,o,O,i,í,,e,é,u,y,ý,m,M,l,v,V, s,t,j psaní číslic 0,1,2,3,4,5 opis psacího písma (otevřené slabiky a dvojslabičná slova z nich složená) diktát písmen a otevřených slabik	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
- čte některá malá a velká písmena – tiskací a psací - správně čte krátké, dlouhé samohlásky a slabiky tvořené krátkými a dlouhými samohláskami - odliší sluchem délku samohlásek	**zvuková stránka jazyka** písmena tiskací a psací, malá a velká: a,A,i,I,e,E,m,M,o,O,u,U,l,L,v,V,t,T,y,Y, s,S,j,J sluchové rozlišení hlásek: a,á,i,í,e,é,o,ó,u,ů,m,l,v,t,s,j	

- rozlišuje probraná písmena malé a velké abecedy	výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	
- provádí hláskovou analýzu a syntézu slabik a jednodušších slov - určí počet slabik ve slovech - určí v psaném textu začátek a konec věty - určí počet slov ve větě - doplní ve větě chybějící slovo - tvoření jednoduchých vět	členění slabik na hlásky členění slova na hlásky a slabiky slabika – určování počtu slabik ve slově začátek a konec věty počet slov ve větě doplňování chybějícího slova dle smyslu	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
- paměťově zvládá jednoduché dětské říkanky a básničky - rytmizuje dětské říkanky a básničky	přednes – říkanky, krátké básničky a rozpočitadla základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, pohádka, kniha, čtenář	
- odpovídá na otázky slovem, větou - tvoří věty na dané téma - tvoří otázky - popíše jednoduché obrázky - seřadí obrázky podle dějové posloupnosti - pozná známé pohádky a vyjmenuje hlavní postavy - dramatizuje jednoduchý krátký příběh nebo pohádku – mění charakter hlasu, vyjadřuje se mimikou, gesty	poslech literárních textů – pohádky, krátké příběhy základní literární pojmy – literární druhy a žánry: pohádka, kniha, čtenář, divadelní představení, film, herec volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu dramatizace jednoduchého krátkého příběhu nebo pohádky mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
- zaměří a udrží pozornost na poslech pohádek a krátkých příběhů - ilustruje vyslechnutou pohádku nebo krátký příběh	poslech – pohádky, krátké příběhy, vlastní výtvarný doprovod slyšeného textu základní literární pojmy - literární druhy a žánry: pohádka, čtenář, kniha	

Ročník: 2. (6 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- čte písmena tiskací a psací, malá a velká (vyjma ď, ť, ň) - zřetelně vyslovuje probrané hlásky - odliší sluchem délku samohlásek - správně čte krátké a dlouhé samohlásky (včetně ů) - čte slova víceslabičná tvořená otevřenými slabikami - čte zavřené slabiky a dvojslabičná a trojslabičná slova z nich složená - čte předložkové vazby - čte slova s dvojhláskou ou, au - provádí slabikovou a hláskovou analýzu a syntézu slov probraných typů - čte věty se správnou intonací - čte věty s porozuměním - doplní chybějící písmeno ve slově dle správné předlohy	**čtení** písmena tiskací a psací, malá a velká (vyjma ď, ť, ň) slova víceslabičná s otevřenými slabikami slova se zavřenou slabikou dvojslabičná a trojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci předložkové vazby slabiková a hlásková syntéza probraných typů slov přiřazování vět k obrázkům doplňování vět dle smyslu	
- odpovídá na otázky slovem, větou - tvoří věty na dané téma - tvoří otázky - dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů - popíše jednoduché obrázky - pojmenuje předměty a jejich vlastnosti - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci návodných otázek	**naslouchání** koncentrační cvičení poslech pohádek, příběhů, říkadel **mluvený projev** základy mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmizace) rozvíjení fonetického sluchu rozvíjení slovní zásoby a obsahové stránky řeči:	

- vypráví jednoduchý příběh podle obrázku - vypráví vlastní zážitky - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování, omluva, blahopřání - vyřídí krátký vzkaz	pojmy časových souvislostí (včera, dnes, zítra, dříve, později, bylo, je, bude, pozdě, brzy), pojmy příčinných souvislostí (proč?, protože), zobecňování a konkretizace (ovoce = jablko, hruška aj.) pojmenovávání předmětů a jejich vlastností edukace a reedukace řeči základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) pozdrav, poděkování, prosba, omluva, vzkaz, blahopřání) mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
- při psaní správně sedí - správně drží psací náčiní - uvolňuje ruku k psaní a během psaní - správně umisťuje sešit k psaní	**písemný projev** rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky a pohybové koordinace (činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky)	
- píše správné tvary písmen malé i velké abecedy v postupně se zmenšující velikosti a liniatuře - píše správně spoje písmen - píše interpunkci a diakritická znaménka a správně je umisťuje - píše správné tvary číslic - píše slova podle diktátu a autodiktátu - správně opíše a přepíše slova probraných typů (správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost, správná diakritika) - při opisu a přepisu vět píše velká písmena na začátku věty, ve vlastních jménech a píše některá interpunkční znaménka ve větách a na konci vět	psaní písmen malé a velké abecedy v postupně se zmenšující velikosti a liniatuře (vyjma písmen ď, ť, ň) psaní číslic opis psacího písma přepis jednoduchých vět diktát a autodiktát slabik a jednoduchých slov (podle nápovědy)	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
- čte písmena velké i malé abecedy, tiskací i psací - vyjmenuje samohlásky - správně čte krátké, dlouhé samohlásky a slabiky tvořené krátkými a dlouhými samohláskami	**zvuková stránka jazyka** hlásky a písmena velké i malé abecedy tiskací i psací (vyjma ď, ť, ň) sluchové rozlišení hlásek (vyjma ď, ť, ň)	

- odliší sluchem délku samohlásek - rozlišuje probraná písmena malé a velké abecedy	výslovnost samohlásek a souhlásek	
- doplní ve slově chybějící písmeno dle předlohy - tvoření jednoduchých vět	určení počátečního písmene ve slově členění slabik na hlásky doplňování chybějícího písmene ve slově dle předlohy	
	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
- paměťově zvládá jednoduché dětské říkanky a básničky - rytmizuje dětské říkanky a básničky	přednes – říkanky, krátké básničky a rozpočitadla základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, pohádka, kniha, čtenář	
- odpovídá na otázky slovem, větou - tvoří věty na dané téma - tvoří otázky - popíše jednoduché obrázky - seřadí obrázky podle dějové posloupnosti - pozná známé pohádky a vyjmenuje hlavní postavy - dramatizuje jednoduchý krátký příběh nebo pohádku – mění charakter hlasu, vyjadřuje se mimikou, gesty	poslech literárních textů – pohádky, krátké příběhy základní literární pojmy – literární druhy a žánry: pohádka, kniha, čtenář, divadelní představení, film, herec volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu dramatizace jednoduchého krátkého příběhu nebo pohádky mimojazykové prostředky řeči (mimka, gesta)	
- zaměří a udrží pozornost na poslech pohádek a krátkých příběhů - ilustruje vyslechnutou pohádku nebo krátký příběh	poslech – pohádky, krátké příběhy, vlastní výtvarný doprovod slyšeného textu základní literární pojmy - literární druhy a žánry: pohádka, čtenář, kniha	

Ročník: 3. (7 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- dokáže po přečtení textu odpovědět na otázky - přečte si tichým čtením jednoduché zadání a plní jej - orientuje se v textu tichým čtením **ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty**	**čtení** slova s ď, ť, ň slabiky di-ti-ni slabiky dě-tě-ně, bě-pě-vě-mě opakování a procvičování čtení slov složitější stavby čtení delších textů zvyšování plynulosti čtení tiché čtení	
- odpovídá na otázky slovem, větou - tvoří věty na dané téma - tvoří otázky - dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů - popíše jednoduché obrázky - pojmenuje předměty a jejich vlastnosti - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci návodných otázek - vypráví jednoduchý příběh podle obrázku - vypráví vlastní zážitky - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování, omluva, blahopřání - vyřídí krátký vzkaz **ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti**	**naslouchání** koncentrační cvičení poslech pohádek, příběhů, říkadel **mluvený projev** základy mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmizace) rozvíjení fonetického sluchu rozvíjení slovní zásoby a obsahové stránky řeči: pojmy časových souvislostí (včera, dnes, zítra, dříve, později, bylo, je, bude, pozdě, brzy), pojmy příčinných souvislostí (proč?, protože), zobecňování a konkretizace (ovoce = jablko, hruška aj.) pojmenovávání předmětů a jejich vlastností edukace a reedukace řeči základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	

ČJL-3-2-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	pozdrav, poděkování, prosba, omluva, vzkaz, blahopřání) mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
- při psaní správně sedí - správně drží psací náčiní - uvolňuje ruku k psaní a během psaní - správně umisťuje sešit k psaní **ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním**	**písemný projev** rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky a pohybové koordinace (činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky)	
- píše správné tvary písmen malé i velké abecedy v postupně se zmenšující velikosti a liniatuře - píše správně spoje písmen - píše interpunkci a diakritická znaménka a správně je umisťuje - píše správné tvary číslic - píše slova podle diktátu a autodiktátu - správně opíše a přepíše slova probraných typů (správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost, správná diakritika) - při opisu a přepisu vět píše velká písmena na začátku věty, ve vlastních jménech a píše některá interpunkční znaménka ve větách a na konci vět **ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen** **ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky** **ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby**	psaní písmen malé a velké abecedy v postupně se zmenšující velikosti a liniatuře psaní číslic opis psacího písma přepis jednoduchého tištěného textu diktát a autodiktát slabik a jednoduchých slov (podle nápovědy)	

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost **ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty**		
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
- čte písmena velké i malé abecedy, tiskací i psací - vyjmenuje samohlásky - správně čte krátké, dlouhé samohlásky a slabiky tvořené krátkými a dlouhými samohláskami - odliší sluchem délku samohlásek - odliší samohlásky od souhlásek **ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy** **ČJL-3-2-1p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky**	**zvuková stránka jazyka** hlásky a písmena velké i malé abecedy tiskací i psací sluchové rozlišení hlásek výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	
- provádí hláskovou analýzu a syntézu slabik a jednodušších slov - určí počet slabik ve slovech - určí v psaném textu začátek a konec věty - určí počet slov ve větě - doplní ve větě chybějící slovo - tvoří jednoduché věty **ČJL-3-2-01p tvoří slabiky** **ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky a hlásky**	členění slabik na hlásky členění slova na hlásky a slabiky slabika – určování počtu slabik ve slově čtení a výslovnost slov se skupinami di-ti-ni, dě-tě-ně, bě-pě-vě-mě **pravopis** význam slabiky pro dělení slov – dělení slov na konci řádku	
- uvede příklady vlastních jmen a pozná je v textu - určí v psaném textu začátek a konec věty		

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech		
	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
- paměťově zvládá jednoduché dětské říkanky a básničky - rytmizuje dětské říkanky a básničky **ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně**	přednes – říkanky, krátké básničky a rozpočitadla základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, kniha, čtenář; divadelní představení, herec	
- odpovídá na otázky slovem, větou - tvoří věty na dané téma - tvoří otázky - popíše jednoduché obrázky - seřadí obrázky podle dějové posloupnosti - pozná známé pohádky a vyjmenuje hlavní postavy - dramatizuje jednoduchý krátký příběh nebo pohádku – mění charakter hlasu, vyjadřuje se mimikou, gesty **ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací**	poslech literárních textů – pohádky, krátké příběhy základní literární pojmy – literární druhy a žánry: pohádka, bajka, povídka, přirovnání, spisovatel, kniha, čtenář, divadelní představení, film, herec, režisér volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu dramatizace jednoduchého krátkého příběhu nebo pohádky mimojazykové prostředky řeči (mimka, gesta)	
- zaměří a udrží pozornost na poslech pohádek a krátkých příběhů - ilustruje vyslechnutou pohádku nebo krátký příběh **- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost**	poslech – pohádky, krátké příběhy, vlastní výtvarný doprovod slyšeného textu základní literární pojmy - literární druhy a žánry: pohádka, povídka, čtenář, kniha	

ROZDĚLENÍ UČIVA DLE METODY SFUMATO		
čtení		
1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**
O, o - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **S, s** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **B, b** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **U, u** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **A, a** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **L, l** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **SLABIKY** **M, m** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky	Sousloví Slova se spojkou **a** / slova se spojkou **i** **PRVNÍ VĚTY** Předložky se slovem a ve větě: **na**, **do** Předložky se slovem a ve větě: **u**, **v** **J, j** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Y, y** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **R, r** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Ou ou** **Au au** **Z, z** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **H, h** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **C, c** - vyvození	**Dě Tě Ně** **Bě Pě Vě** **Mě mě** **X, x** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky

E, e - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **I, i** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **P, p** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **3 PÍSMENNÁ SLOVA** **N, n** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **T, t** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **K, k** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **V, v** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **4 PÍSMENNÁ SLOVA** **D, d** - vyvození	- tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Š, š** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Ř, ř** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Ž, ž** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **G, g** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **F, f** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Ch, ch** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Z, z** - vyvození - tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - čtení textu, práce s obrázky **Di Ti Ni**	

- tvary písmene – malé x velké, tiskací x psací - poslech textu, práce s obrázky **3 A 4 PÍSMENNÁ SLOVA**		
psaní		
1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**
- správné držení těla a psacího náčiní, hygienické návyky při psaní - **cviky k uvolnění** ruky, zápěstí, záprstí - **grafomotorické cviky** – ovál, kruh, zátrh, špička, vlnovka, spirála, nekonečno, čára – vodorovná jedním tahem, krátká rovná, šikmá, prohnutá, klička, spojené levotočivé ovály (nácvik posunu ruky) - tvary písmen **l, e, i, u, t, s, p, m**, **O, A, U** – psaní, přepis písmen, slabik, slov, vět s poznanými písmeny - psaní délek	- tvary písmen **M, b, B, S, y, n, N, P, L, T, I, d, D, k, K, r, R, E, j, J, v, V, au, ou, z, Z, h, H, c, C, č, Č, ř, Ř** – psaní, přepis písmen, přepis slov, slovních spojení, vět, souvislého textu - otazník, vykřičník - odpovědi na otázky	- tvary písmen **š, Š, ž. Ž, g, G, f, F, ch, Ch, ď, Ď, ť, Ť, ň, Ň, x, X, w, W** - **dě, Dě, tě, Tě, ně, Ně, di, Di, ti, Ti, ni, Ni, bě, Bě, pě, Pě, vě, Vě, mě, Mě,** - psaní, přepis písmen, přepis slov, slovních spojení, vět, souvislého textu

Ročník: 4. (7 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- využívá získané čtenářské dovednosti a návyky při četbě jednoduchých textů - užívá správný slovní přízvuk - uplatňuje přirozenou intonaci - odpovídá na otázky větami, souvislým sdělením - tvoří otázky - tvoří věty na dané téma - vypráví vlastní zážitky - v mluveném projevu používá správné, vhodné pořadí slov ve větách - používá věty se správnými gramatickými strukturami - dramatizuje situaci v obchodě, u lékaře, v dopravních prostředcích aj., při setkání s dospělou osobou, při omluvě, žádosti o pomoc čí radu, informaci… - zvládá slovní formy společenského styku - vyjádří (dramatizuje, napíše…) poděkování, prosbu, omluvu, blahopřání aj. - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci návodných otázek - využívá čtený text jako zdroj informací - vyhledá v textu potřebnou informaci - vypráví jednoduchý příběh podle přečtené předlohy - požádá o informaci - předá stručnou informaci (i telefonicky)	**čtení** praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, čtení hlasité, tiché, znalost orientačních prvků v textu) pojmy: článek, nadpis, řádek, odstavec, věta, velké a malé písmeno, tečka, čárka, otazník, vykřičník, pomlčka věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **naslouchání** praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev** základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) vyjadřování závislé na komunikační situaci (s dospělou osobou, s neznámým člověkem, kamarádem aj.) komunikační žánry: pozdrav, poděkování, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače,	

- používá zásady popisování předmětů, činností a dějů - uvede příklady popisu činností v praktickém životě (recept, návod…)	zdvořilé vystupování při požádání o informaci, podání stručné informace (i telefonicky), uvítání návštěvy, rozloučení se aj.) mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta, řeč těla) pojmenovávání předmětů, činností, dějů děj – základ vypravování sestavování nadpisu a procvičování členění projevu ústní i písemný popis jednoduchých předmětů, činností a dějů využívání jednoduché osnovy	
- dodržuje základní hygienické a pracovní návyky při psaní - píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - dbá na úpravný a čitelný projev - opíše a přepíše krátký text – dodržuje pořadí slov, píše velká písmena (na začátku vět a ve vlastních jménech, dodržuje diakritiku a interpunkci dle předlohy, dělí slova na konci řádku) - provádí kontrolu opsaného nebo přepsaného textu - píše slova a krátké věty podle diktátu - tvoří a samostatně píše jednoduchá slova, slovní spojení, krátké jednoduché věty	**písemný projev** základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem technika psaní (automatizace psacího pohybu, plynulé psaní slov, úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu – nadpis, okraje, vzdálenost mezi písmeny a slovy)	
- napíše adresu - napíše krátký dopis, blahopřání, pozdrav, vzkaz - píše velká tiskací písmena (hůlkové písmo)	žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, přání, krátký vzkaz, sdělení, pozdrav (pohlednice), dopis, popis	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
- uspořádá slova do vět, ve větách - dodržuje pořádek slov ve větách - tvoří příklady vět podle postoje mluvčího - určí druhy vět podle postoje mluvčího	**skladba** druhy vět podle postoje mluvčího – odlišování a zdůvodňování druhů vět, psaní vět s náležitými znaménky věta, slovo – tvoření vět ze slov	

	pořádek slov ve větách	
- doplní do věty slovo dle významu - využívá dovednosti konkretizace a zobecňování – porovnává (uvede) slova významem nadřazená, podřazená, souřadná - porovnává (uvede) slovo stejného, podobného a protikladného významu - porovnává (uvede) slova mnohoznačná (vícevýznamová)	**slovní zásoba a tvoření slov** význam slov - slova významem nadřazená, podřazená, souřadná význam slov – slovo významem podobná, příbuzná a protikladná význam slov – slova mnohoznačná	
- vyjmenuje a napíše abecedu - vyjmenuje samohlásky - rozliší samohlásky a souhlásky - v mluveném i písemném projevu dodržuje délku samohlásek - vyjmenuje tvrdé a měkké souhlásky (slabiky) - ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - vyjmenuje obojetné souhlásky	**zvuková stránka jazyka** hláska a písmeno – rozlišování hlásek abeceda – řazení písmen řazení slov podle abecedy samohlásky krátké a dlouhé, včetně ú,ů dvojhlásky souhlásky dělení souhlásek (tvrdé, měkké, obojetné) **pravopis** psaní u,ú,ů tvrdé slabiky měkké slabiky psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
- využívá získané čtenářské dovednosti a návyky při četbě jednoduchých textů - užívá správný slovní přízvuk - uplatňuje přirozenou intonaci - určí místo, popř. čas děje - určí hlavní postavy v textu - domýšlí jednoduché příběhy	četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků poslech literárního textu – odpovědi na otázky, převyprávění, ilustrace atd. spojování textu s ilustrací vlastní výtvarný doprovod přečteného nebo slyšeného textu	

- všímá si spojitosti textu s ilustrací - recituje kratší básnický text - zná některá rozpočítávadla, říkanky - porovnává základní literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	vyprávění pohádky nebo povídky dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem porozumění textu – hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa, času, děje prostředí reálné a pohádkové, hlavní myšlenka atd. přednes krátké básničky nebo úryvku prózy základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	

Ročník: 5. (7 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- využívá získané čtenářské dovednosti a návyky při četbě jednoduchých textů - užívá správný slovní přízvuk - uplatňuje přirozenou intonaci - odpovídá na otázky větami, souvislým sdělením - tvoří otázky - tvoří věty na dané téma - vypráví vlastní zážitky - v mluveném projevu používá správné, vhodné pořadí ve větách - používá věty se správnými gramatickými strukturami - dramatizuje situaci v obchodě, u lékaře, v dopravních prostředcích aj., při setkání s dospělou osobou, při omluvě, žádosti o pomoc či radu, informaci… - zvládá slovní formy společenského styku - vyjádří (dramatizuje, napíše…) poděkování, prosbu, omluvu, blahopřání aj. - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci návodných otázek - využívá čtený text jako zdroj informací - vyhledá v textu potřebnou informaci - vypráví jednoduchý příběh podle přečtené předlohy - požádá o informaci - předá stručnou informaci (i telefonicky)	**čtení** praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, čtení hlasité, tiché, znalost orientačních prvků v textu) pojmy: článek, nadpis, řádek, odstavec, tečka, čárka, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **naslouchání** praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev** základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) vyjadřování závislé na komunikační situaci (s dospělou osobou, s neznámým člověkem, kamarádem aj.) komunikační žánry: pozdrav, poděkování, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování při požádání o informaci, podání stručné informace (i telefonicky), uvítání návštěvy,	

- tvoří otázky a odpovídá na ně **ČJL-5-1-09p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích** **ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování** **ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči** - používá zásady popisování předmětů, činností a dějů - uvede příklady popisu činností v praktickém životě (recept, návod…) **ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje**	rozloučení se aj.) mimojazykové prostředky řeči (mimka, gesta, řeč těla) - pojmenovávání předmětů, činností, dějů - děj – základ vypravování - sestavování nadpisu a procvičování členění projevu - ústní i písemný popis jednoduchých předmětů, činností a dějů - využívání jednoduché osnovy	
- dodržuje základní hygienické a pracovní návyky při psaní - píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - dbá na úpravný a čitelný projev - opíše a přepíše krátký text – dodržuje pořadí slov, píše velká písmena (na začátku vět a ve vlastních jménech, dodržuje diakritiku a interpunkci dle předlohy, dělí slova na konci řádku) - provádí kontrolu opsaného nebo přepsaného textu - píše slova a krátké věty podle diktátu - tvoří a samostatně píše jednoduchá slova, slovní	**písemný projev** základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem technika psaní (automatizace psacího pohybu, plynulé psaní slov, úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu – nadpis, okraje, vzdálenost mezi písmeny a slovy)	

spojení, krátké jednoduché věty **ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty** **ČJL-5-1-09p píše čitelné a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy**		
- napíše adresu - napíše krátký dopis, blahopřání, pozdrav, vzkaz **ČJL-5-1-09p – píše správně a přehledně jednoduchá sdělení** **ČJL-5-1-09p – ovládá hůlkové písmo**	žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, přání, krátký vzkaz, sdělení, pozdrav (pohlednice), dopis, popis	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
- **seřadí slova podle abecedy** - vyhledává skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě mě v textu - správně vyslovuje slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě - uvede příklady slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě **- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě**	**zvuková stránka jazyka** abeceda – řazení písmen, řazení slov podle abecedy výslovnost slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě **pravopis** psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	
- určí ve slově kořen slova - přiřadí k sobě slova příbuzná - uvede příklady příbuzných slov	**slovní zásoba a tvoření slov** kořen slova tvary slov slova příbuzná	
- správně vyslovuje znělé a neznělé souhlásky - pro správné napsání souhlásek uvnitř a na konci slova	**zvuková stránka jazyka** výslovnost slov znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova	

si pomůže jiným tvarem slova nebo slovem příbuzným **- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky**	**pravopis** psaní souhlásek uvnitř a na konci slov	
- vyhledá v textu podstatná jména - určí rod a číslo u podstatného jména - vyhledá v textu slovesa **ČJL-5-2-03 pozná podstatná jména a slovesa**	**tvarosloví** slovní druh – podstatné jméno, určování rodu a čísla u podstatných jmen slovní druh: sloveso	
- uspořádá slova do vět, ve větách - dodržuje pořádek slov ve větách - tvoří příklady vět podle postoje mluvčího - určí druhy vět podle postoje mluvčího **ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího**	**skladba** druhy vět podle postoje mluvčího – odlišování a zdůvodňování druhů vět, psaní vět s náležitými znaménky věta, slovo – tvoření vět ze slov pořádek slov ve větách	
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých souhlásek	**pravopis** psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
- využívá získané čtenářské dovednosti a návyky při četbě jednoduchých textů - užívá správný slovní přízvuk - uplatňuje přirozenou intonaci - recituje kratší básnický text - určí místo, popř. čas děje - uvede základní body osnovy, posloupnost děje - využívá jednoduchou osnovu při reprodukci přečteného nebo slyšeného textu - určí hlavní myšlenku v textu	četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků poslech literárního textu – odpovědi na otázky, převyprávění, ilustrace atd. spojování textu s ilustrací vlastní výtvarný doprovod přečteného nebo slyšeného textu vyprávění pohádky nebo povídky	

- vyhledá v textu hlavní postavy a vyjmenuje je - popíše vzhled hlavních postav - charakterizuje vlastnosti hlavních postav - při dramatizaci převezme roli dané postavy (hraje roli) - uvede možné vlastnosti některých typických postav (čert, princezna, král, šašek, zloděj…) - uvede příklady znaků pohádkového a reálného prostředí - porovnává základní literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání **ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh** **ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek** **ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy** **ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti** **ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše** **- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného** **- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu**	reprodukce přečteného nebo slyšeného textu podle dané osnovy dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem porozumění textu – hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa, času, děje prostředí reálné a pohádkové, hlavní myšlenka atd. vyprávění pohádky nebo povídky přednes krátké básničky nebo úryvku prózy základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	

Ročník: 6. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- čte plynule a výrazně s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - orientuje se v textu – čte po odstavcích se snahou o pochopení obsahu - zdokonaluje zvukovou stánku jazyka – používá pauzy, důrazy, přízvuky, tempo - čte potichu s porozuměním text přiměřeného rozsahu a náročnosti - odpovídá na otázky, týkající se přečteného textu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat	**čtení** praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, plynulé čtení hlasité, tiché) znalost orientačních prvků v textu pojmy: nadpis, řádek, odstavec, věta, velké písmeno, tečka, čárka, dvojtečka, pomlčka, uvozovky věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací) čtení kritické (analytické, hodnotící, prožitkové)	
- odpovídá na otázky, tvoří jednoduché otázky na dané téma - vede rozhovor na konkrétní téma s respektování základních komunikačních pravidel - zapojuje se do komunikace	**naslouchání** praktické naslouchání (vyjádření kontaktu s jinou osobou, výchova k empatii, podnět k jednání) věcné naslouchání (soustředění, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) kritické (zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové	
- zvládá jednoduché formy společenského styku (např. přivítání, loučení, představování, ..), omluva, poděkování, blahopřání, telefonování - vypráví podle ilustrací jednoduchý příběh - zvládá dokončení děje daného textu (např. pohádka),	**mluvený projev** zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, nonverbální prostředky	

zachová posloupnost děje a hlavní linii příběhu - vypravuje dle vlastních zážitků (např. vlastní zážitek, scéna z filmu) - zahraje ve dvojici jednoduchou scénku	komunikační žánry: rozhovor, diskuse, vyprávění podle ilustrace, dle jednoduché osnovy	
- zvládá úpravu obálky - zná pojmy adresát, odesílatel, vyplní podací lístek - vytvoří krátkou zprávu (např. pozdrav, pozvánku, blahopřání) - napíše krátký dopis - popíše jednoduché předměty, místnost (pokoj, třída) - vytvoří popis děje (např. svůj den, jak pomáhám doma) - popíše jednoduchý pracovní postup (např. příprava jednoduchého pokrmu, výroba draka)	**písemný projev** na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní komunikační žánry: soukromý dopis, obálka, podací lístek, pozvánka, pozdrav, blahopřání popis předmětů, činností, dějů děj – základ vypravování (jednoduchá osnova)	
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
- rozlišuje slovní základ, předponu a příponu - skládá více slovních základů, odvozuje slova	**slovní zásoba a tvoření slov** slovní základ, předpona, přípona tvary slov způsoby tvoření slov, obohacování slovní zásoby hononyma, synonyma	
- paměťově zvládá vyjmenovaná slova po obojetných souhláskách b, l, m, p, s, v, z - přiřadí k vyjmenovaným slovům slova příbuzná - správně píše i/í, y/ý po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - používá dovedností o vyjmenovaných slovech	**pravopis** vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z a slova příbuzná psaní i/í, y/ý po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných	
- vyhledá ve větě podstatná jména a určí jejich rod a číslo - tvoření podstatných jmen dle zadání (rod, číslo)	**tvarosloví** slovní druh - podstatné jméno, tvary podstatných jmen předložka před podstatným jménem	
- vyhledá ve větě slovesa - přidává ke slovesům osobní zájmena	slovní druh – sloveso, tvary sloves osobní zájmena u sloves	

- časuje slovesa – určí osobu a číslo - pozná ve větě neurčitý tvar sloves - píše správně koncovky sloves - časuje slovesa být, nebýt, mít, nemít	časování sloves - osoba a číslo infinitiv (neurčitý způsob sloves) koncovky sloves časování sloves být, nebýt, mít, nemít	
- uspořádá slova do vět - dodržuje pořádek slov ve větě - pozná ve větě jednoduché podmět a přísudek	**skladba** stavba věty pořádek slov ve větě podmět a přísudek	
- pozná ve větě číslovky	číslovky	
- odliší spisovný a nespisovný jazykový projev	**obecné poučení o jazyce** čeština **(**jazyk národní, mateřský) spisovný a nespisovný jazyk	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
- pracuje s obsahem knihy - čte po odstavcích se snahou o pochopení obsahu - odpovídá na dané otázky z textu - vyhledá hlavní postavu - orientuje se v textu (dětský časopis, denní tisk,..) - výrazně čte, přednáší a recituje vhodný čtenářsky přiměřený literární text - odliší řeč vypravěče a řeč postav - vybírá a čte text podle vlastních zájmů - zformuluje důvody, proč se mu text líbil nebo nelíbil - přečte báseň a vyhledá rýmy - přednáší krátký literární text	**tvořivé činnosti s literárním textem** praktické čtení (technika čtení, čtení hlasité tiché, se znalostí orientačních prvků v textu, přednes vhodných literárních žánrů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek	
- recituje básně - při dramatizaci převezme roli dané postavy (hraje roli) - soustředěně naslouchá a sleduje děj (audio i video ukázky) - vypravuje o zážitcích z filmu, divadelního představení	**způsoby interpretace literárních a jiných děl** přednes krátké básně nebo úryvku prózy vyprávění pohádky, povídky četba uměleckých, populárních a naukových textů poslech literárního textu – odpovědi na otázky, převyprávění, ilustrace spojování obsahu textu s ilustrací	

podle otázek - vyjadřuje své pocity z četby, dojmy z filmového nebo divadelního představení (např. vlastní kresbou) - sděluje názory na přečtený text a zážitky z četby - podle svých schopností volně reprodukuje text - vyhledá důležité informace v knihovně, na internetu a v jiných zdrojích	vlastní výtvarný doprovod přečteného nebo slyšeného textu reprodukce přečteného nebo slyšeného textu podle dané osnovy dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem	
- jednoduše popisuje strukturu literárního díla - vybere z nabídky hlavní myšlenku úryvku a vlastními slovy interpretuje smysl díla - charakterizuje příběhy ze života dětí - přečte báseň a vyhledá rýmy - doplní do básně slovo ve správném rýmu	**základy literární teorie a historie** struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina) jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš)	
- rozlišuje poezii a prózu - sděluje dojmy ze své četby - rozezná různé literární žánry: mýtus, pověst, pohádka, bajka - rozumí žánru bajka - rozlišuje komedii a tragédii - rozlišuje muzikál a operu - rozlišuje filmová a televizní díla - rozumí pojmům básník, spisovatel, čtenář - formuluje ústně dojmy a pocity z přečteného textu - navštěvuje divadelní a filmová představení - navštěvuje knihovnu	**literární druhy a žánry** základní literární pojmy – literární druhy a žánry: poezie, próza, drama lidová slovesnost žánry lyrické a epické (poezie; mýty, báje, bajky, pověsti, pohádky) pojmy: povídka, komedie, tragédie, muzikál, opera, filmová a televizní tvorba, divadelní představení, spisovatel, básník, čtenář, herec, režisér literatura pro děti a mládež	

Ročník: 7. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- čte plynule a výrazně s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - orientuje se v textu – čte po odstavcích se snahou o pochopení obsahu - zdokonaluje zvukovou stánku jazyka – používá pauzy, důrazy, přízvuky, tempo - čte potichu s porozuměním text přiměřeného rozsahu a náročnosti - odpovídá na otázky, týkající se přečteného textu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat - čte plynule s porozuměním	**čtení** praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, plynulé čtení hlasité, tiché, znalost orientačních prvků v textu pojmy: nadpis, řádek, odstavec, věta, velké písmeno, tečka, čárka, dvojtečka, pomlčka, uvozovky věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací) čtení kritické (analytické, hodnotící, prožitkové)	
- odpovídá na otázky, tvoří jednoduché otázky na dané téma - vede rozhovor na konkrétní téma s respektováním základních komunikačních pravidel - zapojuje se do komunikace	**naslouchání** praktické naslouchání (vyjádření kontaktu s jinou osobou, výchova k empatii, podnět k jednání) věcné naslouchání (soustředění, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) kritické (zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové	
- zvládá jednoduché formy společenského styku (např. přivítání, loučení, představování, omluva, poděkování, blahopřání, telefonování)	**mluvený projev** zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace)	

- vypráví podle ilustrací jednoduchý příběh - zvládá dokončení děje daného textu (např, pohádka), zachová posloupnost děje a hlavní linii příběhu - vypravuje dle vlastních zážitků, sděluje své pocity, nálady vztahy (citově zabarvená slova) - zahraje rozhovor, rozdělí role, použije přímou řeč - zahraje scénku dle vlastního vyprávění - komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, nonverbální prostředky, paralingvální prostředky tempo mluvy, intonace, barva hlasu, frázování, pazvuky.) komunikační žánry: rozhovor, diskuse, vyprávění podle sestavené osnovy	
- napíše krátké vyprávění dle připravené osnovy (např. Vánoce) - sestaví jednoduchou objednávku, - vytvoří krátkou pozvánku, vzkaz, zprávu - popíše děje, jevy (např. výlet, počasí) - vytvoří popis dle osnovy (např. můj pokoj) - sestaví osnovu k popisu - popíše jednoduchý pracovní postup (např. příprava jednoduchého pokrmu)	**písemný projev** na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní komunikační žánry: vyprávění podle sestavené osnovy, soukromý dopis, objednávka, pozvánka, popis předmětů, dějů, jevů a pracovního postupu	
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
- rozlišuje slovní základ, předponu a příponu - tvoří slova s předponami - rozlišuje předložku a předponu, - rozlišuje pravopis psaní slov s předponami a předložkami **ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami**	**slovní zásoba a tvoření slov** slovní základ, část předponová a příponová, tvary slov, slova příbuzná předložky (bez, od, nad, pod, před) a předpony (bez-, roz-,vy/vý-, od-, nad-, pod-, před-)	
- paměťově zvládá vyjmenovaná slova po obojetných souhláskách - přiřadí k vyjmenovaným slovům slova příbuzná - správně píše i/í, y/ý po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	**pravopis** vyjmenovaná slova a slova příbuzná psaní i/í, y/ý po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných	

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov		
- vyhledá ve větě podstatná jména a určí jejich rod, číslo a pád - zná vzory podstatných jmen rodu středního, ženského, mužského, - skloňuje podstatná jména rodu středního, ženského, mužského,	**tvarosloví** slovní druh - podstatné jméno rod, číslo a pád podstatných jmen vzory podstatných jmen rodu středního, ženského, mužského skloňování podstatných jmen ženského, ženského, mužského tvoření slov v daném rodě, čísle, pádě a vzoru	
- časuje slovesa – určí osobu, číslo a čas - časuje slovesa ve všech časech	časování sloves – osoba, číslo a čas (minulý, přítomný, budoucí) tvoření sloves podle zadání (dané osoby, čísla, času)	
- pozná ve větě číslovky	číslovky	
- pozná ve větě přídavné jméno	přídavná jména	
- pozná ve větě jednoduché podmět a přísudek - vytvoří a odůvodní koncovky příčestí minulého	**skladba** podmět a přísudek, stavba věty, pořádek slov ve větě, shoda podmětu s přísudkem (v osobě, čísle) koncovky příčestí minulého	
- vybere správnou výslovnost z uvedené nabídky	**zvuková podoba jazyka** zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	
- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - vyhledá v textu nespisovná slova - nahrazuje slova hovorová, nářeční, slangová slovy spisovnými	**obecné poučení o jazyce** spisovný a nespisovný jazyk	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
- pracuje s obsahem knihy - čte po odstavcích se snahou o pochopení obsahu - odpovídá na dané otázky z textu - vyhledá hlavní, popř. vedlejší postavu	**tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literárních žánrů volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu záznam a reprodukce hlavních myšlenek	

- orientuje se v textu (dětský časopis, denní tisk,..) - výrazně čte, přednášení a recituje vhodný čtenářsky přiměřený literární text - odliší řeč vypravěče a řeč postav - vybírá a čte text podle vlastních zájmů - zformuluje důvody, proč se mu text líbil nebo nelíbil - přečte báseň a vyhledá rýmy - přednáší krátký literární text		
- recituje básně - při dramatizaci převezme roli dané postavy (hraje roli) - soustředěně naslouchá a sleduje děj (audio i video ukázky) - vypravuje o zážitcích z filmu, divadelního představení podle otázek - vyjadřuje své pocity z četby, dojmy z filmového nebo divadelního představení (např. vlastní kresbou) - sděluje názory na přečtený text a zážitky z četby - podle svých schopností volně reprodukuje text - vyhledá důležité informace v knihovně, na internetu a v jiných zdrojích - výrazně přednáší vhodný literární text	**způsoby interpretace literárních a jiných děl** přednes krátké básně nebo úryvku prózy vyprávění pohádky, povídky četba uměleckých, populárních a naukových textů poslech literárního textu – odpovědi na otázky, převyprávění, ilustrace spojování obsahu textu s ilustrací vlastní výtvarný doprovod přečteného nebo slyšeného textu reprodukce přečteného neb slyšeného textu podle dané osnovy dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem	
- jednoduše popisuje strukturu literárního díla - vybere z nabídky hlavní myšlenku úryvku a vlastními slovy interpretuje smysl díla - charakterizuje příběhy ze života dětí - přečtou báseň a vyhledá rýmy, - doplní do básně slovo ve správném rýmu	**základy literární teorie a historie** struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice příběhu) jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš)	
- sděluje dojmy ze své četby - rozezná různé literární žánry - seznámí se s autory dětských knih	**literární druhy a žánry** základní literární pojmy – literární druhy a žánry: poezie, próza, drama	

- formuluje ústně dojmy a pocity z přečteného textu - navštěvuje divadelní a filmová představení - navštěvuje knihovnu	lidová slovesnost žánry lyrické a epické (poezie; mýty, báje, bajky, pověsti, pohádky) literatura pro děti a mládež pojmy: povídka, komedie, tragédie, muzikál, opera, filmová a televizní tvorba, divadelní představení, spisovatel, básník, čtenář, herec, režisér literatura pro děti a mládež	

Ročník: 8. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- čte plynule a výrazně s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - orientuje se v textu – čte po odstavcích se snahou o pochopení obsahu - zdokonaluje zvukovou stánku jazyka – používá pauzy, důrazy, přízvuky, tempo - čte potichu s porozuměním text přiměřeného rozsahu a náročnosti - odpovídá na otázky, týkající se přečteného textu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat - vybírá a čte knihy dle vlastních zájmů výběru - zformuluje důvody, proč se mu článek líbil nebo nelíbil **ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text**	**čtení** praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, plynulé čtení hlasité, tiché, znalost orientačních prvků v textu pojmy: nadpis, řádek, odstavec, dvojtečka, pomlčka, uvozovky věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací) čtení kritické (analytické, hodnotící, prožitkové) - reprodukce krátkého textu	
- odpovídá na otázky, tvoří otázky na dané téma - vede rozhovor na konkrétní téma s respektováním základních komunikačních pravidel - zapojuje se do komunikace	**naslouchání** praktické naslouchání (vyjádření kontaktu s jinou osobou, výchova k empatii, podnět k jednání) věcné naslouchání (soustředění, aktivní – zaznamenat slyšení, reagovat otázkami) kritické (zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové	

- zvládá jednoduché formy společenského styku - vypravuje krátký příběh, zážitek, zachová posloupnost děje a hlavní linii příběhu - vypravuje na dané téma s vyjádřením vnímaných pocitů - odliší řeč vypravěče a řeč postav - nahrazuje slova podobného významu jinými slovy - vytvoří krátkou objednávku (jídelníček) **ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk**	**mluvený projev** zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, nonverbální prostředky, paralingvální prostředky) komunikační žánry: rozhovor, diskuse, vypravování, připravený projev, objednávka	
- zvládá úpravu obálky - zná pojmy adresát, odesílatel, vyplní podací lístek - popíše osoby, vyjádří charakteristické rysy osoby - podle předlohy sestaví vlastní životopis - získává základy studijního čtení, vytvoří výpisek z přečteného textu - vyhledá v přiměřeně náročném textu odpověď na zadanou otázku - popíše jednoduchou trasu, orientuje se v jednoduchém plánku - vyplní jednoduchý tiskopis - píše běžné písemnosti	**písemný projev** na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní komunikační žánry: úřední dopis, obálka, podací lístek, poštovní poukázka, poštovní průvodka, formulář, dotazník, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, strukturovaný životopis, výpisek orientace v textu	
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
- tvoří slova s předponami	**slovní zásoba a tvoření slov** obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov	
- zvládá pravopis psaní slov s předponami	**pravopis** slova se skupinami bje, bě, vje, vě	

- skloňuje podstatná jména ve všech rodech - přiřazuje podstatná jména ke vzorům - doplní a odůvodní koncovku podstatného jména v 1. a 5. pádě - doplní a odůvodní koncovky podstatných jmen v množném čísle	**tvarosloví** slovní druh – podstatné jméno rod, číslo, pád a vzor podstatných jmen koncovky podstatných jmen rodu mužského životného v 1. a 5. pádě koncovky podstatných jmen v množném čísle	
- časuje slovesa ve všech časech	časování sloves – osoba, číslo a čas (minulý, přítomný, budoucí)	
- pozná ve větě číslovky - zná druhy číslovek	číslovky číslovky základní, řadové, druhové, násobné číslovky určitě, neurčité	
- pozná ve větě přídavné jméno - skloňuje přídavná jména tvrdá a měkká	přídavná jména, shoda s podstatným jménem, ke kterému patří přídavná jména tvrdá a měkká	
- znát pravopis při shodě přísudku s podmětem - zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	**skladba** stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, věty s několikanásobným podmětem příčestí minulé při shodě přísudku s několikanásobným podmětem (podměty stejného rodu) příčestí minulé při shodě přísudku s několikanásobným podmětem (podměty různého rodu)	
- vybere správnou výslovnost z uvedené nabídky	**zvuková podoba jazyka** zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	
- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - vyhledá v textu nespisovná slova - uvede příklad nespisovného jazyka - nářečí, slang - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	**obecné poučení o jazyce** spisovný a nespisovný jazyk skupiny jazyků (slovanské – především slovenština, aj. základní jazykové příručky (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné a nespisovné češtiny, Slovník cizích slov, aj.)	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
- výrazně čte, přednášení a recituje vhodný literární čtenářsky přiměřený text - vybírá a čte text podle vlastních zájmů - zformuluje důvody, proč se mu text líbil nebo nelíbil - přečtou báseň a vyhledá rýmy - přednáší krátký literární text - dokáže zdramatizovat vhodný text	**tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literárních žánrů volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu záznam a reprodukce hlavních myšlenek interpretace vhodného literárního textu dramatizace vhodného literárního textu vytváření vlastních textů vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
- podle svých schopností uceleně reprodukuje text - přednáší zpaměti přiměřený literární text - odpovídá na otázky - podle svých možností interpretuje díla - výtvarně zpracovává přečtený nebo slyšený text	**způsoby interpretace literárních a jiných děl** vyprávění pohádky, povídky přednes krátké básně nebo úryvku prózy četba uměleckých, populárních a naukových textů poslech literárního textu – odpovědi na otázky, převyprávění, ilustrace vlastní výtvarný doprovod přečteného nebo slyšeného textu reprodukce přečteného nebo slyšeného textu podle dané osnovy dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem interpretace literárních děl podle čítanky	
- reprodukuje přečtený text – popisuje strukturu - vlastními slovy interpretuje hlavní myšlenky **ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku**	**základy literární teorie a historie** struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš) literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu)	
- formuluje dojmy a pocity z literárního, dramatického i filmového zpracování díla - rozezná různé literární žánry - navštěvuje divadelní a filmová představení	**literární druhy a žánry** žánry lyrické, epické žánry dramatické - komedie, tragédie, muzikál, opera filmová a televizní díla	

- navštěvuje knihovnu, zvládá orientaci v knihovně, umí vyhledat důležité informace v knihovně, na internetu a v jiných zdrojích		

Ročník: 9. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
- čte plynule a výrazně s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - orientuje se v textu – čte po odstavcích se snahou o pochopení obsahu - zdokonaluje zvukovou stánku jazyka – používá pauzy, důrazy, přízvuky, tempo - čte potichu s porozuměním text přiměřeného rozsahu a náročnosti - odpovídá na otázky, týkající se přečteného textu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat - sděluje názory na přečtený text - výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text - sděluje dojmy ze své četby	**čtení** praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, plynulé čtení hlasité, tiché) znalost orientačních prvků v textu pojmy: nadpis, řádek, odstavec, čárka, dvojtečka, pomlčka, uvozovky věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací) čtení kritické (analytické, hodnotící, prožitkové)	
- odpovídá na otázky, tvoří jednoduché otázky na dané téma - vede rozhovor na konkrétní téma s respektováním základních komunikačních pravidel - zapojuje se do komunikace - naslouchá druhým - vyhledává informace, navštěvuje knihovnu, zvládá základní orientaci v knihovně	**naslouchání** praktické naslouchání (vyjádření kontaktu s jinou osobou, výchova k empatii, podnět k jednání) věcné naslouchání (soustředění, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) kritické (zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové	
- zvládá jednoduché formy společenského styku - zapojuje se do diskuse, podle svých	**mluvený projev**	

možností vytváří otázky a odpovědi - vypráví připravený i nepřipravený projev na základě poznámek, bez poznámek - připraví krátký referát na dané téma	zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, nonverbální a paralingvální prostředky komunikační žánry: rozhovor, diskuse, vyprávění, připravený i nepřipravený projev na základě poznámek, referát	
- chápe rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem, vybírá vhodné jazykové prostředky při tvorbě dopisu - formuluje hlavní myšlenku méně náročného textu, vyhledá klíčová slova, vytvoří stručné poznámky - napíše jednoduchou žádost - s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma, napíše krátkou úvahu **ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-010p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma**	**písemný projev** na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní komunikační žánry: soukromý a úřední dopis, výpisek, žádost, přihláška, dotazník zpracování zadaného tématu, úvaha	
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
	slovní zásoba a tvoření slov obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov	
- zvládá pravopis slov se skupinami bje-bě, vje-vě, mě- mně - správně píše slova s předponami a předložkami - skloňuje podstatná jména ve všech rodech - odůvodní koncovky podstatných jmen	**pravopis** slova se skupinami bje-bě, vje-vě, mě-mně předpony s-, se-, z-, ze-, vz- vze- předložky z,ze; s,se podstatná jména všech rodů koncovky podstatných jmen (1., 2., 4.,7.p.)	
- skloňuje přídavná jména tvrdá a měkká	přídavná jména tvrdá a měkká	

- časuje slovesa ve všech časech	časování sloves – osoba, číslo a čas (minulý, přítomný, budoucí)	
- zná druhy číslovek	číslovky základní, řadové, druhové, násobné číslovky určitě, neurčité	
ČJL-9-2-07p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména, přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	**tvarosloví** slovní druhy	
- znát pravopis při shodě přísudku s podmětem **ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem**	**skladba** základní skladební dvojice, rozvíjející větné členy příčestí minulé při shodě přísudku s podmětem ve všech rodech koncovky příčestí minulého při shodě s podmětem "děti, my, všichni"	
- odliší větu jednoduchou a souvětí - spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy **ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí**	**skladba** věta jednoduchá a souvětí spojování jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy přímá, nepřímá řeč	
- používá slovní přízvuk (hlavní, vedlejší) - rozlišuje zvukovou stránku věty (melodie) - člení souvislou řeč	**zvuková stránka jazyka** přízvuk slovní a větný intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	
- uvede příklad nespisovného jazyka - vyhledá v textu nespisovná slova - snaží se o přesnost a estetickou kvalitu jazyka - snaží se dbát na jazykovou správnost svých projevů **ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk** **ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu**	**obecné poučení o jazyce** spisovný a nespisovný jazyk - Pravidla českého pravopisu	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
- výrazně čte, přednášení a recituje vhodný literární čtenářsky přiměřený text - vybírá a čte text podle vlastních zájmů - zformuluje důvody, proč se mu text líbil nebo nelíbil - přečtou báseň a vyhledá rýmy - přednáší krátký literární text - dokáže zdramatizovat vhodný text **ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení**	**tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literárních žánrů volná reprodukce přečteného slyšeného textu záznam a reprodukce hlavních myšlenek vytváření vlastních textů vlastní výtvarný doprovod k literárním textům interpretace vhodného literárního textu dramatizace vhodného literárního textu	
- podle svých schopností uceleně reprodukuje text - přednáší zpaměti přiměřený literární text - podle svých možností interpretuje díla - odpovídá na otázky - výtvarně zpracovává přečtený nebo slyšený text	**způsoby interpretace literárních a jiných děl** vyprávění pohádky, povídky přednes krátké básně nebo úryvku prózy četba uměleckých, populárních a naukových textů poslech literárního textu – odpovědi na otázky, převyprávění, ilustrace vlastní výtvarný doprovod přečteného nebo slyšeného textu reprodukce přečteného nebo slyšeného textu podle dané osnovy dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem interpretace literárních děl podle čítanky	
- reprodukuje přečtený text – popisuje strukturu - vlastními slovy interpretuje hlavní myšlenky - orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku - umí vyhledat důležití informace v knihovně, na internetu a v jiných zdrojích	**základy literární teorie a historie** struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš) literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	
- formuluje dojmy a pocity z literárního, dramatického i filmového zpracování díla-	**literární druhy a žánry** poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické	

- navštěvuje divadelní a filmová představení - navštěvuje knihovnu, zvládá orientaci v knihovně **ČJL-9-3-06p rozezná základní druhy a žánry** **ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury** **- má pozitivní vztah k literatuře**	typické žánry, popř. jejich představitelé (např. J. Werich, K. Čapek)	

5.2 ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk.
Vzdělávací předmět Anglický jazyk směřuje k tomu, aby žáci získali základní dovednosti komunikace v anglickém jazyce především v oblasti jeho zvukové podoby. Důraz je kladen na osvojování si jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích, se kterými se žáci mohou setkat.
Poznávání cizího jazyka prohlubuje v žácích toleranci a pochopení jiných cizojazyčných kultur.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:			3	3	3	3	3	3	3

Vyučování anglického jazyka probíhá převážně v kmenových učebnách.

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 8, VMEGS 1, MKV 4

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit jazykového zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- vytváříme návyky promyšlené kontroly správnosti provedení jazykových úloh, čímž vedeme žáky k nacházení chyb;

- vytváříme a rozvíjíme potřebu a dovednost žáků analyzovat chyby v jazykových úlohách (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem), která je nezbytná k určení příčin vzniku chyb a následně ke stanovení strategie nápravy a strategie předcházení chybám;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při jazykovém vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- předkládáme žákům učební pomůcky k rozvoji jazykových dovedností a smyslového vnímání;

- vytváříme pracovní listy s instrukcí vyjádřenou tak, aby žákům umožnila samostatnou orientaci v úkolu a jeho správné plnění.

Kompetence k řešení problému

Rozvíjíme tím, že:

- zadáváme žákům složitější jazykové úlohy a klademe důraz na orientaci v zadání, čímž je vedeme k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v jazykovém vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací;

- klademe důraz na rozvoj čtenářských dovedností, čímž napomáháme k přesnějšímu pochopení obsahu písemného sdělení.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- pracujeme s chybou, čímž vedeme žáky k pochopení nezbytnosti dodržovat při učebních aktivitách jazykového zaměření některá jazyková a komunikační pravidla.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách jazykového zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální

Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k využití technologií při tvorbě vlastních textů, dáváme jim prostor k tomu, aby text tvořili přímo na počítači, při psaní a následném vytištění vlastního textu se žáci učí technologie smysluplně využívat;

- vedeme žáky k vyhledávání informací v online prostředí, k používání překladačů a slovníků.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: Anglický jazyk

Stupeň: 1.

Ročník: 3. - 5. (3 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
- 1. období ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI **CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka** - 2. období POSLECH S POROZUMĚNÍM **CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností** **CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**	**zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba** – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování MLUVENÍ **CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje** **CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk** **CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)** ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)** PSANÍ **- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka**		

Stupeň 2.

Ročník: 6. - 9. (3 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
POSLECH S POROZUMĚNÍM **CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů** **CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby** MLUVENÍ **CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby** ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)** PSANÍ **CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby**	**zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem **tematické okruhy –** domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány	**MKV 4** **OSV 8** **VMEGS 1**

	elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

Ročníkové výstupy		
3. ročník	4. ročník	5. ročník
Žák:		
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	**-----**	**-----**
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
-----	- rozumí základním slovním spojením a výrazům, reaguje na otázky a požadavky učitele	**CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností**
-----	- rozpozná, pojmenuje základní předměty, používá jednoduché fráze a věty související spojené s tematickými okruhy	**CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**
-----	- rozlišuje gesta pro pozdrav, poděkování například zamávání rukou nebo naklonění hlavy, kývnutí hlavy nebo poklona	**- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování**
MLUVENÍ		
-----	- pozdraví a poděkuje slovní formou	**CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje**
-----	- řekne nebo napíše své jméno jako reakci na otázku: "What is your name?" - řekne, napíše nebo sdělí použitím gest (jako je ukázání prstů) svůj věk na základě otázky "How old are you?"	**CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk**
-----	- řekne, napíše nebo sdělí použitím gest (jako je ukázání prstů), piktogramů souhlas či nesouhlas	**CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)**
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
-----	- rozpozná a pojmenuje vizuální opory, které se vztahují k danému tématu	**CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými**

		se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ		
-----	- rozpoznává základní prvky cizího písma, jako jsou jednotlivé písmena, diakritika a interpunkční znaménka	- **je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka**

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
- soustředí se na poslech krátkých textů, které se týkají osvojených tematických okruhů	- používá vizuální podporu, jako jsou obrázky nebo symboly, k porozumění poslechovému textu	- rozpoznává základní informace, jako jsou čísla, jména, místa a jednoduché instrukce	**CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů**
- opakuje otázky typu: "What is your name?", "How old are you?", "Who is your mother?".	- odpovídá na otázky, které se týkají jeho oblíbených věcí (např. oblíbené jídlo, barva, hračka).	- odpovídá na otázky týkající se jeho jména, věku a rodiny	**CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby**
MLUVENÍ			
- chápe jednoduché otázky týkající se jeho osoby: "What is your name?", "How old are you?", "Where are you from?"	- odpovídá na otázky: "What is your name?", "How old are you?", "Where are you from?" ústně nebo s pomocí vizuálních pomůcek	- používá správné fráze a slovní obraty pro vyjádření svého jména, věku a místa bydliště.	**CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby**
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
- chápe slova a věty s pomocí vizuálních pomůcek, např. obrázky	- rozumí jednoduchým slovům a větám týkajícím se osvojených tematických okruhů (např. zvířata, jídlo, rodina, činnosti).	- používá slova a věty při komunikaci a buduje tak jednoduché věty odpovídající danému tématu	**CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**
PSANÍ			
- identifikuje písemné sdělení, které se týká jeho osoby (např. jméno, věk, adresa	- rozumí jednoduchým otázkám, které se vztahují k písemnému sdělení o něm samém	- reaguje na písemné sdělení jednoduchou odpovědí (např. potvrzením, popřením, dotazem)	**CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby**

5.3 NĚMECKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.
Předmět směřuje k tomu, aby žáci získali základní dovednosti komunikace v německém jazyce především v oblasti jeho zvukové podoby. Důraz je kladen na osvojování si jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích, se kterými se žáci mohou setkat.
Poznávání cizího jazyka prohlubuje v žácích toleranci a pochopení jiných cizojazyčných kultur.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	-	2	2	2

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 8, VMEGS 1, MKV 4

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit jazykového zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- vytváříme návyky promyšlené kontroly správnosti provedení jazykových úloh, čímž vedeme žáky k nacházení chyb;

- vytváříme a rozvíjíme potřebu a dovednost žáků analyzovat chyby v jazykových úlohách (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem), která je nezbytná k určení příčin vzniku chyb a následně ke stanovení strategie nápravy a strategie předcházení chybám;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při jazykovém vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- předkládáme žákům učební pomůcky k rozvoji jazykových dovedností a smyslového vnímání;

- vytváříme pracovní listy s instrukcí vyjádřenou tak, aby žákům umožnila samostatnou orientaci v úkolu a jeho správné plnění.

Kompetence k řešení problému

Rozvíjíme tím, že:

- zadáváme žákům složitější jazykové úlohy a klademe důraz na orientaci v zadání, čímž je vedeme k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v jazykovém vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací;

- klademe důraz na rozvoj čtenářských dovedností, čímž napomáháme k přesnějšímu pochopení obsahu písemného sdělení.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- pracujeme s chybou, čímž vedeme žáky k pochopení nezbytnosti dodržovat při učebních aktivitách jazykového zaměření některá jazyková a komunikační pravidla.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách jazykového zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální

Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k využití technologií při tvorbě vlastních textů, dáváme jim prostor k tomu, aby text tvořili přímo na počítači, při psaní a následném vytištění vlastního textu se žáci učí technologie smysluplně využívat;

- vedeme žáky k vyhledávání informací v online prostředí, k používání překladačů a slovníků.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: Německý jazyk

Stupeň 2.

Ročník: 7. - 9. (2. vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
POSLECH S POROZUMĚNÍM **DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka** **DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování** **DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)** **- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)** **- rozumí jednoduchým pokynům učitele**	**zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba –** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy –** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**MKV 4** **OSV 8** **VMEGS 1**

MLUVENÍ **DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas** **DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk** ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)** PSANÍ **DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby**		

Ročníkové výstupy			
	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
	- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	**DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka**
	- rozumí výrazům pro pozdrav	- rozumí výrazům pro poděkování	**DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování**
	- rozumí jednoduchým slovům a větám, se kterými se v rámci probraných tematických okruhů opakovaně setkal	- rozumí jednoduchým slovům a větám, se kterými se v rámci probraných tematických okruhů opakovaně setkal - rozumí jednoduchým pokynům učitele	**DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**
	- rozumí otázce, týkající se jména	- rozumí otázce, týkající se věku	- **rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)**
	- rozumí jednoduchým pokynům učitele	- rozumí jednoduchým pokynům učitele	- **rozumí jednoduchým pokynům učitele**
MLUVENÍ			
	- vyjádří souhlas a nesouhlas	- pozdraví a poděkuje - vyjádří jednoduchý souhlas a nesouhlas	**DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas**
	- sdělí své jméno	- sdělí své jméno a věk	**DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk**
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			

	- přečte správně slova, se kterými se v rámci probraných tematických okruhů opakovaně setkal a rozumí jim	- přečte správně slova, se kterými se v rámci probraných tematických okruhů opakovaně setkal a rozumí jim	**DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**
PSANÍ			
	- opíše a přepíše jednoduché věty, se kterými se v rámci probraných tematických okruhů opakovaně setkal	- opíše a přepíše jednoduché věty, se kterými se v rámci probraných tematických okruhů opakovaně setkal	**DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby**

5.4 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Matematika a její aplikace je zároveň stejnojmennou vzdělávací oblastí. Obsah předmětu je založen na praktických činnostech, sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci by si prostřednictvím tohoto předmětu měli osvojit matematické pojmy a symboly, matematické postupy a způsoby jejich užití. Učí se přesnosti a uplatňování matematických pravidel, používání kalkulátoru a matematických výukových programů. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, postupně pomáhá žákům získávat matematickou gramotnost a učí je dovednostem využitelným v praktickém životě. Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení rýsovacích technik, které žáci využijí při svém vzdělávání.
Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, nikoliv znalostí a vědomostí. Z toho vyplývají i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, didaktické hry, počtářské soutěže. Při vyučování má mimořádně velký význam používání názorných pomůcek, kreslených znázorňování, cvičení v sestavování vlastních úloh a jejich řešení atd.
Vzdělávací obsah předmětu Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Čísla a početní operace (na 1. stupni), Číslo a proměnná (na 2. stupni), Závislosti, vztahy, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	4	4	4	4	4	4	4	4+1	3+2

+1, +2 – označení pro disponibilní časovou dotaci

Zařazená průřezová témata

OSV 1

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit matematického zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme jejich aktivní přístup k učení;

- vytváříme návyky promyšlené kontroly správnosti provedení matematických úloh, čímž vedeme žáky k nalézání chyb;

- vytváříme a rozvíjíme potřebu a dovednost žáků analyzovat chyby v matematických úlohách (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem), která je nezbytná k určení příčin vzniku chyb a následně ke stanovení strategie nápravy a strategie předcházení chybám;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při matematickém vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- předkládáme žákům učební pomůcky k rozvoji logického myšlení a matematických představ;

- vytváříme pracovní listy s instrukcí vyjádřenou tak, aby žákům umožnila samostatnou orientaci v úkolu a jeho správné plnění.

Kompetence k řešení problému
Rozvíjíme tím, že:
- zadáváme žákům složitější matematické úlohy, vycházejících ze zkušeností z jejich praktického života, a klademe důraz na orientaci v zadání, čímž vedeme žáky k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní
Rozvíjíme tím, že:
- rozšiřujeme obsahy základních matematických pojmů, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

- vedeme žáky k aktivnímu využívání základních rýsovacích technik ve vlastním grafickém projevu, čímž rozvíjíme jejich potřebu zpřesňovat a zdokonalovat vlastní sdělení.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské
Rozvíjíme tím, že:
- pracujeme s chybou, čímž vedeme žáky k pochopení nezbytnosti dodržovat při učebních aktivitách matematického zaměření stanovená pravidla a algoritmy.

Kompetence pracovní
Rozvíjíme tím, že:
- při učebních aktivitách matematického zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální
Rozvíjíme tím, že:
- zařazováním používání digitálních technologií do výuky dáváme žákům prostor používat a orientovat se v symbolech na klávesnici;

- umožňujeme provádět početní operace pomocí kalkulátorů, vedeme je tak k porozumění symbolům a jejich funkci;

- učíme žáky pracovat s nejrůznějšími tabulkami bez použití technologií (orientace v tabulce, doplňování chybějících informací, třídění a zaznamenávání informací podle určitých kritérií;

- učíme je číst informace z různých diagramů a propojovat údaje z textu, diagramu nebo tabulky;

- vedeme žáky k uspořádávání informací a údajů, pro tyto účely jim mohou sloužit vlastní tabulky, k jejichž vytvoření si mohou zvolit vlastní způsob (včetně použití technologií).

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Předmět: Matematika a její aplikace

Stupeň: 1.

Ročník: 1. – 5. r. (4 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
– 1. období **M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20** **M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100** **M-3-1-02p zná matematické operátory +, −, =, <, >, a umí je zapsat** **M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20** **M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20**	přirozená čísla, celá čísla (obor do 1 000) zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) násobilka vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací	

– 2. období **M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000** **M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla** **M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100** **M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách** **M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100** **M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy** **M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla** **- používá kalkulátor**		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
– 1. období **M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek** **M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20** **- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu**	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	**OSV 1 -** Rozvoj schopností poznávání

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi – 2. období **M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu** **M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce** **- určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích** **- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času** **- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi**		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
– 1. období **M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit** **M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují** **M-3-3-02p používá pravítko** – 2. období **M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary**	**základní útvary v rovině -** lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník **základní útvary v prostoru -** kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel válec délka úsečky; jednotky délky a jejich převody obvod a obsah obrazce vzájemná poloha dvou přímek v rovině	

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky **M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran** **M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice** **M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru** **- pozná základní tělesa**	osově souměrné útvary	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
– 2. období **M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech**	slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost	

Stupeň 2.

Ročník: 6. - 7. (4 vyučovací hodiny týdně), 8. - 9. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem **M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)** **M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace** **M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla** **M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000** **M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu** **M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta zvládá orientaci na číselné ose**	**dělitelnost přirozených čísel** – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti **celá čísla** – čísla navzájem opačná, číselná osa **desetinná čísla, zlomky** – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek **poměr** – měřítko, úměra, trojčlenka **procenta** – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování **mocniny a odmocniny** – druhá mocnina a odmocnina **výrazy** – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny	

	rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
M-9-2-01p vyhledává a třídí data **M-9-2-02p porovnává data** **M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku** **- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu** **- zvládá početní úkony s penězi**	**závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku, aritmetický průměr **funkce** – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, lineární funkce	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Očekávané výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce **M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu** **M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce** **M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary** **M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti**	**rovinné útvary** – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) **metrické vlastnosti v rovině** – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta **prostorové útvary** – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol	

M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce **M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles** **M-9-3-12p načrtne základní tělesa** **M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa** **- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky** **- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami** **- používá technické písmo** **- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům**	**konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Očekávané výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy **M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací** **M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí** **- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh**	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	

Ročník: 1. (4 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 5 - orientuje se v číselné řadě do 5 (vyjmenuje číselnou řadu do 5 vzestupně i sestupně, doplní chybějící čísla, určí čísla hned před, hned za daným číslem, mezi danými čísly) - čte, píše, používá číslice v oboru do 5 - s názorem rozloží čísla v oboru do 5 - zná matematické operátory +, -, =, <, >	- soubory prvků do 5 (vytváření souborů, počítání prvků v souboru, porovnávání čísel a souborů, rozklad souborů prvků a čísel) - číslice 0 – 5 – čtení, psaní, používání- - matematické operátory +, -, =, <, > - sčítání, odčítání, dočítání s pomocí znázornění v oboru do 5 - pojmy kvantitativních vztahů: všechno – nic, všichni – nikdo, stejně – více – méně, větší – menší, aj.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- řadí (vertikálně nebo horizontálně), třídí a vytváří soubory prvků podle dané vlastnosti nebo logických souvislostí - rozumí pokynům s pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů	- manipulační činnosti s konkrétními předměty - řazení, třídění a vytváření skupin podle různých hledisek (barva, velikost, tvar, počet aj.) - pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů: všechno – nic, všichni – nikdo, malý – velký, krátký – dlouhý, stejně – více - méně, stejný – jiný, větší - menší; je – není, bylo – nebylo, mám – nemám, chci – nechci aj.; vpravo, vlevo, na, ve, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, na začátku, na konci, uprostřed - tabulky logických souvislostí - tabulky sčítání	

- řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru do 5 – s penězi – mince 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč) - řeší jednoduché úlohy vedoucí k označení a zápisu pořadí prvků řadových číslic 1.-5.	- vytváření a řešení slovních úloh - peníze – hodnota mincí; - sčítání a odčítání hodnot mincí - jednoduché slovní úlohy s použitím platidel	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- rozliší a pojmenuje geometrické útvary v rovině – čára, čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - vytvoří ze základních útvarů v rovině sestavu podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy	**základní útvary v rovině** - bod, čára, přímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - grafické znázornění základních geometrických útvarů v rovině - sestavy ze základních geometrických útvarů v rovině podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - manipulační činnosti se stavebnicemi, skládačkami **základní útvary v prostoru** - kvádr, krychle, koule, válec - sestavy ze základních geometrických útvarů v prostoru podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů: malý – velký, krátký – dlouhý, stejný – jiný; větší – menší, vpravo, vlevo, na, ve, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, na začátku, na konci, uprostřed, aj.	
- rozlišuje a kreslí křivé a rovné čáry	- kreslení křivých a rovných čar	

Ročník: 2. (4 vyučovací hodiny týdně)

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 10 - orientuje se v číselné řadě do 10 (vyjmenuje číselnou řadu do 10 vzestupně i sestupně, doplní chybějící čísla, určí čísla hned před, hned za daným číslem, mezi danými čísly) - čte, píše, používá číslice v oboru do 10 - s názorem rozloží čísla v oboru do 10 - zná matematické operátory +, -, =, <, >	- soubory prvků do 10 (vytváření souborů, počítání prvků v souboru, porovnávání čísel a souborů, rozklad souborů prvků a čísel) - číslice 0 – 10 – čtení, psaní, používání - matematické operátory +, -, =, <, > - sčítání, odčítání, dočítání s pomocí znázornění v oboru do 10 - pojmy kvantitativních vztahů: všechno – nic, všichni – nikdo, stejně – více – méně, větší – menší, aj.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- řadí (vertikálně nebo horizontálně), třídí a vytváří soubory prvků podle dané vlastnosti nebo logických souvislostí - rozumí pokynům s pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů - doplňuje jednoduché tabulky podle logických souvislostí	- manipulační činnosti s konkrétními předměty - řazení, třídění a vytváření skupin podle různých hledisek (barva, velikost, tvar, počet aj.) - pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů: všechno – nic, všichni – nikdo, malý – velký, krátký – dlouhý, stejně – více - méně, stejný – jiný, větší – menší; je – není, bylo – nebylo, mám – nemám, chci – nechci aj.; vpravo, vlevo, na, ve, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, na začátku, na konci, uprostřed - tabulky logických souvislostí - tabulky sčítání	
- řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru do 5 – s penězi – mince 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč) - řeší jednoduché úlohy vedoucí k označení a zápisu	- vytváření a řešení slovních úloh - peníze – hodnota mincí; - sčítání a odčítání hodnot mincí - jednoduché slovní úlohy s použitím platidel	

pořadí prvků řadových číslic 1.- 10.		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- rozliší a pojmenuje geometrické útvary v rovině – čára, čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - vytvoří ze základních útvarů v rovině a prostoru sestavu podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - rozliší a pojmenuje geometrické útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec - vytvoří ze základních útvarů v prostoru sestavu podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy	**základní útvary v rovině** - bod, čára, přímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - grafické znázornění základních geometrických útvarů v rovině - sestavy ze základních geometrických útvarů v rovině podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - manipulační činnosti se stavebnicemi, skládačkami **základní útvary v prostoru** - kvádr, krychle, koule, válec - sestavy ze základních geometrických útvarů v prostoru podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů: malý – velký, krátký – dlouhý, stejný – jiný; větší – menší, vpravo, vlevo, na, ve, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, na začátku, na konci, uprostřed, aj.	
- rozlišuje a kreslí křivé a rovné čáry; - snaží se používat pravítko	- kreslení křivých a rovných čar - pravítko	

Ročník: 3. (5 vyučovacích hodin týdně)

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 - orientuje se v číselné řadě do 20 (vyjmenuje číselnou řadu do 20 vzestupně i sestupně, doplní chybějící čísla, určí čísla hned před, hned za daným číslem, mezi danými čísly) - zná matematické operátory +, -, =, <, > - počítá po desítkách v oboru do 100 - počítá po jedné v oboru do 100 **M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20** **M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100** **M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, >, < a umí je zapsat** **M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20**	- soubory prvků do 20 (vytváření souborů, počítání prvků v souboru, porovnávání čísel a souborů, rozklad souborů prvků a čísel) - číslice 0 – 20 – čtení, psaní, používání - matematické operátory +, -, =, <, > - sčítání, odčítání, dočítání s pomocí znázornění v oboru do 20 – bez přechodu i s přechodem - pojmy kvantitativních vztahů: všechno – nic, všichni – nikdo, stejně – více – méně, větší – menší, aj.	
- rozloží s názorem čísla v oboru do 20 - používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací - řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 20	- rozklad souborů prvků a čísel v oboru do 20 - rozklad čísel na desítky a jednotky - vytváření a řešení jednoduchých slovních úloh (na základě manipulace s předměty) - slovní úlohy na využití vztahu o n-více, o n-méně	

- řeší jednoduché slovní úlohy s vyjádřením vztahu o n-více, o n-méně - seznamuje se s kroky řešení slovní úlohy (zadání, zápis, výpočet, odpověď) - podle zadání slovní úlohy sestaví příklad pro její výpočet **M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20**		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- řadí (vertikálně nebo horizontálně), třídí a vytváří soubory prvků podle dané vlastnosti nebo logických souvislostí - rozumí pokynům s pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů - doplňuje jednoduché tabulky podle logických souvislostí **- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu** **M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek** **M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20**	- manipulační činnosti s konkrétními předměty - řazení, třídění a vytváření skupin podle různých hledisek (barva, velikost, tvar, počet aj.) - pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů: všechno – nic, všichni – nikdo, malý – velký, krátký – dlouhý, stejně – více - méně, stejný – jiný, větší – menší; je – není, bylo – nebylo, mám – nemám, chci – nechci aj.; vpravo, vlevo, na, ve, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, na začátku, na konci, uprostřed - tabulky logických souvislostí - tabulky sčítání	
- řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru do 20 – s penězi – mince 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč a 20 Kč)	- vytváření a řešení slovních úloh - peníze – hodnota mincí; - sčítání a odčítání hodnot mincí - jednoduché slovní úlohy s použitím platidel	

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- rozliší a pojmenuje geometrické útvary v rovině – bod, čára, čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník, kružnice - vytvoří ze základních útvarů v rovině a prostoru sestavu podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - rozliší a pojmenuje geometrické útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec - vytvoří ze základních útvarů v prostoru sestavu podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy **M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit**	**základní útvary v rovině** - bod, čára, přímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - grafické znázornění základních geometrických útvarů v rovině - sestavy ze základních geometrických útvarů v rovině podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - manipulační činnosti se stavebnicemi, skládačkami **základní útvary v prostoru** - kvádr, krychle, koule, válec - sestavy ze základních geometrických útvarů v prostoru podle vlastního záměru a podle zadání s předlohou i bez předlohy - pojmy kvantitativních, prostorových a směrových vztahů: malý – velký, krátký – dlouhý, stejný – jiný; větší – menší, vpravo, vlevo, na, ve, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, na začátku, na konci, uprostřed, aj.	
- rozlišuje a kreslí křivé a rovné čáry - rozliší a narýsuje a správně označí přímku a úsečku - změří délku úseček na centimetry **M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují** **M-3-3-02p používá pravítko**	- kreslení křivých a rovných čar - rýsování podle pravítka - přímka - přímka, úsečka – označení - měření délky úsečky na centimetry	

Ročník: 4. (5 vyučovacích hodin týdně)

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
- čte a zapisuje číslice v oboru do 100 - zobrazuje přirozená čísla v oboru do 100 na číselné ose - porovnává čísla v oboru do 100 - provádí rozklad čísel na desítky a jednotky	- čtení a zápis číslic v oboru do 100 - porovnávání číslic, používání znamének =, <, > - práce s číselnou osou - posloupnost přirozených čísel (číselná řada vzestupná, sestupná) - počítání po desítkách, jednotkách - rozklad čísel na desítky a jednotky	
- provádí písemné i paměťové početní operace – sčítání, odčítání v oboru do 100 - správně zapisuje početní operace	- sčítání a odčítání násobků 10 - sčítání a odčítání v oboru do 100 bez přechodu i s přechodem desítek	
- vyjmenuje řady násobků čísel 2 až 10 - správně přečte příklady na násobení a dělení v oboru do 100	- názorné zavedení násobilky 2 až 10, které je odvozeno od opakovaného přičítání stejných čísel - automatizace řady násobků 2 až 10 - činnosti vedoucí k pochopení násobilky a jejímu procvičování	
- uvede a dodržuje kroky řešení slovní úlohy (zadání, zápis, výpočet, odpověď) - podle zadání slovní úlohy sestaví příklad pro její výpočet - řeší slovní úlohy typu o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně - samostatně tvoří jednoduché slovní úlohy - používá kalkulátor ke kontrole výsledků příkladů na písemné algoritmy, k výpočtům úloh z běžného života	- slovní úlohy s jedním početním výkonem, nácvik jejich zápisů - řešení slovních úloh z praktického života, mezipředmětové vztahy - vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání (např. hra na obchod) - práce s kalkulátorem	
- určuje sudá a lichá čísla do 100	- sudá a lichá čísla	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- řadí, třídí a vytváří soubory prvků podle různých hledisek - vyhledá jednoduchá data a údaje podle návodu - čte z jednoduché tabulky - doplní tabulku	- úlohy na orientaci v prostoru a čase: prostorová a směrová orientace (vpravo, vlevo, na, ve, do, pod, nad, před, za hned, před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, a začátku, na konci, uprostřed - tabulky: tabulky logických souvislostí, tabulky násobků	
- nastaví na hodinách určený čas (po čtvrthodinách) - **určí čas s přesností na čtvrthodiny**	- jednotky času - určování času - různé typy ciferníků analogových hodin	
- vyjmenuje jednotky délky, hmotnosti a času	- jednotky délky, hmotnosti, času	
- pozná hodnotu peněz (jednotlivých mincí a bankovky 100 Kč) - sčítá, odčítá, násobí a dělí peníze (v oboru do 100)	- peníze – mince, bankovka 100 Kč	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- narýsuje úsečku libovolné nebo zadané délky - popíše (označí) úsečku - měří délku úsečky s přesností na cm - pozná trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, kruh - pozná krychli, kvádr, kouli, válec	**základní útvary v rovině** - bod, čára, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník - délka úsečky **základní útvary v prostoru** - krychle, kvádr, koule, válec	
- překládáním papíru vytvoří osu souměrnosti různých útvarů	- osová souměrnost	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
- řeší různé druhy doplňovaček, úkolů a matematických her - řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - úlohy zaměřené na rozvoj logického myšlení, prostorové orientace aj.	

Ročník: 5. (5 vyučovacích hodin týdně)

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
- čte a zapisuje číslice v oboru do 1 000 - zobrazuje přirozená čísla v oboru do 1000 na číselné ose - porovnává čísla v oboru do 1 000 - provádí rozklad čísel na stovky, desítky a jednotky **M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000**	- čtení a zápis číslic v oboru do 1 000 - porovnávání číslic, používání znamének =, <, > - práce s číselnou osou - posloupnost přirozených čísel (číselná řada vzestupná, sestupná) - počítání po stovkách, desítkách, jednotkách - rozklad čísel na stovky, desítky a jednotky	
- provádí písemné i paměťové početní operace – sčítání, odčítání v oboru do 100 - správně zapisuje početní operace **M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla**	- sčítání a odčítání v oboru do 100 bez přechodu i s přechodem přes desítku	
- provádí písemné sčítání a odčítání v oboru do 1 000 - správně zapisuje početní operace	- sčítání a odčítání násobků 100 - písemné sčítání a odčítání v oboru do 1000) - vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání (např. hra na obchod)	
- uvede a používá zásady pro zaokrouhlování **M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách**	- zaokrouhlování čísel na desítky a na stovky	
- vyjmenuje řady násobků čísel 2 až 10 - násobí a dělí čísly 0 – 10 v oboru do 100 - správně přečte příklady na násobení a dělení v oboru do 100	- násobilka – řady násobků 2 – 10 do 100 - násobení, dělení v oboru do 100 - automatizace spojů - vlastnosti násobení (záměna činitelů)	

M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 **M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100**	- slovní úlohy vedoucí k pochopení úsudku několikrát více (s využitím peněz)	
- uvede a dodržuje kroky řešení slovní úlohy (zadání, zápis, výpočet, odpověď) - podle zadání slovní úlohy sestaví příklad pro její výpočet - řeší slovní úlohy typu o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně - samostatně tvoří jednoduché slovní úlohy **M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy** - používá kalkulátor ke kontrole výsledků příkladů na písemné algoritmy, k výpočtům úloh z běžného života **- používá kalkulátor**	- slovní úlohy s jedním početním výkonem, nácvik jejich zápisů - řešení slovních úloh z praktického života, mezipředmětové vztahy - vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání (např. hra na obchod) - práce s kalkulátorem	
- uvede, jakým způsobem určujeme, která čísla jsou sudá a lichá - určuje sudá a lichá čísla do 1000 **M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla**	- sudá a lichá čísla	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- řadí, třídí, vytváří skupiny předmětů, pojmů podle různých hledisek - čte údaje z jednoduché tabulky - podle zadání sestaví jednoduchou tabulku - doplní tabulku **M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu**	- úlohy na orientaci v prostoru a čase: prostorová a směrová orientace (vpravo, vlevo, na, ve, do, pod, nad, před, za hned, před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, a začátku, na konci, uprostřed - tabulky: tabulky logických souvislostí, tabulky násobků - jízdní řady, přehledy, výsledkové listiny, program kina, plány akcí, kalendář apod.	

M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce		
- určí podle hodin čas - nastaví na hodinách určený čas **- určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích**	- jednotky času - určování času - různé typy ciferníků analogových hodin	
- uvede jednotky délky, hmotnosti a času a vztahy mezi jednotlivými jednotkami - měří délku, hmotnost a čas vhodnými měřidly **- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času**	- jednotky délky, hmotnosti, času - měření délky - vážení hmotnosti - měření času - praktické činnosti - příklady užití v praxi	
- pozná hodnotu peněz (jednotlivých mincí a bankovek) - sčítá, odčítá, násobí a dělí peníze - „platí“ penězi zadanou částku výhodným způsobem **- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi**	- peníze – mince, bankovky	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- měří délku úsečky s přesností na mm **M-5-2-02p měří a porovnává délku úsečky** - pozná, narýsuje, popíše (označí)rovnoběžky a kolmice a uvede jejich základní znaky (vlastnosti)	**základní rovinné útvary** - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - úsečka – měření a rýsování úseček s přesností na mm - převádění jednotek délky – cm, mm, dm - shodnost úseček - vzájemná poloha dvou přímek – rovnoběžky, různoběžky, kolmice - rýsování kolmic - úhel – pravý, tupý, ostrý	

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice - pozná, narýsuje a popíše trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, kruh - vymodeluje základní rovinné útvary **M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary**	- rovnoběžné přímky - rýsování - konstrukce čtverce - konstrukce obdélníku - konstrukce pravoúhlého trojúhelníku pomocí trojúhelníku s ryskou - konstrukce kružnice - oblouk kružnice	
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- mnohoúhelníky – trojúhelníky, čtyřúhelníky, pětiúhelníky - obvod mnohoúhelníku	
- dotvoří obrazec podle osy souměrnosti **M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru**	- osově souměrné útvary	
- pozná krychli, kvádr, jehlan, kouli, kužel, válec - vymodeluje jednoduchá tělesa **- pozná základní tělesa**	**základní útvary v prostoru** - krychle, kvádr, jehlan, koule, kužel, válec	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
- sestaví jednoduchou slovní úlohu - navrhne řešení jednoduché slovní úlohy - doplní logickou řadu (čísel, obrázků) **M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech**	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - úlohy zaměřené na rozvoj logického myšlení, prostorové orientace aj.	

Ročník: 6. (4 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
- čte, píše, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 10 000 - zvládat orientaci na číselné ose v oboru do 10 000 - písemně sčítá a odčítá čísla v oboru do 10 000 bez přechodu desítek - písemně sčítá a odčítá čísla v oboru do 10 000 s přechodem desítek - násobí a dělí čísla v oboru do 100 – ústně i písemně - pamětně zná násobky do 100 - dělí se zbytkem v oboru do 100	**Číslo a početní operace** - zápis, čtení, porovnávání, a zaokrouhlování čísel v oboru do 10 000 - číselná osa, rozklad, porovnávání, odhad čísel do 10 000 - písemné sčítání a odčítání v oboru do 10 000 - násobení a dělení v oboru do 100 - násobky 100 - písemné dělení v oboru do 100 se zbytkem	
ZÁVISLOSTI VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- používá početní úkony s penězi (nakupování, placení) - rozlišuje bankovky a znát jejich hodnotu - užívá základní jednotky a pracuje s převody jednotek délky, hmotnosti, času a objemu - vyhledává a třídí data - porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku a zapíše hodnoty do tabulky	- početní úkony s penězi - převody jednotek - vyhledávání, třídění a porovnávání dat - tabulka	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- seznámí se s rýsovacími pomůckami a potřebami	- seznámení se s rýsovacími pomůckami a potřebami - používání pravítka a kružítka	

- používá pravítka a kružítko		
- pozná a rýsuje základní rovinné útvary - využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (druhy čar, bod, úsečka, polopřímka, přímka) - určí délku úsečky a lomené čáry odhadem - pozná základní geometrické útvary v rovině (čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník) - rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**základní útvary v rovině** - druhy čar, bod - přímka - polopřímka - úsečka (přenášení úseček, porovnávání úseček, grafický součet úseček, násobky úseček) - čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník	
- určuje délku úsečky a lomené čáry odhadem i měřením - zná jednotky délky - určí vzájemnou polohu dvou přímek v rovině - používá odhad k určení délky úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky	**rovinné útvary** - přímka - polopřímka - úsečka (přenášení úseček, porovnávání úseček, grafický součet úseček, násobky úseček)	
- najde střed úsečky - narýsuje osu úsečky - pozná osově souměrné útvary - určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru **M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti**	- střed úsečky - osa úsečky - osová souměrnost - osově souměrné útvary	
- pozná a rýsuje základní rovinné útvary - narýsuje trojúhelník - narýsuje jednoduché konstrukce - pozná a rýsuje základní rovinné útvary	**rovinné útvary** - trojúhelník **konstrukční úlohy** - konstrukce trojúhelníku	
- vyznačuje, popisuje a rýsuje úhly - rozezná druhy úhlů (úhel pravý, ostrý, tupý, přímý) - pomocí kružítka určí a narýsuje osu úhlu - narýsuje pravý úhel kružítkem	**rovinné útvary** - úhel (vyznačování a rýsování úhlu, popis úhlu) **metrické vlastnosti v rovině**	

- rozezná a rýsuje úhly, provádí jednoduché konstrukce	- druhy úhlů (úhel pravý, ostrý, tupý, přímý) **konstrukční úlohy** - osa úhlů - konstrukce pravého úhlu kružítkem	
- pozná a pojmenuje základní tělesa (krychle, kvádr, válec, koule) - vyhledá tvary těles ve svém okolí - rozezná jednoduchá tělesa	**základní útvary v prostoru** - krychle, kvádr, válec, koule - vyhledávání tvarů těles ve svém okolí	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
- řeší jednoduché slovní úlohy s pomocí - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí - seznámit se s možnostmi využívání prostředků výpočetní techniky při řešení úloh	- řešení problémů - využití poznatků v praxi	

Ročník: 7. roč. (4 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
	Číslo a početní operace	
- čte, píše, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do milionu	- zápis, čtení, porovnávání, a zaokrouhlování čísel v oboru do milionu	
- zvládat orientaci na číselné ose v oboru do milionu	- číselná osa, rozklad, porovnávání, odhad čísel milionu	
- písemně sčítá a odčítá čísla v oboru do milionu	- písemné sčítání a odčítání v oboru do milionu	
- násobí a dělí čísla v oboru do 10 000		
- násobí a dělí přirozená čísla (10, 100, 1 000)	- písemné násobení a dělení přirozených čísel v oboru do 10 000	
- písemně násobí jednociferným číslem	- písemné násobení a dělení přirozených čísel (10, 100, 1 000)	
- písemně násobí dvojciferným číslem	- písemné násobení	
- písemně dělí jednociferným činitelem	- písemné dělení jednociferným a dvojciferným činitelem – celé desítky	
- písemně dělí dvojciferným činitelem – celé desítky	- bankovky a jejich hodnotu	
- rozlišuje bankovky a znát jejich hodnotu	- převody jednotek	
- užívá převody jednotek délky, hmotnosti, objemu a času		
ZÁVISLOSTI VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- provádí početní úkony s penězi (nakupování, placení)	- početní úkony s penězi	
- rozlišuje bankovky a znát jejich hodnotu		
- zvládá početní úkony s penězi		
- užívá základní jednotky a převody jednotek délky,	- převody jednotek	

hmotnosti, objemu a času - vyhledává a třídí data - porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku	 - vyhledávání, třídění a porovnávání dat - jednoduchá tabulka	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- pracuje s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá pravítka, úhloměr a kružítko - užívá rýsovací pomůcky a potřeby	- práce s rýsovacími pomůckami a potřebami - práce s pravítkem, úhloměrem a kružítkem	
- pozná a rýsuje základní rovinné útvary - využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (druhy čar, bod, úsečka, polopřímka, přímka) - určí délku úsečky a lomené čáry odhadem - užívá odhad k určení délky úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky	**základní útvary v rovině** - druhy čar, bod - přímka (kolmice, rovnoběžka, různoběžka) - polopřímka - úsečka (přenášení úseček, porovnávání úseček, grafický součet úseček, násobky úseček)	
- rýsuje a měří úhly - rozezná druhy úhlů - rozezná a rýsuje úhly, provádí jednoduché konstrukce	**rovinné útvary** - úhel **metrické vlastnosti v rovině** - druhy úhlů (úhel pravý, ostrý, tupý, přímý) **konstrukční úlohy** - konstrukce úhlů	
- pozná a rýsuje základní rovinné útvary - narýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, šestiúhelník, osmiúhelník - rozezná trojúhelník podle délky stran, podle velikosti úhlů	**rovinné útvary** - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - pravidelný šestiúhelník - pravidelný osmiúhelník **konstrukční úlohy**	

- rýsuje jednoduché konstrukce - pozná a rýsuje základní rovinné útvary	- konstrukce trojúhelníku, obdélníku, čtverce, kruhu - konstrukce pravidelného šestiúhelníku - konstrukce pravidelného osmiúhelníku **metrické vlastnosti v rovině** - trojúhelníková nerovnost	
- vypočítat obvod trojúhelníka, čtverce a obdélníka - počítá obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka	- vypočítat obvod trojúhelníka, čtverce a obdélníka	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
- řeší jednoduché slovní úlohy s pomocí - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí - seznámit se s možnostmi využívání prostředků výpočetní techniky při řešení úloh	- řešení problémů - využití poznatků v praxi	

Ročník: 8. roč. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
	ČÍSLO A PROMĚNNÁ	
- čte, píše, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do milionu a přes milion - zvládat orientaci na číselné ose v oboru do milionu a přes milion - písemně sčítá a odčítá přirozená čísla v oboru do milionu a přes milion **M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000** **M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla** - násobí a dělí přirozená čísla (10, 100, 1 000) - písemně dělí jednociferným činitelem - písemně dělí dvojciferným činitelem – celé desítky - písemně dělí dvojciferným činitelem **M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem** - znát základní pojmy - porovná zlomky a smíšená čísla	**Číslo a početní operace** - zápis, čtení, porovnávání a zaokrouhlování čísel v oboru do milionu a přes milion - číselná osa, rozklad, porovnávání, odhad čísel do milionu a přes milion - písemné sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do milionu a přes milion - písemné násobení a dělení přirozených čísel - zlomek, smíšené číslo, pojmy (čitatel, zlomková čára, jmenovatel) - zápis a porovnávání zlomků	

- vyjádří vztah celek-část, znázorní část zlomku z celku - znázorní zlomek jako část celku - sčítá a odčítá zlomky **- pracuje se zlomky a smíšenými čísly používá vyjádření vztahu celek-část** - zná pojem desetinné číslo, čte a zapisuje desetinná čísla - sčítá a odčítá desetinné číslo - násobí a dělí desetinné číslo 10, 100, 1 000 - násobí desetinné číslo číslem přirozeným a číslem desetinným - zaokrouhluje desetinná čísla - seznámí se s měřítkem map a plánu **M-9-1-05p používá měřítko map a plánu**	- výpočet zlomku z celku - zlomek jako část celku - zlomky - základní početní operace (sčítání, odčítání) - desetinný zlomek, desetinné číslo - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1 000 - násobení desetinných čísel číslem přirozeným a číslem desetinným - zaokrouhlování desetinných čísel - měřítko map a plánu	
ZÁVISLOSTI VZTAHY A PRÁCE S DATY		
- zvládá početní úkony s penězi - užívá základní jednotky a převody jednotek délky, hmotnosti, času, objemu a obsahu - vyhledává a třídí data - porovnává data **M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku**	- početní úkony s penězi - převody jednotek - vyhledávání, třídění a porovnávání dat - jednoduchá tabulka	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- pracuje s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá pravítka, úhloměr a kružítko - pracuje s rýsovacími pomůckami a potřebami	- práce s rýsovacími pomůckami a potřebami - práce s pravítkem, úhloměrem a kružítkem	

- pozná a rýsuje základní rovinné útvary - využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (druhy čar, bod, úsečka, polopřímka, přímka) - určí délku úsečky a lomené čáry odhadem - aplikuje odhad k určení délky úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky	**základní útvary v rovině** - druhy čar, bod - přímka (kolmice, rovnoběžka, různoběžka) - polopřímka - úsečka (přenášení úseček, porovnávání úseček, grafický součet úseček, násobky úseček)	
- pozná a rýsuje rovinné útvary (čtyřúhelníky, rovnoběžníky, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice) - provádí jednoduché konstrukce - pozná a rýsuje základní rovinné útvary	**rovinné útvary** - čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník) - rovnoběžník (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník) - pravidelné mnohoúhelníky - kružnice	
- vypočte obvod trojúhelníka, čtverce, a kruhu - vypočítat obsah čtverce, obdélníka a kruhu - počítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	- vypočítat obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka a kruhu - obsah čtverce, obdélníka a kruhu	
- rozpozná základní tělesa - načrtne základní tělesa - vypočte povrch kvádru, krychle - sestrojí síť základních těles - zobrazuje jednoduchá tělesa - načrtne základní tělesa - sestrojí sítě základních těles - počítá povrch kvádru, krychle	**prostorové útvary** - kvádr, krychle, válec, jehlan, kužel, koule - povrch kvádru, krychle - náčrt základní tělesa - síť základních těles	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
- řeší jednoduché slovní úlohy s pomocí - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí - seznámit se s možnostmi využívání prostředků výpočetní techniky při řešení úloh	- řešení problémů - využití poznatků v praxi - příklady z praktického života	

Ročník: 9. roč. (5 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
	ČÍSLO A PROMĚNNÁ	
- porovnává a zaokrouhluje čísla - písemně sčítá a odčítá čísla - dělí přirozená čísla - dělí s přesností na jedno a více desetinných míst - dělí desetinná čísla číslem přirozeným - dělí desetinná čísla číslem desetinným **M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace** - dělí v daném poměru - zná základní pojmy procentového počtu (základ, počet procent, procentová část **M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta** **M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek-část (zlomek, desetinné číslo, procento)** - vypočítá úrok - zná a používá měřítko map a plánů	**Číslo a početní operace** - porovnávání a zaokrouhlování čísel - písemné sčítání a odčítání - písemné dělení přirozených čísel - písemné dělení desetinných čísel - dělení desetinného čísla číslem přirozeným - dělení desetinného čísla číslem desetinným - poměr - procento - výpočet jednoho procenta, procentové části - úrok, úroková míra - měřítko map a plánů	
	ZÁVISLOSTI VZTAHY A PRÁCE S DATY	
- **zvládá početní úkony s penězi**	- početní úkony s penězi	

- užívá a zvládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, objemu a obsahu **M-9-2-01p vyhledává a třídí data** **M-9-2-02p porovnává data** **M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku**	- převody jednotek - vyhledávání, třídění a porovnávání dat - jednoduchá tabulka	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
- pracuje s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá pravítka, úhloměr a kružítko **- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami**	- práce s rýsovacími pomůckami a potřebami - práce s pravítkem, úhloměrem a kružítkem	
- pozná a rýsuje základní rovinné útvary - využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (druhy čar, bod, úsečka, polopřímka, přímka) - určí délku úsečky a lomené čáry odhadem **- odhadne délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky**	**základní útvary v rovině** - druhy čar, bod - přímka (kolmice, rovnoběžka, různoběžka) - polopřímka - úsečka (přenášení úseček, porovnávání úseček, grafický součet úseček, násobky úseček)	
- pozná a rýsuje rovinné útvary (čtyřúhelníky, rovnoběžníky, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice) **M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce** **M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary**	**rovinné útvary** - čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník) - rovnoběžník (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník) - pravidelné mnohoúhelníky - kružnice	
- vypočítá obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka a kruhu - vypočítat obsah čtverce, obdélníka a kruhu	- vypočítat obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka a kruhu - obsah čtverce, obdélníka a kruhu	

M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu		
- rozpozná základní tělesa - načrtne základní tělesa **M-9-3-12p načrtne základní tělesa**	**prostorové útvary** - kvádr, krychle, válec, jehlan, kužel, koule - náčrt základní tělesa	
- sestrojí síť základních těles **M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles**	**prostorové útvary** - síť základních těles	
- vypočte povrch a objem kvádru, krychle a válce **M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce**	**prostorové útvary** - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol - povrch kvádru, krychle - objem kvádru - objem krychle - objem válce	
- používá technické písmo - orientuje se ve čtení jednoduchých technických výkresů **- používá technické písmo** **- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům**	- technické písmo - technické výkresy	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
M-9-4-01p samostatně řeší jednoduché slovní úlohy **M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací** **M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí** **- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh**	- řešení problémů - využití poznatků v praxi - příklady z praktického života	

5.5 INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Informatika je součástí stejnojmenné oblasti Informatika. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Informatika.
Vzdělávání v předmětu Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Úkolem je pochopit, jak digitální technologie fungují a jak je efektivně a bezpečně užívat.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:				1	1	1	1	1	1

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 1, OSV 5, OSV 10, MV 4, MV 5, MV 6, MV 7

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- výuku individualizujeme, činíme co nejvíce názornou
- vedeme žáky k systematické a důsledné práci s chybou
- ve výuce podporujeme aktivitu žáků a jejich uvědomělé osvojování nových poznatků
- poskytujeme žákům zpětnou vazbu na jejich práci a úsilí
- vedeme se žáky diskuse

Kompetence k řešení problémů
Rozvíjíme tím, že:

- motivujeme žáky k řešení problémů
- pomáháme žákovi získat jasnější představu o svých silných a slabých stránkách
- podporujeme žáka v získávání povědomí o tom, jak se učí a jak se snaží řešit problémy
- rozvíjíme u žáků schopnost organizace a plánování – krokování, vytváření strategií, systematické práce a pečlivost

Kompetence komunikativní
Rozvíjíme tím, že:

- se zaměřujeme na rozvoj porozumění řeči, chápání instrukcí, výkladů, pojmů a sdělení

- vedeme žáky k bezpečné a etické komunikaci

Kompetence sociální a personální
Rozvíjíme tím, že:
- jsme sami vzorem chování, že při kontaktu a komunikaci se žáky uplatňujeme zásady společenského chování

- podporujeme práci žáků ve skupině – vedeme žáky k rozdělení úkolů, případnému prostorovému uspořádání, formulování pravidel, ke vzájemnému poskytování pomoci

Kompetence občanské
Rozvíjíme tím, že:
- zprostředkováváme žákům poznání, co všechno probíhá podle určitých pravidel, že pravidla mají svůj význam, pozitivní užitnou hodnotu a že porušení nebo nedodržení pravidel vede k nějakým důsledkům

Kompetence pracovní
Rozvíjíme tím, že:
- pomáháme žákům naplánovat činnosti nutné ke splnění úkolu, seřadit posloupnost kroků podle důležitosti

- vedeme žáky k práci podle postupu, jednoduchého návodu či praktické demonstrace

- dáváme žákům zpětnou vazbu průběžně i po dokončení úkolu

Kompetence digitální
Rozvíjíme tím, že:
- dáváme žákům zpětnou vazbu průběžně i po dokončení úkolu

- vytváříme učební situace a aktivity zaměřené na rozvoj dovedností v ovládání digitálních zařízení

- podporujeme žáky v kreativním využívání aplikací, ve využívání jednoduché komunikační technologie

- vedeme žáky k používání internetu jako komunikačního a informačního kanálu

- vedeme žáky ke zdvořilému chování v online prostředí

- seznamujeme žáky se základními způsoby ohrožení osobních informací

- seznamujeme žáky s riziky spojenými s nadměrnou dobou strávenou u počítače nebo mobilního zařízení

- učíme žáky řešit technické problémy např. spustit a vypnout zařízení nebo nainstalované aplikace, připojit k digitálnímu zařízení běžné periferie
-
- podporujeme žáky k používání digitálních nástrojů, které jim umožní efektivněji a snáze řešit různé situace v běžném životě i pro potřeby svého učení

Vzdělávací oblast: Informatika

Předmět: Informatika

Stupeň: 1.

Ročník: 4. - 5. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat **I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví**	**data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	**OSV 1** – Rozvoj schopností poznávání **OSV 5** - Kreativita

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů **I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení** **I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů**	**řešení problému krokováním**: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci **programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu **kontrola řešení**: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	**OSV 5** - Kreativita
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky **I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data**	**systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu **I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi**	**hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	**OSV 1** – Rozvoj schopností poznávání

Stupeň 2.

Ročník: 6. - 9. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti **I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek** **I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění** **I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení**	**data, informace**: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat **kódování a přenos dat**: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování**: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	**OSV 1** – Rozvoj schopností poznávání **OSV 5** – Kreativita **MV 4** – Vnímání autora mediálního sdělení **MV 6** – Tvorba mediálního sdělení
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti **I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení**	**algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné **kontrola**: ověření algoritmu, programu (například	**OSV 5** - Kreativita

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal	změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá **I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce** **I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat**	**informační systémy**: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti **návrh a tvorba evidence dat**: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel **hromadné zpracování dat**: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému **I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu** **I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše**	**hardware a software**: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka	**OSV 1** – Rozvoj schopností poznávání **MV 5** - Fungování a vliv médií ve společnosti

možná rizika, která s takovým propojením souvisejí **I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu** **I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat**	**počítačové sítě**: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva **řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat **digitální identita**: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	**MV 6** – Tvorba mediálního sdělení **MV 7 -** Práce v realizačním týmu **OSV 10** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Ročníkové výstupy	
4. ročník	5. ročník
Žák:	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
- odpovídá na otázky, které se týkají žákovy osoby na základě dostupných dat	**I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat**
- je seznámen s pojmy organizace úkolů a plánování času	**I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví**
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
- rozlišuje mezi různými symboly	**I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů**
- identifikuje problém	**I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení**
- rozpozná opakující se vzory v různých situacích	**I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů**
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
- identifikuje a rozpozná jednotlivé prvky v různých systémech	**I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky**
- vytváří tabulku nebo seznam, do kterého zaznamenává data související s problémem	**I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data**
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
- rozpozná různé aplikace na základě ikon, názvů, funkcí	**I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu**
- rozumí základním pravidlům bezpečnosti při práci s digitálními technologiemi	**I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi**

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
- identifikuje zdroje dat, jako jsou knihy, články, webové stránky, vlastní pozorování nebo jiné zdroje informací	- získává informace z vybraných dat pomocí čtení, pozorování, vyhledávání informací nebo konverzací s ostatními	- využívá získané informace z dat pro rozvoj svých znalostí a porozumění dané oblasti	**I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti**
- rozumí pojmům zakódování a dekódování	- zakóduje text a obrázek pomocí vhodného kódovacího systému	- dekóduje text a obrázek pomocí vhodného kódovacího systému	**I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek**
- pojmenuje konkrétní problém na základě nastavených kritérií	- na základě vlastních zkušeností a pochopení problému identifikuje, jaké informace budou nezbytné k jeho řešení	- používá grafické nástroje, jako jsou diagramy, tabulky, grafy nebo schémata, k vizuálnímu znázornění problému	**I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění**
- na základě poskytnutého návodu a popisu problému rozpozná, jaké informace jsou nezbytné pro řešení daného problému	- rozpozná, zda jsou v popisu problému dostatečné informace nebo zda je třeba získat další data	- vyjádří svůj názor na dostatečnost informací	**I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení**
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
- přečte jednotlivé kroky algoritmu souvisejícího s praktickou činností	- identifikuje a pochopí pořadí jednotlivých kroků a jejich význam pro provedení dané činnosti	- uvede příklad praktické činnosti, kterou opakovaně řešil a která se vztahuje k danému algoritmu	**I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti**
- identifikuje a pojmenuje konkrétní problém, který je před ním postaven	- rozdělí původní problém na jednotlivé části, které jsou snadněji řešitelné	- popíše konkrétní kroky, které je třeba podniknout k řešení každé části problému	**I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení**

- identifikuje a pojmenuje konkrétní problém, se kterým se opakovaně setkal	- navrhne a popíše různé algoritmy, které by mohly být použity k řešení daného problému	- porovná navržené algoritmy a vysvětlí jejich klady a zápory	**I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal**
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
- identifikuje a pojmenuje různé informační systémy, které používá ve svém prostředí	- popíše účel každého identifikovaného informačního systému	- uvede konkrétní příklady, jak využívá informační systémy ve svém každodenním životě	**I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá**
- nastaví zobrazení tabulky podle svých potřeb	- řadí data v tabulce podle zvoleného kritéria	- nastaví filtry podle hodnot v určitých sloupcích	**I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce**
- identifikuje účel a potřeby pro zaznamenávání dat v tabulce	- sestaví tabulku na základě doporučeného návrhu	- zaznamená data do příslušných buněk v tabulce	**I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat**
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
- identifikuje a popíše základní hardwarové komponenty počítače	- identifikuje a popíše základní funkce operačního systému	- rozpozná rozdíl mezi zařízeními a vyhodnotí, které funkce jsou pro daný účel nejvhodnější	**I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému**
- identifikuje různé typy dat	- ukládá data do vhodného formátu	- organizuje svá data ve vhodných složkách, adresářích	**I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu**
- propojí různá digitální zařízení	- je seznámen s možnými riziky spojenými s propojením digitálních zařízení	- rozumí důležitosti ochrany osobních údajů a je schopen přijmout opatření k jejich ochraně	**I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí**
- rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů	- zvládne požádat dospělou osobu v případě závažnějších problémů nebo chyb, které nedokáže sám vyřešit	- zformuluje žádost o pomoc a sdělí dospělé osobě popis problému, který se vyskytl	**I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu**
- chápe rizika spojené se ztrátou nebo zničením dat	- identifikuje a využívá základní bezpečnostní opatření pro minimalizaci rizik ztráty	- usměrňuje svou činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty nebo zneužití dat	**I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat**

5.6 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Člověk a jeho svět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.
Obsah předmětu se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Smyslem předmětu je, aby si žák utvořil základní představu o světě a životě, který jej obklopuje.
Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím předmětu Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.
Vzdělávací obsah předmětu Člověk a jeho svět je rozdělen na pět tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	2+1	2+1	2+1	2+1	3	-	-	-	-

+1 – označení pro disponibilní časovou dotaci

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových učebnách. Vzdělávání je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

EV 1, EV 2, OSV 2, OSV 3, VMEGS 1

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit přírodovědného a vlastivědného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách přírodovědného a vlastivědného zaměření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při přírodovědném a vlastivědném vzdělávání a jejich zkušenostmi z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity přírodovědného a vlastivědného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních funkcí.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme tím, že:

- mezi učební aktivity přírodovědného a vlastivědného zaměření zařazujeme i modelové příklady, vycházejících z běžných praktických zkušeností žáků, poskytujeme příležitosti k analýze, pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v přírodovědném a vlastivědném vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách přírodovědného a vlastivědného zaměření, čímž přibližujeme žákům pravidla jako návody, podle kterých se mohou lépe orientovat v jejich „bezprostředním světě“.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách přírodovědného a vlastivědného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální

Rozvíjíme tím, že:

- učíme žáky, jak vybrat relevantní klíčová slova nebo fráze pro vyhledávání potřebných informací na internetu
- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější
- vedeme žáky k používání internetu jako komunikačního a informačního kanálu na konkrétní téma v rámci místa bydliště (stránky obce, otevírací doba, program kina apod.)

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Člověk a jeho svět

Stupeň: 1.

Ročník: 1. – 5. r. (3 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
	MÍSTO, KDE ŽIJEME	
– 1. období **ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy** **ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy** – 2. období **ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje** **ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany** **ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě**	**domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR	

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě **ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí** **ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest** **ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky**	**naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky	**VMEGS 1 -** Evropa a svět nás zajímá
LIDÉ KOLEM NÁS		
– 1. období **ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy** **ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování** **ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně** **ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům** **ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti** – 2. období **ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)**	**rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	**OSV 2 -** Sebepoznání a sebepojetí

ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých **ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy** **ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze** **ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz** **ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů**		
LIDÉ A ČAS		
– 1. období **ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase** **ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností** **ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** **ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti** – 2. období **ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách**	**orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	**OSV 3 -** Seberegulace a sebeorganizace

ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji **ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště**		
ROZMANITOST PŘÍRODY		
– 1. období **ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** **ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat** **ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami** **ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu** – 2. období **ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody** **ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období** **ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí** **ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny**	**látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam **vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	**EV 2 -** Základní podmínky života **EV 1 -** Ekosystémy

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí **ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují** **ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami**	**ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
– 1. období **ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění** **ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla** **ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných** **ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu** **ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek** **ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech**	**lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v	

– 2. období **ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu** **ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života** **ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události** **ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti** **ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky** **ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc**	silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

Ročníkové výstupy				
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Žák:				
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
- rozpozná základní místa v okolí svého bydliště a školy	- zvládá jednoduché trasy mezi svým bydlištěm, školou a dalšími místy v okolí	**ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy**	- rozpozná a pojmenuje jednoduché mapové znaky (domov, silnice, řeka, hranice obce)	**ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje**
- pojmenovává blízké objekty a body	- rozpoznává základní pravidla silničního provozu (rozumí významu chodníku a přechodu pro chodce)	**ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy**	- rozpozná a pojmenuje světové strany	**ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany**
			- rozpozná bezpečné prostředí a situace v přírodě	**ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě**
			- pojmenuje hlavní město ČR a sousední státy	**ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě**
			- identifikuje některé pamětihodnosti v okolí školy	**ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí**
			- vytvoří jednoduchý obrázek spojený se zážitkem z cest	**ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest**

			- namaluje vlajku ČR, rozpozná státní hymnu	**ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky**
LIDÉ KOLEM NÁS				
- pojmenuje matku, otce, sourozence	- pojmenuje širší rodinu	**ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy**	- rozumí tomu, že pravidla pomáhají udržovat řád a bezpečí	**ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)**
- pozdraví, rozloučí se, poděkuje, poprosí	- umí požádat o pomoc - dodržuje třídní pravidla	**ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování**	- rozliší nevhodné jednání a chování pomocí obrázků	**ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých**
- rozliší známé lidi od neznámých	- identifikuje situace, kdy se setkává s neznámými lidmi	**ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně**	- rozliší mezi právy a povinnostmi žáka školy	**ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy**
- rozpozná, že každý člověk je jiný	- pojmenuje své přednosti a nedostatky	**ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům**	- provádí jednoduché sčítání a odčítání s penězi	**ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze**
- zná povolání rodičů	- určí jakou činnost vykonává dané povolání	**ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti**	- nakoupí potraviny z určené finanční částky	**ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz**
			- vysvětlí pojmy osobní a rodinný rozpočet	**ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý**

				osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů
LIDÉ A ČAS				
- orientuje se v pojmech ráno, odpoledne, večer - vyjmenuje dny v týdnu	- vyjmenuje roční období, měsíce v roce	**ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase**	- seznámí se s životem v dávných dobách	**ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách**
- rozliší mezi školní prací a odpočinkem	- orientuje se ve školním režimu	**ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností**	- navštíví některou z významných událostí v regionu	**ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji**
- rozliší pojmy včera, dnes, zítra	- uvědomuje si svou minulost, přítomnost, budoucnost	**ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti**	- navštíví některé kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	**ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště**
- pojmenuje základní lidské činnosti	- napodobí základní lidské činnosti	**ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti**		
ROZMANITOST PŘÍRODY				
- pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	**ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích**	- rozliší živou přírodu od neživé	**ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody**
- pojmenuje nejběžnější druhy domácích zvířat	- pojmenuje nejběžnější druhy volně žijících zvířat	**ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat**	- přiřadí měsíce v roce k jednotlivým ročním obdobím	**ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období**

- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny	- rozliší základní druhy ovoce a zeleniny	**ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami**	- pozoruje základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	**ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí**
- pozoruje jednoduchý pokus	- popíše jednoduchý pokus	**ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu**	- zalévá rostliny, když je zemina suchá na dotek	**ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny**
			- třídí odpad	**ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí**
			- vyjmenuje činnosti člověka, které poškozují životní prostředí - podílí se na činnostech prospívajících přírodě	**ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují**
			- provede a popíše jednoduchý pokus	**ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami**
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu	- popíše své zdravotní potíže a pocity	**ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění**	- ví, co je zdravý životní styl	**ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu**

- rozlišuje hlavu, trup a končetiny	- popíše části obličeje	**ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla**	- vyjmenuje jednotlivé etapy lidského života	**ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života**
- rozezná nebezpečí	- dodržuje zásady bezpečného chování	**ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných**	- rozpozná nebezpečnou situaci	**ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události**
- před přecházením silnice se rozhlédne na obě strany	- bezpečně přechází silnici po přechodu i mimo něj	**ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu**	- pozná dopravní značky a řídí se jimi	**ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti**
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci	- v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	**ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek**	- rozpozná návykové látky	**ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky**
- rozumí jednoduchým pokynům	- rozpozná zvuk poplašného zařízení nebo sirény	**ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech**	- ví, jak postupovat v případě zranění	**ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc**

5.7 DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis.
Vzdělávací předmět Dějepis seznamuje žáky s historií našeho národa v kontextu s významnými událostmi světových dějin a učí je poznávat a vážit si hodnot kulturního dědictví. Objasňuje principy existence a fungování demokratické společnosti. Výuka předmětu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací. Vede žáky k poznání, že historie není pouze věda s výčtem dat a událostí, ale v podobě kulturněhistorických památek obohacuje náš život a dává nám příklady pro jednání i v současnosti.
Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Dějepis směřuje k rozvíjení vlastního historického vědomí, získávání orientace v historickém čase (na časové přímce), pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, poznávání historických a kulturních památek, k jejich ochraně a úctě k nim.
Vzdělávací obsah předmětu Dějepis je rozdělen na osm tematických okruhů: Člověk v dějinách, Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání. Počátky nové doby, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující se svět.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	1	1	1	1

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových učebnách. Vzdělávání je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

VDO 3, VDO 4, VMEGS 3, MKV 3

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit společenskovědního zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách společenskovědního zaměření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při společenskovědním vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity společenskovědního zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních funkcí;

- zadání koncipujeme tak, aby jeho plnění vyžadovalo orientaci žáků v učebnicích a v učebních materiálech.

Kompetence k řešení problémů
Rozvíjíme tím, že:
- mezi učební aktivity společenskovědního zaměření zařazujeme i modelové příklady, vycházejících z běžných praktických zkušeností žáků, poskytujeme příležitosti k analýze, pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem.

Kompetence komunikativní
Rozvíjíme tím, že:
- rozšiřujeme obsahy pojmů ve společenskovědním vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské
Rozvíjíme tím, že:
- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách společenskovědního zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i život člověka ve společnosti současné i v historii se řídí podle určitých pravidel a má své zákonitosti, a jaké důsledky může způsobit jejich narušení a nedodržení.

Kompetence pracovní
Rozvíjíme tím, že:
- při učebních aktivitách společenskovědního zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

- rozšiřujeme obsahy pojmů jednotlivých volních vlastností, čímž vedeme žáky k pochopení, že volní vlastnosti jsou nezbytným předpokladem pro dosažení stanovených záměrů v jakékoli lidské činnosti.

Kompetence digitální
Rozvíjíme tím, že:
- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Stupeň: 2.

Ročník: 6. – 9. r. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
ČLOVĚK V DĚJINÁCH		
D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny historický čas a prostor	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI		
D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí **D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty**	člověk a lidská společnost v pravěku	
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY		
D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států **D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací**	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ KULTURA		
D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území **D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu** **D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti** **D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí** **D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské** **D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu**	nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámská říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY		
D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu **D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období** **D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku**	renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 15. - 18. století barokní kultura a osvícenství	
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY		
D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA	

D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	
MODERNÍ DOBA		
D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války **D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky**	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	**VDO 4 -** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **MKV 3 -** Etnický původ

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT		
D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě **D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti**	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	**VMEGS 3 -** Jsme Evropané **VDO 3 -** Formy participace občanů v politickém životě

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
- identifikuje historické události	- rozumí významu studia dějin jako možnosti poučit se z minulosti	- analyzuje konkrétní příklady, jak se lze poučit z minulosti	**D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti**
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
- pojmenuje některé základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	- rozumí významu změn ve způsobu života	- srovnává pravěké a současné společnosti	**D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí**
- pojmenuje některá pravěká zvířata na základě obrázků	- popíše způsob lovu pravěkých lidí na základě obrázků	- rozpozná a popíše předměty denní potřeby a kultovní předměty pravěkých lidí na základě obrázků	**D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty**
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
- pojmenuje některé přírodní podmínky, které ovlivňovaly vývoj starověkých států	- rozumí tomu, jak přírodní podmínky ovlivňovaly život starověkých států	- rozpozná konkrétní příklady, jak přírodní podmínky ovlivňovaly vývoj starověkých států	**D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států**
- pojmenuje některé z nejstarších civilizací a kultur na základě jejich klíčových rysů	- popíše život v době nejstarších civilizací na základě dostupných informací	- rozumí významu nejstarších civilizací a jejich odkazu na dnešní svět	**D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací**
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ KULTURA			
- seznámí se s pojmy "státní útvar" a "území"	- popíše jak útvary vznikaly a jaké byly jejich hlavní rysy	- uvede seznam prvních státních útvarů na našem území	**D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území**
- je seznámen s pojmem "počátky českého státu"	- uvede základní informace o důležitých událostech a postavách z tohoto období	- uvede informace o vzniku českého státu	**D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu**
- seznámí se s pojmem "středověká společnost"	- uvede základní informace o roli a postavení církve ve středověké společnosti	- představí úlohu církve ve středověké společnosti	**D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti**

- vysvětlí, že husitské hnutí bylo náboženským a sociálním h. ve 14. a 15. stol. v českých zemích	- uvede základní informace o příčinách husitského hnutí	- popíše průběh a důsledky husitského hnutí	**D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí**
- je seznámen s pojmy "přemyslovská doba" a "lucemburská doba"	- uvede základní informace o přemyslovské době	- uvede základní informace o lucemburské době	**D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské**
- je seznámen s pojmy "přemyslovský stát" a "lucemburský stát"	- uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského státu	- uvede nejvýraznější osobnosti lucemburského státu	**D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu**
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
- vysvětlí, co znamenají objevné cesty	- uvede důsledky objevných cest	- popíše obchodní, kulturní a náboženské důsledky objevných cest	**D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu**
- je seznámen s časovým obdobím, které bude zkoumáno	- uvede zásadní historické události v daném období	- charakterizuje jednotlivé události	**D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období**
- vysvětlí, čím se novověk vyznačuje	- uvede nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	- charakterizuje přínosy nejvýraznějších osobností pro české dějiny	**D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku**
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
- zařadí období do celkové historie naší země	- identifikuje základní historické události	- charakterizuje základní historické události	**D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století**
- identifikuje nejvýznamnější osobnosti	- charakterizuje nejvýznamnější osobnosti	- vytvoří seznam a krátký popis nejvýznamnějších osobností	**D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století**
MODERNÍ DOBA			
- vysvětlí hlavní příčiny 1. světové války	- uvede politické důsledky	- uvede sociální a kulturní důsledky	**D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny**

			a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- je seznámen s historickým kontextem	- identifikuje klíčové události	- představí politické základy samostatné Československé republiky	**D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky**
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT			
- popíše základní průběh 2. světové války	- charakterizuje důsledky 2. světové války	- popíše politický vývoj v poválečné Evropě	**D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě**
- popíše základní události roku 1989	- uvede klíčové okamžiky	. vysvětlí význam vítězství demokracie	**D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti**

5.8 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství.
Vzdělávací předmět Výchova k občanství se zaměřuje na formování osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Cílem je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, o právech a povinnostech občanů, poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách potřebných v běžném životě a vytvářet u nich základy právního vědomí a občanské odpovědnosti.
Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství je rozdělen na pět tematických okruhů: Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk, stát a hospodářství, Člověk, stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	1	1	2	2

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových učebnách. Vzdělávání je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 6, OSV 10, OSV 11, VDO 1, VDO 2, VDO 3, VDO 4, MKV 1, MKV 2, MKV 5, MV 4

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit společenskovědního zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách společenskovědního zaměření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při společenskovědním vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity společenskovědního zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních funkcí;

- zadání koncipujeme tak, aby jeho plnění vyžadovalo orientaci žáků v učebnicích a v učebních materiálech.

Kompetence k řešení problémů
Rozvíjíme tím, že:
- mezi učební aktivity společenskovědního zaměření zařazujeme i modelové příklady, vycházejících z běžných praktických zkušeností žáků, poskytujeme příležitosti k analýze, pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní
Rozvíjíme tím, že:
- rozšiřujeme obsahy pojmů ve společenskovědním vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské
Rozvíjíme tím, že:
- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách společenskovědního zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i život člověka ve společnosti současné i v historii se řídí podle určitých pravidel a má své zákonitosti, a jaké důsledky může způsobit jejich narušení a nedodržení.

Kompetence pracovní
Rozvíjíme tím, že:
- při učebních aktivitách společenskovědního zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

- rozšiřujeme obsahy pojmů jednotlivých volních vlastností, čímž vedeme žáky k pochopení, že volní vlastnosti jsou nezbytným předpokladem pro dosažení stanovených záměrů v jakékoli lidské činnosti.

Kompetence digitální
Rozvíjíme tím, že:
- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;
- podporujeme žáky ve využívání jednoduché komunikační technologie (e-mail, textové zprávy, chaty a sociální sítě) pro kontakt s rodinou, spolužáky, kamarády, učiteli aj.;
- vedeme žáky k používání internetu jako komunikačního a informačního kanálu na konkrétní téma v rámci místa bydliště (stránky obce, otevírací doba na úřadě, hlasování, ankety,…) nebo v rámci zájmových skupin (sportovní utkání, program kina, domlouvání společných aktivit);
- seznamujeme žáky se základními způsoby ohrožení osobních informací, upozorňujeme jej na to, aby neměl jedno heslo pro přístup do všech digitálních aplikací, které používá, aby neotvíral materiál s pochybným obsahem (reklama, nevyžádaná pošta apod.), aby přístup do svých zařízení chránil heslem (nebo jinou formou identifikace – PIN, otisky prstů aj.);

- podporujeme žáky k používání digitálních nástrojů, které jim umožní efektivněji a snáze řešit různé situace v běžném životě i pro potřeby svého učení (digitální kalendář, vyhledávání informací, psaní textů, textová komunikace apod.);
- přizpůsobujeme výukové materiály a aktivity tak, aby vyhovovaly individuálním potřebám žáků, např. vytváříme jednodušší instrukce, používáme vizuální podpůrné prostředky nebo alternativní způsoby prezentace informací.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Výchova k občanství

Stupeň: 2.

Ročník: 6. – 7. (1 vyučovací hodina týdně), 8. – 9. (2 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití **VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem** **VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům** **VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie** **VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti**	**naše škola** – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život **naše obec, region, kraj** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny **kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace	**VDO 1**– Občanská společnost a škola **OSV 11** – Hodnoty, postoje, praktická etika

	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	**MKV 5** – Princip sociálního smíru a solidarity **MKV 2** – Lidské vztahy **MKV 1** – Kulturní diference
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
VO-9-2-01 chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním **VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány**	**podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál **vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	**OSV 6** – Poznávaní lidí **MV 4** – Vnímání autora mediálního sdělení
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků **VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti,**	**majetek, vlastnictví** – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví **peníze** – formy placení	

uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti **VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet** **VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky Nabízejí** **VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany**	**hospodaření –** rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní **banky a jejich služby –** aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	**MKV 5 -** Princip sociálního směru a solidarity **OSV 11** – Hodnoty, postoje, praktická etika
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti **VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy** **VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání** **VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů** **VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu** **VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele** **VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování**	**právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	**VDO 2** – Občan, občanská společnost a stát **VDO 3** – Forma participace občanů v politickém životě **VDO 2** – Občan, občanská společnost a stát

právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání **VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků** **VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu** **VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy** **VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací**	**právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů **protiprávní jednání** – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví **právo v každodenním životě** – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	**VDO 4** – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **OSV 10** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	**evropská integrace** – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR **globalizace** – projevy, významné globální problémy	

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
- rozpozná základní mravní principy a pravidla společenského soužití	- pojmenuje základní mravní principy	- dodržuje pravidla společenského soužití	**VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití**
- seznamuje se základními pravidly společenského chování	- rozliší mezi vhodným a nevhodným chováním	- ví, jak reagovat na projevy nepřiměřeného chování	**VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem**
- rozumí významu pojmů přátelství a ohleduplnost	- rozpozná a uvědomuje si důležitost přátelského a ohleduplného chování	- procvičuje základní dovednosti pro komunikaci a interakci s různými lidmi	**VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům**
- uvědomuje si rozlišnosti mezi lidmi a jejich kulturami	- je seznámen s pojmy rasismus a xenofobie	- je seznámen s jednoduchými příklady rasismu a xenofobie	**VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie**
- vnímá odlišnosti minoritních skupin ve společnosti	- rozpozná a pojmenuje jednotlivé kulturní zvláštnosti	- akceptuje odlišnosti v názorech a zájmech různých skupin	**VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti**
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
- chápe důležitost vzdělávání	- rozpozná dovednosti a znalosti potřebné pro dané povolání	- uplatňování svých zájmů a schopností vzhledem k budoucímu povolání	**VO-9-2-01 chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním**
- zamýšlí se nad cíli, kterých chce dosáhnout	- vyjadřuje své plány slovně nebo jinými způsoby	- stanovuje si postupy pro dosažení cílů	**VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány**

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
- rozlišuje role členů rodiny	- rozumí základním pojmům týkajících se rodiny	- popíše hospodaření rodiny	**VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků**
- rozliší mezi pojmy příjmy a výdaje	- sestaví jednoduchý rozpočet	- rozpozná, které výdaje jsou nezbytné, a které volitelné	**VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti**
- pojmenovává základní nástroje placení, jako jsou hotovost, platební karta, mobilní platby	- chápe základní účel bankovního účtu	- bezpečně používá nástroje placení	**VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet**
- rozpozná základních služby, které banky nabízejí	- pojmenuje a chápe význam základních služeb, které banky nabízejí	- dodržuje bezpečnost při používání bankovních služeb a ochraně hesel	**VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí**
- pojmenuje lidi, kteří potřebují pomoc a péči	- uvede způsoby pomoci potřebným lidem	- zná možnosti podpory potřebným občanů	**VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany**
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
- rozumí slovu demokracie	- pojmenovává základní vládní orgány	- chápe základní koncept voleb	**VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti**
- rozpoznání jména Česká republika jako názvu země	- chápe roli prezidenta	- pojmenuje zákonodárné orgány v ČR	**VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a**

			institucí státní správy
- rozpozná státní symboly ČR	- pojmenuje státní symboly ČR	- zná způsoby užití státních symbolů ČR	**VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání**
- rozlišuje mezi právy a povinnostmi	- uvede příklady svých práv a povinností	- uvede příklady práv a povinností občanů	**VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů**
- rozumí pojmu reklamace	- zná možnosti reklamace	- popíše postup reklamace	**VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu**
- pojmenuje některá práva spotřebitele	- zná možnosti porušení práv	- orientuje se v možnostech ochrany spotřebitele	**VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele**
- rozumí pojmu protiprávní jednání	- chápe, že zákony jsou důležitá pravidla, která lidem pomáhají žít společně	- uvědomuje si důsledky protiprávního jednání	**VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání**
- rozumí vztahům v rodině	- identifikuje základní role v rodině	- chápe důležitost a funkci rodiny	**VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků**
- identifikuje osobní záležitosti	- porozumí funkcím úřadů	- dokáže vhodně komunikovat na úřadech	**VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu**
- pojmenuje některé sociálně patologické jevy	- vyjmenuje důsledky sociálně patologických jevů	- chápe, že lidé, kteří se dostanou do problémů, potřebují pomoc	**VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy**

- identifikuje krizové situace	- vyjmenuje některé pomáhající organizace	- zná způsoby spojení a komunikace se službami pomáhajících organizací	**VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací**
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
- pojmenuje některá základní práva občanů	- identifikuje některé orgány nebo instituce, které chrání práva občanů	- seznamuje se se způsoby uplatňování svých práv	**VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování**

5.9 FYZIKA

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika.
Vzdělávání v předmětu Fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.
Vzdělávací obsah předmětu Fyzika je rozdělen na sedm tematických okruhů: Látky a tělesa, Pohyb těles; Síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje, Vesmír.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	1	1	1	1

Vzdělávání je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

EV 2, EV3, EV4

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit přírodovědného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách přírodovědného zaměření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při přírodovědném vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních funkcí;

- zadání koncipujeme tak, aby jeho plnění vyžadovalo orientaci žáků v učebnicích a v učebních materiálech.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme tím, že:

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i modelové příklady, vycházejících z běžných praktických zkušeností žáků, poskytujeme příležitosti k analýze, pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v přírodovědném vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách přírodovědného zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i přírodní, fyzikální, chemické a geografické jev a děje probíhají podle určitých pravidel, a jaké důsledky může způsobit člověk jejich narušením.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách přírodovědného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Digitální kompetence

Rozvíjíme tím, že:

- přizpůsobujeme výukové materiály a aktivity tak, aby vyhovovaly individuálním potřebám žáků, např. vytváříme jednodušší instrukce, používáme vizuální podpůrné prostředky nebo alternativní způsoby prezentace informací.

- učíme žáky, jak vybrat relevantní klíčová slova nebo fráze pro vyhledávání potřebných informací na internetu, představujeme žákům některé pokročilé vyhledávací funkce, které pomohou zúžit vyhledávání;

- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět: Fyzika

Stupeň: 2**.**

Ročník: 6. - 9. r. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
	LÁTKY A TĚLESA	
F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas	**měřené veličiny** – délka, hmotnost, čas	
	POHYB TĚLES; SÍLY	
F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu **F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů** **F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla**	**pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí **třecí síla** - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**	

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN		
F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	**Pascalův zákon** - hydraulická zařízení **hydrostatický a atmosférický tlak** - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře **Archimédův zákon** - vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	
ENERGIE		
F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) **F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**	**formy energie -** pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením **přeměny skupenství** - tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**	**EV 2 -** Základní podmínky života – energie **EV3** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – změny v krajině
ZVUKOVÉ DĚJE		
F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz **F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka**	**vlastnosti zvuku** - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku	**EV 4 –** Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	**elektrický obvod -** zdroj napětí, spotřebič, spínač	

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu **F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla** **F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití**	**elektrické a magnetické pole** - elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor, transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	
VESMÍR		
F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země **- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci** **- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru**	**sluneční soustava** - její hlavní složky; měsíční fáze	

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
LÁTKY A TĚLESA			
- pojmenuje základní fyzikální veličiny jako délka, hmotnost a čas	- identifikuje základní fyzikální veličiny jako délka, hmotnost a čas, uvědomuje si, že jsou měřitelné a mají jednotky	- používá různá měřidla k měření délky, hmotnosti a času (jako jsou pravítko, váha a stopky) a provádí základní měření pomocí těchto nástrojů	**F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas**
POHYB TĚLES; SÍLY			
- rozpozná, kdy je těleso v klidu a kdy se pohybuje vůči jinému tělesu.	- rozlišuje mezi klidem a pohybem tělesa na základě pozorování	- identifikuje, zda se těleso pohybuje, když jde po rovině, nebo zda je v klidu, když stojí na místě	**F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu**
- rozumí vztahu mezi rychlostí, dráhou a časem (rychlost je dráha, kterou těleso urazí za jednotku času	- používá vzorec rychlosti (rychlost = dráha/čas)	- aplikuje výpočty rychlosti, dráhy a času na konkrétní příklady rovnoměrného přímočarého pohybu	**F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů**
- identifikuje zjevné projevy působení síly, jako je změna rychlosti tělesa, deformace tělesa nebo změna směru pohybu.	- využívá běžné příklady ze svého okolí, jako je táhnutí nebo tlačení předmětů, pohyb auta, nebo jiné každodenní situace, k pochopení a aplikaci konceptu síly	- formuluje jednoduché věty popisující působení síly, jako například "Kopnu do míče a působím na něj sílu směrem dopředu."	**F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla**
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
- uvědomuje si, že tlak ve vodě se zvyšuje s hloubkou a že tlak se rovnoměrně přenáší ve všech směrech	- využívá Archimedův zákon při řešení jednoduchých praktických problémů týkajících se tlaku v klidných tekutinách	- aplikuje výpočty tlaku v klidných tekutinách na konkrétní příklady	**F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů**

ENERGIE			
- uvědomuje si, že výkon je míra, jak rychle se vykoná práce nebo jak rychle se energie přeměňuje	- rozumí vztahu mezi výkonem, vykonanou prací a časem	- využívá běžných příkladů pro pochopení vztahu mezi výkonem, vykonanou prací a časem	**F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)**
- pojmenuje různé energetické zdroje, jako jsou fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn), jaderná energie, vodní energie, větrná energie, sluneční energie a biomasa	- rozumí výhodám využívání obnovitelných energetických zdrojů, nevýhodám využívání fosilních paliv	- využívá vizuální pomůcky, jako jsou obrázky nebo diagramy, k lepšímu porozumění výhodám a nevýhodám různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**
ZVUKOVÉ DĚJE			
- rozpozná různé zdroje zvuku ve svém okolí	- má povědomí o tom, že zvuk se šíří prostřednictvím vibrací vzduchu, vody nebo pevných těles	- rozumí odrazu zvuku, chápe, že zvuk se může odrazit od pevných předmětů nebo povrchů nebo může vytvořit ozvěnu nebo echo	**F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz**
- rozpozná situace, kdy je hluk nadměrný	- má povědomí o tom, jak nadměrný hluk může ovlivnit životní prostředí a zdraví člověka	- rozpoznává a navrhuje opatření k omezení nadměrného hluku	**F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka**
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
- má povědomí o tom, co je elektrický obvod a jak funguje	- rozpozná základní součástky elektrického obvodu, jako jsou žárovky, baterie, vodiče a spínače.	- sestaví jednoduchý elektrický obvod podle daného schématu	**F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod**
- rozpozná a pojmenovat baterie jako jednoduchý zdroj elektrického proudu	- rozpozná adaptéry nebo nabíječky jako zdroje elektrického proudu	-seznámení s ostatními zdroji elektrického proudu	**F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu**
- rozlišuje vodiče a izolanty na základě jejich vlastností	- je seznámen se zásadami bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	- seznámen s různými druhy magnetů, například permanentními magnety a elektromagnety	**F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji**

			a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
- vysvětlí základní způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, jako například jak světlo prochází vzduchem nebo sklem	- rozliší spojnou čočku od rozptylky	- zná základní využití spojné čočky a rozptylky	**F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití**
VESMÍR			
- vysvětlí základní principy pohybu planety Země kolem Slunce a za co jsou zodpovědné	- rozumí tomu, že pohyb Měsíce kolem Země ovlivňuje jevy, jako jsou měsíční fáze, odliv a příliv	- popíše základní pojmy související s tímto tématem, jako jsou eliptická dráha, roční období, měsíční fáze a odliv a příliv	**F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země**
- pojmenuje planety sluneční soustavy, jako jsou Merkur, Venuše, Země, Mars, Jupiter, Saturn, Uran a Neptun	- zařadí planety podle jejich vzdálenosti od Slunce	- využívá vizuální pomůcky, jako jsou obrázky nebo modely, k lepšímu porozumění postavení planet vzhledem ke Slunci	**- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci**
- pojmenuje Zemi jako jedno z vesmírných těles a rozumí tomu, že je to planeta	- rozumí tomu, že Země je umístěna ve vesmíru a že existuje mnoho dalších vesmírných těles, jako jsou hvězdy, galaxie a další planety	- vysvětlí, že Země obíhá kolem Slunce po eliptické dráze a že tento pohyb je zodpovědný za roční období	**- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru**

5.10 CHEMIE

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Chemie.
Obsah předmětu směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor, vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí.
Vzdělávací obsah předmětu Chemie je rozdělen na sedm tematických okruhů: Pozorování, pokus a bezpečnost práce, Směsi, Částicové složení látek a chemické prvky, Chemické reakce, Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny, Chemie a společnost.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových učebnách. Vzdělávání je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

EV 2, EV 3, EV 4. OSV 4

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit přírodovědného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách přírodovědného zaměření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při přírodovědném vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních funkcí;

- zadání koncipujeme tak, aby jeho plnění vyžadovalo orientaci žáků v učebnicích a v učebních materiálech.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme tím, že:

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i modelové příklady, vycházejících z běžných praktických zkušeností žáků, poskytujeme příležitosti k analýze, pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v přírodovědném vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách přírodovědného zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i přírodní, fyzikální, chemické a geografické jevy a děje probíhají podle určitých pravidel, a jaké důsledky může způsobit člověk jejich narušením.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách přírodovědného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Digitální kompetence

Rozvíjíme tím, že:

- přizpůsobujeme výukové materiály a aktivity tak, aby vyhovovaly individuálním potřebám žáků, např. vytváříme jednodušší instrukce, používáme vizuální podpůrné prostředky nebo alternativní způsoby prezentace informací.

- učíme žáky, jak vybrat relevantní klíčová slova nebo fráze pro vyhledávání potřebných informací na internetu, představujeme žákům některé pokročilé vyhledávací funkce, které pomohou zúžit vyhledávání;

- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět: Chemie

Stupeň: 2.

Ročník: 9. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek **CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami** **- rozpozná přeměny skupenství látek**	**vlastnosti látek -** hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek (pevné, kapalné, plynné) **zásady bezpečné práce -** ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě, první pomoc **nebezpečné látky a přípravky** – piktogramy a jejich význam zkapalňování, sublimace, desublimace	**EV 4 –** Vztah člověka k prostředí (Zajišťování ochrany životního prostředí v obci)
SMĚSI		
CH-9-2-01p - pozná směsi a chemické látky **CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě**	**směsi -** různorodé, stejnorodé roztoky; koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	

CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	**voda -** destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody **vzduch -** složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	**EV 2 –** Základní podmínky života (Voda, vzduch)
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky **CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti**	**částicové složení látek -** molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony **prvky –** názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo **chemické sloučeniny –** názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
CHEMICKÉ REAKCE		
CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí	**chemické reakce –** zákon zachování hmotnosti, látkové množství **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrhu výchozích látek	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí **CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem** **- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem**	**oxidy -** názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů **kyseliny a hydroxidy -** kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů **soli kyslíkaté a nekyslíkaté –** vlastnosti, použití vybraných solí, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	

ORGANICKÉ SLOUČENINY		
CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie **CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy** **CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě**	**uhlovodíky -** příklady v praxi významných alkanů **deriváty uhlovodíků -** příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin **paliva -** ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva **přírodní látky –** zdroje**,** vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	
CHEMIE A SPOLEČNOST		
CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin **CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka**	**chemický průmysl v ČR –** výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze **průmyslová hnojiva** **tepelně zpracovávané materiály –** cement, vápno, sádra, keramika **plasty a syntetická vlákna –** vlastnosti, použití, likvidace **detergenty, pesticidy a insekticidy** **hořlaviny -** význam tříd nebezpečnosti **léčiva a návykové látky**	**EV 3 –** Lidské aktivity a problémy životního prostředí (Chemický průmysl) **EV 4 –** Vztah člověka k prostředí (Rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin) **OSV 4 –** Psychohygiena **(**Léčiva a návykové látky)

5.11 PŘÍRODOPIS

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Přírodopis.
Obsah předmětu poskytuje žákům základní informace o přírodě, snaží se podchytit a rozvíjet zájem dítěte o přírodu. Vede k pochopení podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích.
Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis je rozdělen na osm tematických okruhů: Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	2	2	2	2

Vzdělávání probíhá v kmenových učebnách, je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy různých ekologických sdružení. aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

EV 1, EV 2, EV 3, EV 4, OSV 1, OSV 7

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit přírodovědného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách přírodovědného zaměření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při přírodovědném vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních funkcí;

- zadání koncipujeme tak, aby jeho plnění vyžadovalo orientaci žáků v učebnicích a v učebních materiálech.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme tím, že:

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i modelové příklady, vycházejících z běžných praktických zkušeností žáků, poskytujeme příležitosti k analýze, pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v přírodovědném vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách přírodovědného zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i přírodní, fyzikální, chemické a geografické jevy a děje probíhají podle určitých pravidel, a jaké důsledky může způsobit člověk jejich narušením.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách přírodovědného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Digitální kompetence

Rozvíjíme tím, že:

- učíme žáky, jak vybrat relevantní klíčová slova nebo fráze pro vyhledávání potřebných informací na internetu

- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější

- vedeme žáky k ochraně životního prostředí (šetřit elektrickou energii a při dlouhodobé nečinnosti počítač vypínat, vysloužilá elektronická zařízení ukládat do elektroodpadu, aj.)

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět: Přírodopis

Stupeň: 2.

Ročník: 6. - 9. (2 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života **P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka** **- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích** **- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka**	**vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života **dědičnost a proměnlivosti organismů –** podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení **viry a bakterie –** výskyt, význam a praktické využití	**EV 2 -** Základní podmínky života **OSV 1 -** Rozvoj schopností poznávání **OSV 7 -** Mezilidské vztahy
BIOLOGIE HUB		
P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	**houby bez plodnic -** základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy **houby s plodnicemi -** stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami **lišejníky -** výskyt a význam	

BIOLOGIE ROSTLIN		
P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití **P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování** **P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce**	**anatomie a morfologie rostlin - s**tavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) **fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování **systém rostlin –** poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců **význam rostlin a jejich ochrana**	
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů **P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce** **P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** **P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**	**stavba těla, stavba a funkce jednotlivých části těla -** živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování **vývoj, vývin a systém živočichů –** významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) **rozšíření, význam a ochrana živočichů –** hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva **projevy chování živočichů**	

BIOLOGIE ČLOVĚKA		
P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce **P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka** **P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince** **P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby**	**fylogeneze a ontogeneze člověka –** rozmnožování člověka **anatomie a fyziologie -** stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost **nemoci, úrazy a prevence -** příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny **P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů** **P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi**	**Země** – vznik a stavba Země **nerosty a horniny –** vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků **vnější a vnitřní geologické procesy –** příčiny a důsledky **půdy –** složení, vlastnosti a význam půdy **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	

	mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
ZÁKLADY EKOLOGIE		
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi **P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému** **P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech** **P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky** **P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí**	**organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému **ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	**EV1** - Ekosystémy **EV3** - Lidské aktivity a problémy životního prostředí **EV4** - Vztah člověka k prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	**praktické metody poznávání přírody –** pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určování klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
- pojmenuje a popíše základní projevy života, jako jsou růst, rozmnožování, metabolismus a reakce na podněty z prostředí	- rozumí tomu, že život na Zemi se vyvíjel po dlouhé časové období a že organismy se postupně měnily a přizpůsobovaly svému prostředí	- rozlišuje základní skupiny organismů, jako jsou rostliny, živočichové a mikroorganismy	**P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života**
- rozumí tomu, že viry a bakterie jsou mikroskopické organismy a že existuje mnoho druhů virů a bakterií	- vysvětlí rozdíl mezi virem a bakterií, jako je jejich stavba, způsob rozmnožování a účinek na živé organismy	- vysvětlí, jak viry a bakterie mohou ovlivnit zdraví člověka, jako je přenos infekčních chorob, včetně příkladů konkrétních nemocí	**P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka**
- pojmenuje a popíše základní prvky přírody, jako jsou rostliny, živočichové, kameny, voda a vzduch	- rozumí základním přírodním dějům, jako je dešťový cyklus, sluneční svit, růst rostlin, změny počasí a střídání ročních období	- identifikuje a pojmenuje některé životní prostředí, jako jsou lesy, louky, hory, řeky a moře	**- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích**
- pojmenuje a popíše různé druhy rostlin a živočichů a zná jejich základní charakteristiky	- rozumí tomu, že rostliny a živočichové jsou nedílnou součástí přírody a mají důležitou roli ve fungování ekosystémů	- má povědomí o významu ochrany přírody a zachování druhové rozmanitosti rostlin a živočichů	**- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka**
BIOLOGIE HUB			
- pojmenuje a rozpozná několik nejznámějších jedlých hub, jako jsou bedla, hřib, ryzec, liška nebo křemenáč, podle jejich charakteristických znaků	- pojmenuje a rozpozná několik nejznámějších jedovatých hub, jako jsou muchomůrka zelená, muchomůrka červená nebo muchomůrka žíhaná, podle jejich charakteristických znaků	- rozumí důležitosti pečlivého rozpoznávání hub a zná základní pravidla pro sběr a konzumaci hub	**P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků**

BIOLOGIE ROSTLIN			
- rozumí procesu fotosyntézy a jejímu významu pro rostliny i pro životní prostředí	- rozumí procesu dýchání rostlin a chápe, že rostliny dýchají podobně jako živočichové, tj. přijímají kyslík a vydávají oxid uhličitý	- zná využití fyziologických procesů rostlin v lidském životě, uvede příklady, jako je využití fotosyntézy v potravinářství, výroba kyslíku, regulace klimatu a využití rostlin v lékařství	**P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití**
- rozumí významu hospodářsky důležitých rostlin pro lidskou společnost	- je schopen pojmenovat několik hospodářsky důležitých rostlin	- zná způsob pěstování a péče o hospodářsky důležité rostliny	**P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování**
- rozumí základním systematickým skupinám rostlin, jako jsou cévnaté rostliny, mechorosty a kapraďorosty	- rozliší základní systematické skupiny rostlin	- rozliší zástupce cévnatých rostlin, jako jsou stromy (dub, smrk, jasan), keře (růže, bez), byliny (pampeliška, pýr) a kapradiny (kapraď samec, kapraď samičí)	**P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce**
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
- porovná vnější stavbu vybraných živočichů, - identifikuje základní části těla, jako jsou hlava, trup, končetiny nebo ocas, a pojmenuje je na vybraných příkladech živočichů	- pojmenuje a popíše základní orgány, jako jsou srdce, plíce, trávicí soustava, mozek nebo ledviny, a porozumí jejich umístění a vzájemným vztahům	- vysvětlí funkci jednotlivých orgánů u vybraných živočichů	**P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů**
- rozliší a pojmenuje základní skupiny živočichů, jako jsou savci, ptáci, plazi, obojživelníci, ryby a bezobratlí	- pojmenuje hlavní zástupce jednotlivých skupin živočichů	- rozumí základním charakteristikám jednotlivých skupin živočichů	**P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce**
- pozoruje základní projevy chování živočichů v přírodě	- odvodí z pozorování základní informace o způsobu života daného živočicha	- vysvětlí, jak se živočichové přizpůsobují životu ve svém prostředí	**P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob**

			života a přizpůsobení danému prostředí
- uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- zná základní pravidla, jak se chovat k divokým živočichům	- identifikuje a pojmenuje několik příkladů živočichů a vysvětlí jejich význam v přírodě i pro člověka	**P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
- rozumí základním pojmovým výrazům spojeným s lidským tělem a jeho orgány	- popíše stavbu a umístění některých hlavních orgánů lidského těla	- rozumí základním funkcím jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla	**P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce**
- rozumí základnímu konceptu vývoje člověka od početí až po dospělost	- pojmenuje a popíše hlavní etapy vývoje člověka	- rozumí základním charakteristikám jednotlivých etap vývoje člověka	**P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka**
- rozumí základnímu procesu vzniku jedince, tj. reprodukci	-popíše vývin jedince od početí až po narození	- rozumí procesu prenatálního vývoje a důležitým etapám, které se v průběhu tohoto období odehrávají	**P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince**
- rozliší mezi běžnými nemocemi a pochopí, že existují různé příčiny nemocí	- rozpozná a popíše příznaky běžných nemocí	- má povědomí o základních zásadách prevence nemocí a jejich léčby	**P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby**
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
- rozliší nerosty od hornin	- u vybraných zástupců nerostů popíše a rozliší jejich vlastnosti (barva, tvrdost, lesk, lom…)	u vybraných zástupců nerostů popíše a rozliší jejich vlastnosti (struktura, složení, barva…)	**P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny**
- rozumí rozdílu mezi vnitřními a vnějšími geologickými ději a jejich příčinami	- identifikuje důsledky vnitřních geologických dějů	- identifikuje důsledky vnějších geologických dějů	**P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů**
- rozumí významu podnebí a počasí pro rozvoj života na Zemi	- identifikuje různé prvky podnebí, jako jsou teplota, srážky, vlhkost, vítr a sluneční	- rozumí důsledkům změn v podnebí a počasí, jako jsou sucha, povodně, extrémní teploty nebo	**P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí**

	záření, a jejich vliv na životní prostředí	bouřky, na životní prostředí a živé organismy	**na rozvoj a udržení života na Zemi**
ZÁKLADY EKOLOGIE			
- identifikuje různé typy prostředí, jako jsou lesy, louky, moře, jezera, pouště nebo bažiny	- má povědomí o různých druzích organismů, které se vyskytují v různých prostředích	- rozumí základním vztahům mezi organismy, jako jsou predátor-kořist, symbióza (např. včely opylující květiny) nebo konkurence o zdroje	**P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**
- vysvětlí, co je ekosystém a jaké prvky ho tvoří	- rozumí základním vztahům v ekosystému	- identifikuje různé role organismů v ekosystému	**P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému**
- rozumí konceptu potravního řetězce jako základního modelu pro popis toku energie a přenosu živin v ekosystému	- vysvětlí, že potravní řetězec je složen z různých úrovní organismů, které se živí nebo jsou živeny jinými organismy	- identifikuje různé úrovně potravního řetězce, jako jsou producenti), konzumenti, rozkladači	**P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech**
- rozumí tomu, že člověk má vliv na životní prostředí a může způsobit změny v přírodě	- popíše různé způsoby, jakými člověk ovlivňuje přírodu	- popíše různé způsoby, jakými člověk ovlivňuje přírodu a vysvětlí důsledky těchto změn	**P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky**
- rozumí, že člověk má jak kladný, tak záporný vliv na životní prostředí	- pojmenuje a popíše kladné vlivy člověka na životní prostředí	- pojmenuje a popíše záporné vlivy člověka na životní prostředí	**P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí**
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
- rozumí základním metodám a postupům používaným při zkoumání přírody	- pozoruje a popisuje přírodní jevy a procesy v reálném prostředí	- správně používá základní vědecké nástroje a pomůcky při zkoumání přírody	**P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu**

5.12 ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Zeměpis.
Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k získání základních informací o naší republice, světadílech a státech světa, k orientaci na mapě, aplikování geografických poznatků v praktickém životě.
Vzdělávací obsah předmětu Fyzika je rozdělen na sedm tematických okruhů: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, Přírodní obraz Země, Regiony světa, Společenské a hospodářské prostředí, Životní prostředí, Česká republika, Terénní geografická výuka, praxe a aplikace.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	1+1	2	2	2

+1 – označení pro disponibilní časovou dotaci

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových učebnách a je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

VDO 2, VMEGS 2, VMEGS 3, MKV 3, MKV 4, EV 1, EV 2, EV 3, EV 4

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit přírodovědného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách přírodovědného zaměření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřování obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při přírodovědném vzdělávání a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních funkcí;

- zadání koncipujeme tak, aby jeho plnění vyžadovalo orientaci žáků v učebnicích a v učebních materiálech.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme tím, že:

- mezi učební aktivity přírodovědného zaměření zařazujeme i modelové příklady, vycházejících z běžných praktických zkušeností žáků, poskytujeme příležitosti k analýze, pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů v přírodovědném vzdělávání, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách přírodovědného zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i přírodní, fyzikální, chemické a geografické jevy a děje probíhají podle určitých pravidel, a jaké důsledky může způsobit člověk jejich narušením.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách přírodovědného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální

Rozvíjíme tím, že:

- přizpůsobujeme výukové materiály a aktivity tak, aby vyhovovaly individuálním potřebám žáků, např. vytváříme jednodušší instrukce, používáme vizuální podpůrné prostředky nebo alternativní způsoby prezentace informací.
- vytváříme učební situace, které od žáků vyžadují vyplňování elektronických formulářů a jejich odeslání;
- pomáháme žákům vybrat vhodné online platformy, sdílené dokumenty, diskusní fóra nebo jiné nástroje pro spolupráci, žák může sdílet své projekty, pracovat s ostatními na společných úkolech, vysvětlujeme žákům, jak se registrovat, připojit se k diskusnímu fóru, vytvářet a sdílet dokumenty;
- připravujeme takové učební situace, které od žáků vyžadují používání jednoduchých nástrojů (sociální sítě, poslání odkazu, e-mail) pro sdílení dat, informací a digitálního obsahu, posílání e-mailu s vhodně zvoleným předmětem a přílohou, otevírání a ukládání dokumentu z odkazu;
- učíme žáky, jak vybrat relevantní klíčová slova nebo fráze pro vyhledávání potřebných informací na internetu, představujeme žákům některé pokročilé vyhledávací funkce, které pomohou zúžit vyhledávání;
- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět: Zeměpis

Stupeň: 2.

Ročník: 6. – 9. r. (2 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	**komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ		
Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země **Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost** **Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu**	**Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně **systém přírodní sféry na regionální úrovni –** přírodní oblasti	
REGIONY SVĚTA		
Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány **Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů** **Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států**	**světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) **modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	**VMEGS 2** – Objevujeme Evropu a svět **VMEGS 3** – Jsme Evropané
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ		
Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel **- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace**	**obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	**MKV 3** – Etnický původ **MKV 4** – Multikulturaliata

	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	**VDO 2** – Občan, občanská společnost a stát **EV 3** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí **VMEGS 2** – Objevujeme Evropu a svět
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin **Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek** **Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí**	**krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin **vztah přírody a společnosti** – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	**EV 1** – Ekosystémy **EV 2** – Základní podmínky života **EV 3** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČESKÁ REPUBLIKA		
Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy	**místní region** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na	**EV 4** – Vztah člověka a prostředí

Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu **Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy** **Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost** **Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva** **Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti**	specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	**VMEGS 2** – Objevujeme Evropu a svět **EV 2** - Základní podmínky života **EV 3** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu **Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě**	**cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	**EV 4 –** Vztah člověka k prostředí

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE			
- chápe základní geografické pojmy	- rozlišuje topografické prvky a jejich vztahy	- chápe základní pojmy v kartografii	**Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii**
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
- chápe důsledky rotace Země	- chápe důsledky revoluce Země kolem Slunce	- chápe důsledky naklonění osy Země	**Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země**
- uvede příklady působení vnitřních procesů v přírodní sféře	- uvede příklady působení vnějších procesů v přírodní sféře	- uvede příklady vlivu přírodních procesů na přírodu a na lidskou společnost	**Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost**
- vysvětlí působení vybraných přírodních vlivů	- vysvětlí působení vybraných přírodních vlivů	- vysvětlí působení vybraných přírodních vlivů	**Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu**
REGIONY SVĚTA			
- identifikuje světadíly	- rozpozná oceány	- orientuje se na mapě	**Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány**
- rozliší přírodní znaky	- rozliší společenské znaky	- porovnává regiony	**Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů**
- charakterizuje světadíly	- charakterizuje oceány	- charakterizuje vybrané státy	**Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států**

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
- identifikuje různé typy přírodních podmínek	- rozumí vztahu mezi přírodními podmínkami a funkcemi lidských sídel	- rozpozná vliv přírodních podmínek na rozmístění lidských sídel	**Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel**
- identifikuje turistických atrakcí	- vyhledává informace	- rozumí významu cestovního ruchu a rekreace	**- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace**
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
- identifikuje různé krajiny	- rozpoznává specifické znaky krajin	- rozumí funkcím krajin	**Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin**
- uvede příklady přírodních krajinných složek	- uvede příklady kulturních krajinných složek	- rozliší mezi příklady přírodních a kulturních krajinných složek	**Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek**
- uvede příklady přírodních vlivů	- uvede příklady společenských vlivů	- rozliší přírodní a společenské vlivy	**Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí**
ČESKÁ REPUBLIKA			
- identifikuje místní krajinu	- lokalizuje území místního regionu	- propojí vztah místní krajiny a regionu s bydlištěm nebo školou	**Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy**
- popíše přírodní poměry	- popíše hospodářské poměry	- popíše kulturní poměry	**Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu**

- určí zeměpisnou polohu České republiky	- určí zeměpisnou polohu sousedních států	- určí rozlohu České republiky a jejích sousedních států	**Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy**
- rozlišuje přírodní podmínky České republiky	- popíše povrch České republiky	- popíše členitost povrchu	**Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost**
- popíše hustotu osídlení	- uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva	- porovná rozlohu a počet obyvatel	**Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva**
- vyhledá jednotlivé kraje České republiky na mapě, charakterizuje hospodářské poměry	- vyhledá jednotlivé kraje České republiky na mapě, uvede přírodní zvláštnosti	- vyhledá jednotlivé kraje České republiky na mapě, představí kulturní zajímavosti	**Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti**
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
- rozlišuje základní prvky topografie	- používá mapu	- ovládá kompas	**Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu**
- identifikuje bezpečnostní rizika	- dodržuje bezpečnostní pravidla	- je schopen předcházet nebezpečným situacím	**Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě**

5.13 HUDEBNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova.
Vzdělávání v předmětu Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje vhled do hudební kultury. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Vzdělávání je realizováno převážně v kmenových učebnách nebo v relaxační místnosti. Vzdělávání je často doplňováno výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 1, OSV 5, OSV 8,

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit hudebního zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého hudebního vyjádření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při učebních aktivitách hudebního zaměření a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity hudebního zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji smyslového vnímání;

Kompetence k řešení problémů
Rozvíjíme tím, že:

- klademe důraz na orientaci žáků v zadání učebních aktivit hudebního zaměření, čímž vedeme žáky k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů

řešení a jejich důsledků a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní
Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách hudebního zaměření, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské
Rozvíjíme tím, že:

- pracujeme s chybou a organizujeme učební aktivity hudebního zaměření tak, aby si žáci uvědomovali nezbytnost a výhodnost dodržování a stanovování pravidel.

Kompetence pracovní
Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách hudebního zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;
- přizpůsobujeme výukové materiály a aktivity tak, aby vyhovovaly individuálním potřebám žáků, např. vytváříme jednodušší instrukce, používáme vizuální podpůrné prostředky nebo alternativní způsoby prezentace informací.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Stupeň: 1.

Ročník: 1. – 5. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
- 1. období **HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty** **HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu** **HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny** **HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku** **- pozorně vnímá jednoduché skladby** - 2. období **HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem**	*VOKÁLNÍ ČINNOSTI* **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.) **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako	

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou **HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje** **HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy** **- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb** **- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování**	grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně *INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI* **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b) **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů *HUDEBNĚ POHYBOVÉ HRY* **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách	

	POSLECHOVÉ ČINNOSTI **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj** **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. **hudební formy** – malá písňová forma, rondo, variace **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	**OSV 8**

Stupeň 2.

Ročník: 6. - 9. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy – ročníkové výstupy	**učivo**	**průřezová témata**
Žák:		
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata **HV-9-1-02p, HV-9-1-03 interpretuje vybrané lidové a umělé písně** **- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu** **- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru** **- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl**	*VOKÁLNÍ ČINNOSTI* **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby	**OSV 1** – Rozvoj schopností poznávání **OSV 5** - Kreativita

	rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) *INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI* **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy** *HUDEBNĚ POHYBOVÉ HRY* **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace	**OSV 1** – Rozvoj schopnosti poznávání **OSV 8** - Komunikace **OSV 5** - Kreativita

	pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové pamětí, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách *POSLECHOVÉ ČINNOSTI* **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla **hudební dílo a jeho autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí	**OSV 8** - Komunikace

Ročníkové výstupy				
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Žák:				
- udrží rytmus písně	- pamatuje si jednoduchý text písně	**HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty**	- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	**HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem**
- ovládá své dýchání	- napodobuje správnou artikulaci při zpěvu	**HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu**	- reaguje pohybem na hudbu	**HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou**
- rozliší, zda hudba hraje či ne, reaguje pohybem	- při hudbě se pohybuje rytmicky podle názoru	**HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny**	- používá Orffovy hudební nástroje	**HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje**
- rozliší tichý a hlasité zvuk	- vytvoří tichý a hlasitý zvuk	**HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku**	- rozezná nízký a vysoký tón	**HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy**
- poslouchá jednoduché skladby	- ve skladbě rozliší určitý zvuk	**- pozorně vnímá jednoduché skladby**	- rozezná rychlou skladbu od pomalé	**- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb**
			- jednotlivé písně správně frázuje	**- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování**

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
- zahraje jednoduché rytmické ostinato	- zahraje jednoduché melodické ostinato	- hraje ostinato tak, aby bylo v souladu s rytmem a melodií zpívané písně	**HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata**
- pamatuje si slova vybrané lidové nebo umělé písně	- při zpěvu správně artikuluje	- pracuje s hlasitostí svého zpěvu, aby odpovídala náladě písně	**HV-9-1-02p, HV-9-1-03 interpretuje vybrané lidové a umělé písně**
- poslouchá znějící skladbu kratšího rozsahu	- poslouchá znějící skladbu středního rozsahu	- poslouchá znějící skladbu většího rozsahu	**- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu**
- vyjmenuje některé smyčcové nástroje	- vyjmenuje některé dechové nástroje	- vyjmenuje některé klávesové, strunné a bicí nástroje	**- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru**
- uvede některá jména českých hudebních skladatelů	- uvede některá jména českých hudebních skladatelů a název jeho díla	- uvede některá jména zahraničních hudebních skladatelů	**- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl**

5.14 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova.
Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova harmonizuje dětskou osobnost a umožňuje maximálně možnou socializaci žáka. Úkolem je vytvářet používáním vhodných výtvarných technik základy výtvarných dovedností a vědomostí s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možnostem žáků.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	1	1	1	2	2	2	1	1	1

Vzdělávání probíhá v kmenových učebnách, herně školní družiny, v přírodě, na školním dvoře. Vzdělávání je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 1, OSV 5, OSV 8

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit výtvarného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výtvarného vyjádření;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při učebních aktivitách výtvarného zaměření a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity výtvarného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji smyslového vnímání.

Kompetence k řešení problémů
Rozvíjíme tím, že:

- klademe důraz na orientaci žáků v zadání učebních aktivit výtvarného zaměření, čímž vedeme žáky k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách výtvarného zaměření, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- pracujeme s chybou a organizujeme učební aktivity výtvarného zaměření tak, aby si žáci uvědomovali nezbytnost a výhodnost dodržování a stanovování pravidel.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách výtvarného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků.

Kompetence digitální

Rozvíjíme tím, že:

- podporujeme žáky v kreativním využívání aplikací, povzbuzujeme je k vytváření obsahu, práci s multimediálními prvky (texty, grafika, nepohyblivé a pohyblivé obrázky, animace, zvuky) a využívání pokročilých funkcí pro jejich vlastní projekty

- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Stupeň: 1.

Ročník: 1. – 3. (1 vyučovací hodina týdně), 4. – 5. (2 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
- 1. období **VV-3-1-01p až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu** **VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)** **VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům**	*ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI* **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	**OSV 8 -** Komunikace

- 2. období **VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr** **VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí a linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)** **VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie** **VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla**	*UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY* **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností –** manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) *OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ* **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	**OSV 5 –** Kreativita **OSV 1 –** Rozvoj schopností poznávání **OSV 8 -** Komunikace

Stupeň 2.

Ročník: 6. (2 vyučovací hodiny týdně), 7. - 9. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru **VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci** **VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních** **VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity**	*ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI* **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	**OSV 1 –** Rozvoj schopností poznávání **OSV 5 –** Kreativita **OSV 8 -** Komunikace

	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě *UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY* **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	

	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	

Ročníkové výstupy				
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Žák:				
- rozlišuje základní barvy	- kreslí základní tvary	**VV-3-1-01p až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu**	- správně používá nástroje a materiály pro tvůrčí činnost	**VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr**
- rozpoznává linie a tvary	- srovnává svou tvorbu s příklady předloženými učitelem	**VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)**	- vnáší prvky kontrastu do vlastní tvorby	**VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí a linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)**
- vytváří vlastní fantazijní prvky	- popíše svou tvorbu spolužákům	**VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své**	- vytváří díla na základě toho, co vidí (přírodní scény, objekty)	**VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie**

		činnosti sdělit svým spolužákům		
			- popíše pocity a emoce, které prožívá při tvorbě vlastního díla	**VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla**

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
- vybere námět pro svůj tvůrčí projekt	- naplánuje postup svého tvůrčího záměru	- prezentuje své dílo ostatním	**VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru**
- vytváří linie různých druhů a tlouštěk, kombinuje různé barvy a jejich odstíny, kombinuje tvary, které tvoří kompozici	- pojmenuje prvky ve výsledcích tvorby – linie, barvy, tvary	- srovnává svou tvorbu s uměleckými díly	**VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci**
- čerpá inspiraci pro tvorbu z vlastní zkušenosti	- vytváří vlastní představy a myšlenky	- volí vhodné prostředky a postupy	**VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních**
- rozpoznává a rozlišuje různé druhy tvorby	- slovně popíše, co vidí v uměleckém díle, co ho zaujalo	- diskutuje s učitelem a spolužáky o uměleckých dílech	**VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké**

			produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

5.15 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.
Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	-	-	-	-	-	1	1	-	-

Vzdělávání je realizováno převážně v kmenových učebnách. Vzdělávání je často doplňováno tematickými vycházkami a výchovně vzdělávacími programy (exkurze, výstavy, programy vzdělávacích organizací aj.).

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 10, MV 2, VDO 1, EV 4

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit zdravovědného a tělovýchovného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup žáků k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách zdravovědného zaměření a při tělovýchovných aktivitách;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při učebních aktivitách zdravovědného a tělovýchovného zaměření a jejich zkušenostmi z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity zdravovědného a tělovýchovného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních a motorických funkcí.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme tím, že:

- klademe důraz na orientaci žáků v zadání učebních aktivit zdravovědného a tělovýchovného zaměření, čímž je vedeme k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách zdravovědného a tělovýchovného zaměření, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské

Rozvíjíme tím, že:

- organizujeme učební aktivity tělovýchovného zaměření tak, aby si žáci uvědomovali nezbytnost a výhodnost dodržování a stanovování pravidel;

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách zdravovědného zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i udržování fyzického a psychického zdraví je podřízeno určitým pravidlům, a k jakým důsledkům může vést jejich narušování a nedodržování.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách zdravovědného a tělovýchovného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků;

- rozšiřujeme obsahy pojmů jednotlivých volních vlastností, čímž vedeme žáky k pochopení, že volní vlastnosti jsou nezbytným předpokladem pro dosažení stanovených záměrů v jakékoli lidské činnosti.

Kompetence digitální

Rozvíjíme tím, že:

- učíme žáky, jak vybrat relevantní klíčová slova nebo fráze pro vyhledávání potřebných informací na internetu, představujeme žákům některé pokročilé vyhledávací funkce, které pomohou zúžit vyhledávání;
- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;
- přizpůsobujeme výukové materiály a aktivity tak, aby vyhovovaly individuálním potřebám žáků, např. vytváříme jednodušší instrukce, používáme vizuální podpůrné prostředky nebo alternativní způsoby prezentace informací.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Předmět: Výchova ke zdraví

Stupeň: 2.

Ročník: 6. - 7. (1 vyučovací hodina týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny **VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím** **VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví** **VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy** **VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování**	*VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ* **vztahy ve dvojici** – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek *ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE* **dětství, puberta, dospívání** – tělesné, duševní a společenské změny **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství	**OSV 6** – Poznávání lidí **OSV 8** – Komunikace **OSV 9** – Kooperace a kompetice **VDO 1** – Občanská společnost a škola **OSV 3** Seberegulace a sebeorganizace

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem **VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her** **VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy** **VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí** **VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla** **VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel**	mladistvých; poruchy pohlavní identity *ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ* **výživa a zdraví** – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví –** kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota **tělesná a duševní hygiena, denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim **ochrana před přenosnými chorobami –** základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty **ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	**OSV 4 -** Psychohygiena

	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE **stres a jeho vztah ke zdraví** – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti **autodestruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci **bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního	**EV 4** – Vztah člověka a prostředí **OSV 10** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **OSV 8 -** Komunikace **OSV 9** – Kooperace a kompetice **OSV 7 –** Mezilidské vztahy

	provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) **manipulativní reklama a informace** – reklamní vlivy, působení sekt **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí *HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ* **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví *OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ* **sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání	**OSV 7 –** Mezilidské vztahy **OSV 3** – Seberegulace a sebeorganizace

	problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování **psychohygiena** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	**OSV 6** – Poznávaní lidí **MV 2** – Lidské vztahy **OSV 2** - Sebepojetí a sebepoznání

Ročníkové výstupy	
6. ročník	7. ročník
Žák:	
- identifikuje pozitivní interakce mezi lidmi, například sdílení radosti, spolupráci, vzájemnou pomoc a podporu	**VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny**
- pojmenuje a rozliší základní životní potřeby, jako jsou jídlo, pití, oblečení, bydlení, hygiena, spánek a zdraví	**VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím**
- rozumí tomu, že každý člověk může mít různé zdravotní potřeby a omezení - rozumí důležitosti výživy, pohybu, spánku a hygieny	**VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví**
- rozpozná své pozitivní vlastnosti, dovednosti a úspěchy - stanovuje si pozitivní životní cíle	**VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy**
- rozlišuje mezi zdravými a méně zdravými potravinami - má povědomí o základních zásadách vyvážené stravy, jako je konzumace ovoce, zeleniny, bílkovin a zdravých tuků	**VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování**
- komunikuje o svém zdravotním stavu s dospělými	**VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem**
- ví, co jsou návykové látky, a jak mohou ovlivnit zdraví a životní situaci jednotlivce, rozpozná rizika spojená s užíváním návykových látek a s provozováním hazardních her	**VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her**
- rozpozná sociálně patologické jevy, jako jsou návykové látky, kriminalita, vandalismus nebo negativní sociální vlivy	**VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy**
- rozpozná různé formy brutality a násilí, jako jsou fyzické útoky, verbální agresivita, šikana a diskriminace	**VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí**
- respektuje hranice, vyhýbá se sdílení osobních údajů, nevstupuje do neznámých situací - učí se, jak uklidnit situaci a vyhnout se agresi	**VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla**

- rozpozná situace, které mohou výt považovány za mimořádné události, jako jsou požáry, zemětřesení, povodně, nehody	**VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel**

5.16 TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru tělesná výchova.
Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybové omezení. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Vzdělávání je realizováno v tělocvičně TJ Sokol Frýdlant nad Ostravicí, ve sportovním a relaxačním centru Kotelna, na dopravním hřišti, na dvoře školy a v přírodě.

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 3, OSV 4, OSV 9

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy zdravotního oslabení žáků. Zařazení žáků do ZTv se provádí na doporučení lékaře. Prvky ZTv jsou preventivně využívány i v povinné Tv. Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního oslabení a má ozdravný účinek. Cílem je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit zdravovědného a tělovýchovného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme aktivní přístup žáků k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního

neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách zdravovědného zaměření a při tělovýchovných aktivitách;

- vedeme žáky k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž je směřujeme k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při učebních aktivitách zdravovědného a tělovýchovného zaměření a jejich zkušenostmi z běžného praktického života;

- mezi učební aktivity zdravovědného a tělovýchovného zaměření zařazujeme i takové, které napomáhají rozvoji kognitivních a motorických funkcí.

Kompetence k řešení problémů
Rozvíjíme tím, že:
- klademe důraz na orientaci žáků v zadání učebních aktivit zdravovědného a tělovýchovného zaměření, čímž je vedeme k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní
Rozvíjíme tím, že:
- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách zdravovědného a tělovýchovného zaměření, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské
Rozvíjíme tím, že:
- organizujeme učební aktivity tělovýchovného zaměření tak, aby si žáci uvědomovali nezbytnost a výhodnost dodržování a stanovování pravidel;

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách zdravovědného zaměření, čímž zprostředkováváme žákům poznání, že i udržování fyzického a psychického zdraví je podřízeno určitým pravidlům, a k jakým důsledkům může vést jejich narušování a nedodržování.

Kompetence pracovní
Rozvíjíme tím, že:
- při učebních aktivitách zdravovědného a tělovýchovného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků;

- rozšiřujeme obsahy pojmů jednotlivých volních vlastností, čímž vedeme žáky k pochopení, že volní vlastnosti jsou nezbytným předpokladem pro dosažení stanovených záměrů v jakékoli lidské činnosti.

Kompetence digitální
Rozvíjíme tím, že:
- seznamujeme žáky s riziky spojenými s nadměrnou dobou strávenou u počítače nebo mobilního zařízení, učíme je provádět jednoduchá kompenzační cvičení, upozorňujeme je, že nadměrné užívání digitálních technologií může způsobit závislost;

- vedeme žáky k používání internetu jako komunikačního a informačního kanálu na konkrétní téma v rámci místa bydliště (stránky obce, otevírací doba na úřadě, hlasování, ankety,…) nebo v rámci zájmových skupin (sportovní utkání, program kina, domlouvání společných aktivit).

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Předmět: Tělesná výchova

Stupeň: 1.

Ročník: 1. – 5. (2 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
- 1. období **TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost** **TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách** **TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti** **- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám** **- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů**	*ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ* **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu** **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	

- 2. období **TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu** **TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením** **TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností** **TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti** **TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti** **TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play** **- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla** **- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy**	**bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV *ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ* **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	**OSV 3 –** Seberegulace a sebeorganizace

	turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody **plavání** *(základní plavecká výuka)* – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti **lyžování, bruslení** *(podle podmínek školy)* – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích **další pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)* *ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ* **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření	**OSV 9 –** Kooperace a kompetice

	výkonů, základní pohybové testy **zdroje informací o pohybových činnostech**	
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
- 1. období **ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy** **ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením** - 2. období **ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování** **ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele** **ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením**	*ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ* **zdravotní oslabení** – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) *SPECIÁLNÍ CVIČENÍ* **základy speciálních cvičení** – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení *Vzhledem k ucelenému systému speciálních cvičení, který je shodný pro 1. i 2. stupeň, je formulováno učivo tohoto tématu jen na 2. stupni s předpokladem využití v celém základním vzdělávání.* *VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI* **pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV** – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

Stupeň 2.

Ročník: 6. - 9. (2 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí **TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy** **TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem** **TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity** **TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného**	**význam pohybu pro zdraví** – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců **zdravotně orientovaná zdatnost** – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	**OSV 4 -** Psychohygiena

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu **- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti**		
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech **TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků**	**pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance **úpoly** – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí **sportovní hry** *(alespoň dvě hry podle výběru školy)* – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie **turistika a pobyt v přírodě** – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti	**OSV 4 -** Psychohygiena

	silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla **plavání** *(podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti)* – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti **lyžování, snowboarding, bruslení** *(podle podmínek školy)* – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; *(popř. další zimní sporty podle podmínek školy)* **další (i netradiční) pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka **TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření,**	**komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	

pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu **TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji** **TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka** **TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je** **TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**	**organizace prostoru a pohybových činností** – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování **historie a současnost sportu** – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech** **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** – měření, evidence, vyhodnocování	**OSV 9** Kooperace a kompetice
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení **ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení** **ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	*ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ* **základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky** – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) *SPECIÁLNÍ CVIČENÍ* **oslabení podpůrně pohybového systému (A)** – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky	

	předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp **oslabení vnitřních orgánů (B)** – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy **oslabení smyslových a nervových funkcí (C)** – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání *VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI* **pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV** s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

Ročníkové výstupy				
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Žák:				
- převleče se do sportovního oděvu	- rozumí jednoduchým pohybovým pokynům a instrukcím	**TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost**	- rozvíjí pozitivní postoj k pravidelnému pohybu	**TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu**
- rozpozná základní nebezpečí spojená s pohybovými aktivitami	- dodržuje základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	**TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách**	- provádí jednoduchá korektivní cvičení zaměřená na posílení konkrétních svalových skupin	**TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením**
- reaguje na verbální povely	- popíše prováděný pohyb	**TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti**	- pozitivně vnímá sebe a své pohybové schopnosti prostřednictvím zdokonalování pohybových dovedností	**TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností**
- projevuje zájem o účast na různých pohybových aktivitách	- napodobuje motorické učení	**- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám**	- rozlišuje bezpečné prostředí pro pohyb	**TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti**
- zvládá základní pohybové dovednosti (chůze, běh, skákání, lezení, plazení)	- aplikuje základní způsoby lokomoce v různých prostředích	**- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci**	- rozumí verbálním a vizuálním pokynům	**TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění**

		podle individuálních předpokladů		**vlastní pohybové činnosti**
- uvědomuje si vlastní tělo v různých polohách	- napodobuje správné základní cvičební polohy	**ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy**	- rozumí jednoduchým pravidlům různých her, respektuje výsledek	**TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play**
- rozliší mezi napětím a uvolněním	- zvyšuje náročnost cvičení, aby mohl postupně posilovat své tělo	**ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením**	- uplatňuje správné držení těla při různých pohybových aktivitách	**- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla**
			- rozpoznává signály svého těla, které naznačují potřebu přípravy nebo uklidnění	**- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy**
			- identifikuje oblasti svého těla, které jsou oslabeny	**ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování**
			- demonstruje cvičení podle názorného provedení učitele	**ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku**

				speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
			- využívá komunikačních dovedností, aby upozornil na své oslabení	**ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením**

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
- chápe, proč je důležité pracovat na zlepšování a udržení svých pohybových schopností pro své zdraví a pohodu	- poznává různá sportovní odvětví a seznámí se s jejich základními pravidly a dovednostmi	- zvládá základní pohybové dovednosti spojené s různými sportovními odvětvími, jako je chůze, běh, skákání, házení atd.	**TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí**
- rozumí, proč je důležité se připravit na pohybovou činnost a jaký je význam jejího správného ukončení	- využívá základní kompenzační techniky, které mu pomohou překonat únavu a napětí v těle po pohybové činnosti	- zvládá základní relaxační techniky, které mu pomohou uvolnit svaly a zklidnit mysl	**TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy**
- rozumí, jaké negativní účinky mohou mít drogy a jiné škodliviny na zdraví a pohybové schopnosti	- rozpozná rizika spojená s užíváním drog a škodlivin pro své zdraví a fyzickou kondici	- vyvíjí strategie, jak odolat tlaku vrstevníků nebo okolí, které by ho mohlo vést k užívání drog nebo škodlivin	**TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem**
- chápe, proč je důležité mít čisté ovzduší pro své zdraví a pohodu	- rozpozná, jaká pohybová aktivita je vhodná v situaci, kdy je ovzduší znečištěné	- přizpůsobí intenzitu a délku svých pohybových aktivit podle aktuálního znečištění ovzduší	**TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity**
- rozpozná základní typy zranění (řezy, modřiny, popáleniny) a chápe, co je důležité v jejich případě udělat	- rozumí důležitosti zajištění bezpečného prostoru pro sebe, raněného a ostatní osoby	- chápe význam opatrného a šetrného způsobu, jak přesunout zraněného	**TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného**
- rozumí, proč je důležité dodržovat pravidla bezpečného chování jak v přírodě, tak i v silničním provozu	- rozpozná základní rizika spojená s pobytem v přírodě (např. nerovný terén, volně běhající zvířata, změna počasí)	- chápe, že při výletech do přírody je důležité zůstávat na vyznačených cestách a nepoškozovat přírodní prostředí	**TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu**

- rozumí, co znamená zatěžování těla a proč je důležité zlepšovat tělesnou zdatnost	- rozpozná rozdíl mezi různými typy fyzické aktivity, jako je chůze, běh, skákání či plavání	- vnímá, jak tělo reaguje na fyzickou aktivitu, jako je zvýšená srdeční frekvence nebo zvýšené dýchání	**- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti**
- rozumí základním pohybovým dovednostem, jako je chůze, běh, skákání, házení a chytání míčku	- uplatňuje naučené pohybové dovednosti ve hrách a aktivitách, které jsou přizpůsobeny jeho schopnostem	- učí se základní pravidla a cíle her a aktivit	**TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech**
- zhodnotí vlastní provedení pohybových činností na základě pokynů učitele nebo instruktora	- pojmenuje konkrétní části pohybu, které byly problematické	- chápe, že nedostatky v provedení mohou být způsobeny nedostatečnou koordinací, silou nebo jinými faktory	**TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků**
- rozumí základním odborným termínům spojeným s daným sportem nebo činností	- spojuje specifické termíny s konkrétními pohyby nebo činnostmi	- používá jednoduchou odbornou terminologii při popisu svých vlastních pohybů a činností	**TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka**
- rozumí základním olympijským myšlenkám, jako je čestné soupeření, pomoc druhým, respekt k různým lidem a ochrana přírody	- učí se spravedlivě a čestně soutěžit s ostatními bez podvádění nebo zneužívání pravidel	- učí se vcítit do situace druhých a nabízet pomoc tam, kde je to potřeba	**TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu**
- chápe důležitost spolupráce a týmového úsilí pro dosažení úspěchu družstva	- společně s ostatními družstevníky se dohoduje na jednoduchých plánech a taktikách pro dosažení cíle	- dodržuje dohodnutou taktiku během hry nebo aktivity	**TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji**
- rozumí různým rolím spojeným s danou sportovní aktivitou, jako	- rozumí právům hráče, rozhodčího a diváka	- rozumí povinnostem hráče, rozhodčího a diváka	**TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva**

jsou role hráče, rozhodčího a diváka			**a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka**
- rozumí, které konkrétní prvky pohybové činnosti nebo výkony mají být sledovány	- sleduje pohybové činnosti a prvky podle instrukcí učitele nebo trenéra	- sleduje výkony sportovců během cvičení, tréninku nebo soutěže	**TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je**
- identifikuje okamžiky, kdy je vhodné spolupracovat na rozhodnutích	- aktivně se zúčastňuje diskusí a rozhovorů týkajících se osvojovaných her a soutěží	- chápe, že různé nápady mohou přispět k zábavě a zajímavosti	**TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**
- identifikuje oblasti svých zdravotních oslabení a omezení, ve kterých je třeba pracovat na zlepšení	- stanovuje reálné a dosažitelné cíle pro korekci zdravotních oslabení	- snaží se pravidelně a trpělivě cvičit a pracovat na zlepšení svých fyzických schopností	**ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení**
- identifikuje své specifické potřeby a oslabení, která vyžadují speciální cvičení	- plánuje a začleňuje speciální vyrovnávací cvičení pravidelně do svého pohybového režimu	- snaží se o správnou techniku provedení vyrovnávacích cvičení, aby bylo dosaženo maximálního efektu a minimalizovalo se riziko zranění	**ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení**
- rozpoznává činnosti, které by mohly zhoršit zdravotní oslabení nebo způsobit zranění	- respektuje rady odborníků, lékařů nebo trenérů ohledně vhodných a nevhodných aktivit	- aktivně se vyhýbá situacím, které by mohly způsobit ohrožení zdravotního stavu	**ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**

5.17 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

CHARAKTERISTIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět Člověk a svět práce je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.
Vzdělávání v předmětu se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
Vzdělávací obsah předmětu Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Na 2. stupni je vzdělávací obsah rozdělen na čtyři tematické okruhy: Pěstitelské práce, chovatelství (6. – 9. roč.), Provoz a údržba domácnosti (6. – 9. roč.), Příprava pokrmů (6. – 9. roč.), Svět práce (8. – 9. roč.).

Časová dotace předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdenní časová dotace:	1+3	1+3	1+2	1+2	1+2	1+3	1+2	1+2	+2

+1, +2, +3 - označení pro disponibilní časovou dotaci

Vzdělávání probíhá v kmenových učebnách, ve cvičné kuchyni, polytechnické dílně, na školním pozemku, v počítačové učebně.

Zařazená průřezová témata a jejich okruhy

OSV 1, OSV 5, OSV 7, VDO 1, VDO 2

Strategie rozvoje klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a správnému plnění učebních aktivit pracovně výchovného zaměření pomocí vlastně zvolené strategie a k omezování potřeby pomoci a vedení učitelem, čímž podporujeme jejich aktivní přístup k učení;

- postojem k chybě, jako nutnému prostředku k učení, posilujeme sebedůvěru a odstraňujeme zábrany žáků, které mohou souviset s obavami z vlastního neuspokojivého výkonu při učebních aktivitách pracovně výchovného zaměření;

- vedeme k propojování informací a rozšiřováním obsahu pojmů, čímž směřujeme žáky k nacházení vztahů a souvislostí mezi informacemi získanými při učebních aktivitách pracovně výchovného zaměření a zkušenostmi žáků z běžného praktického života;

- předkládáme žákům učební pomůcky k rozvoji jemné motoriky;

- koncipujeme pracovní náměty tak, aby žáci při jejich realizaci využívali pojmy z různých vzdělávacích oblastí;

- předkládáme žákům příležitosti ověřit si své vlastní schopnosti a možnosti plnit požadavky k vykonávání vybraných profesí, čímž je vedeme k sebereflexi, náhledu na vlastní možnosti pracovního uplatnění a k uvědomění si nezbytnosti vzdělávání současného i dalšího.

Kompetence k řešení problémů
Rozvíjíme tím, že:

- klademe důraz na orientaci žáků v zadání učebních aktivit pracovně výchovného zaměření, čímž vedeme žáky k analýze a pojmenování problémové situace, k promýšlení způsobů řešení a jejich důsledků a k výběru nejvhodnějšího způsobu řešení (samostatně nebo ve spolupráci s učitelem).

Kompetence komunikativní
Rozvíjíme tím, že:

- rozšiřujeme obsahy pojmů při učebních aktivitách pracovně výchovného zaměření, čímž pomáháme žákům porozumět sdělením a informacím a dáváme jim možnost aktivně a adekvátně využívat tyto pojmy ve vlastním sdělení a předávání informací.

Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské
Rozvíjíme tím, že:

- pracujeme s chybou a organizujeme učební aktivity pracovně výchovného zaměření tak, aby si žáci uvědomovali nezbytnost a výhodnost dodržování a stanovování pravidel.

Kompetence pracovní
Rozvíjíme tím, že:

- při učebních aktivitách pracovně výchovného zaměření cíleně působíme na rozvoj volních vlastností žáků;

- rozšiřujeme obsahy pojmů jednotlivých volních vlastností, čímž vedeme žáky k pochopení, že volní vlastnosti jsou nezbytným předpokladem pro dosažení stanovených záměrů v jakékoli lidské činnosti.

Kompetence digitální
Rozvíjíme tím, že:

- vedeme žáky k používání různých zdrojů informací na internetu, např. webové stránky, články, blogy, encyklopedie a pomáháme žákům vybírat z nich ty, které jsou pro danou potřebu nejrelevantnější;
- připravujeme takové učební situace, které od žáků vyžadují používání jednoduchých nástrojů (sociální sítě, poslání odkazu, e-mail) pro sdílení dat, informací a digitálního obsahu, posílání e-mailu s vhodně zvoleným předmětem a přílohou, otevírání a ukládání dokumentu z odkazu;
- vedeme žáky ke zdvořilému chování v online prostředí (vstřícnost, příjemné oslovenía užívání vhodných výrazů), k dodržování pravidel vedení respektujícího a konstruktivního dialogu v online prostředí, k používání obecných pravidel pro typografii (správné psaní velkých písmen, interpunkce, diakritika), psaní předmětů do e-mailu, používání emotikonů v neformální komunikaci.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Člověk a svět práce

Stupeň: 1.

Ročník: 1. – 2. (4 vyučovací hodiny týdně), 3. – 5. (3 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
- 1. období **ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** **ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy** - 2. období **ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu** **ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii**	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu **ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění**		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
- 1. období **ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi** - 2. období **ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž** **ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu** **ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu** **- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky**	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
- 1. období **ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky**	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny - 2. období **ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin** **ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování** **ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní** **ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě**	pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
- 1. období **ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování** **ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování** - 2. období **ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně** **ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm** **ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování**	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam	

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni **- uplatňuje zásady správné výživy**		

Stupeň 2.

Ročník: 6. (4 vyučovací hodiny týdně), 7. – 8. (3 vyučovací hodiny týdně), 9. (2 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy	učivo	průřezová témata
Žák:		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin **ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě** **ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu** **ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty** **ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami**	**základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy **zelenina** – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny **okrasné rostliny** – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin **ovocné rostliny** – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování **léčivé rostliny, koření** – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie **chovatelství** – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	**OSV 1 –** Rozvoj schopnosti poznávání

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku **ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů** **ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti** **ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií**	**finance, provoz a údržba domácnosti** – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti **elektrotechnika v domácnosti** – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	**OSV 7 –** Mezilidské vztahy
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče **ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy** **ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu** **ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni**	**kuchyně** – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu **potraviny** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	**OSV 1 –** Rozvoj schopností poznávání **OSV 5 –** Kreativita **OSV 5 -** Kreativita

SVĚT PRÁCE		
ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách **ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života** **ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání** **ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání** **- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů** **- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání**	**trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	**VDO 1 –** Občanská společnost a škola **VDO 2 –** Občan, občanská společnost a stát

Ročníkové výstupy				
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Žák:				
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
- rozpoznává a pojmenovává základní materiály (např. papír, dřevo, tkanina) - seznámí se s nástroji pro práci s materiály (např. nůžky, lepidlo, barvy)	- experimentuje s netradičními materiály, jako jsou recyklované předměty	**ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů**	- rozpoznává a pojmenovává dané materiály, s nimiž bude pracovat (např. dřevo, textilie, modelovací hmota)	**ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu**
- porozumí jednoduchým slovním návodům a instrukcím	- rozpoznává a používá jednoduché šablony a předlohy	**ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy**	- samostatně se rozhoduje o výběru materiálů a témat pro tvořivé činnosti	**ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii**
			- pojmenovává různé pracovní pomůcky, nástroje a náčiní používané při tvořivých činnostech	**ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu**
			- seřazuje a ukládá pracovní pomůcky a materiály na předem stanovená místa	**ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění**

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
- trénuje jemnou motoriku rukou a prstů při manipulaci s malými částmi stavebnic	- spojuje části stavebnic podle základních návodů	**ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**	- montovat jednoduché modely nebo struktury z částí stavebnic podle základních návodů	**ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž**
			- následuje slovní návody, předlohy a instrukce týkající se konkrétního projektu nebo úkolu	**ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu**
			- identifikuje hlavní prvky, které by měly být udržovány v pořádku (nástroje, materiály apod.) – rozpozná nebezpečné situace, reaguje na ně (např. přesun do bezpečné oblasti, volání o pomoc)	**ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu**
			- pojmenovává pracovní nástroje, demonstruje jejich správné držení	**- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky**
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
- rozpozná a pojmenuje jednotlivá roční období	- vyjádří svá pozorování písemně nebo verbálně s podporou jednoduchých prostředků (např. obrázky)	**ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky**	- demonstruje správné použití jednoduchých nástrojů pro pěstování rostlin (např. lopatka, konvička)	**ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin**
- rozpozná a pojmenuje základní druhy rostlin, se kterými bude pracovat	- zná potřeby rostlin (např. zalévání, osvětlení, teplota)	**ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny**	- ošetřuje a udržuje rostliny (např.	**ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné**

			odstraňování suchých částí, podpírání rostlin)	**rostliny a provádí pěstitelská pozorování**
			- provádí jednoduché postupy na udržování a čištění pěstitelských nástrojů	**ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**
			- poskytne první pomoc v případě drobného úrazu (např. očištění a dezinfekce rány, nanesení obvazu nebo náplasti)	**ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě**
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
- identifikuje potřebné náčiní potřebné pro stolování	- správně rozmístí nádobí a příbory na stolu	**ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování**	- pojmenuje základní nástroje a pomůcky, které se nacházejí v kuchyni	**ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně**
- ví o důležitosti pohodlného a bezpečného posezení u stolu	- identifikuje základní pravidela, jak se chovat při stolování	**ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování**	- pojmenuje suroviny a nástroje potřebné pro přípravu vybraného pokrmu	**ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm**
			- ví, jak reagovat v případě neočekávaných situací (např. vylití nápoje, rozbití nádobí).	**ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování**
			- je seznámen s důležitostí dodržování bezpečnostních pravidel při práci v kuchyni	**ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první**

				pomoc i při úrazu v kuchyni
			- pojmenuje základní složky stravy	- **uplatňuje zásady správné výživy**

Ročníkové výstupy			
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Žák:			
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
- pojmenuje vybrané rostlin, které jsou předmětem pěstování	- naplánuje čas a činnosti potřebné k pěstování vybraných rostlin	- pozoruje a rozpoznává příznaky zdraví a růstu rostlin	**ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin**
- identifikuje různé druhy květin vhodné pro pěstování v interiéru	- plánuje a organizuje čas a činnosti potřebné k pěstování a péči o květiny	- vhodně umístí a využije květiny k výzdobě interiéru	**ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě**
- identifikuje účel a správné použití konkrétních pracovních pomůcek	- správně a efektivně využívá pracovní pomůcky při provádění dané činnosti	- provádí základní údržbu a čištění pracovních pomůcek pro zajištění jejich dlouhé životnosti a správné funkčnosti	**ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu**
- rozpozná a pojmenuje drobná zvířata, která jsou předmětem chovu	- zná základní potřeby drobných zvířat	- používá bezpečné postupy při manipulaci se zvířaty	**ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty**
- pracuje dle stanovených postupů a harmonogramů při péči o zvířata	- rozpozná potenciálně nebezpečné situace při práci se zvířaty	- používá vhodné ochranné prostředky při práci se zvířaty	**ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami**
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI			
- rozpozná a pojmenuje různé platební metody	- počítá peníze a provádí jednoduché hotovostní platby	- má základní povědomí o tom, jak fungují různé platební prostředky	**ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku**
- samostatně provádí základní domácí činnosti, jako je uklízení, vaření, praní prádla a úklid	- má základní povědomí o různých domácích spotřebičích,	- bezpečně zachází s domácími spotřebiči	**ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech**

	jako jsou pračky, sporáky, lednice apod.		**v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů**
- pojmenuje základní domácí pomůcky, nástroje a nářadí potřebné pro drobnou údržbu a práci v domácnosti	- bezpečně zachází s pomůckami, nástroji a nářadím	- používá vhodné prostředky, chemikálie a materiály při práci v domácnosti	**ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti**
- odhadne možná rizika při práci v domácnosti	- používá vhodné ochranné prostředky	- zajistí první pomoc při úrazu v domácnosti	**ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií**
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
- správně používá kuchyňské náčiní	- obsluhuje kuchyňské spotřebiče	- uklidí kuchyň po vaření	**ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče**
- identifikuje a pojmenuje zdravé suroviny	- dávkuje suroviny podle pokynů v receptu	- přečte a popíše postup přípravy jednoduchého pokrmu	**ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy**
- zná základní pravidla chování a etikety při stolování	- udržuje správné držení těla u stolu	- samostatně provádí úkony související s obsluhou u stolu	**ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu**
- správně provádí osobní hygienu při práci v kuchyni	- bezpečně manipuluje s kuchyňským náčiním a spotřebiči	- je seznámen s pravidly pro správné skladování potravin	**ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni**

SVĚT PRÁCE			
- má povědomí o různých profesích a pracovních činnostech	- rozpozná požadavky na vzdělání a dovednosti v různých profesích	- má informace o možnostech dalšího vzdělávání	**ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách**
- zhodnotí vlastní zájmy, schopnosti a dovednosti v kontextu profesního směřování	- rozpozná a pojmenuje své silné stránky, které mohou být přínosem v pracovním prostředí	- rozpozná vlastní omezení a překážky, které mohou ovlivnit profesní a pracovní orientaci	**ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života**
- seznámí se s dostupnými zdroji profesních informací	- samostatně vyhledává a získává informace o různých profesích	- plánuje vlastní kariéru v souladu se zájmy a schopnostmi	**ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání**
- prokáže schopnost sebekontroly a přípravy před pohovorem	- reaguje a odpovídá na otázky týkající se profesního života	- demonstruje konkrétní dovednosti a znalosti důležité pro dané pracovní místo	**ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání**
- je seznámen se základními pracovněprávními předpisy	- zná vlastní práva a povinnosti v zaměstnání	- rozpozná případnou diskriminaci nebo nekalé jednání v pracovním prostředí	**- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů**
- má informace o různých službách a institucích poskytujících profesní poradenství	- vyhledá a najde kontakty na profesní poradce	- seznámí se s možnostmi dalšího vzdělávání a odborného rozvoje	**- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání**

6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6.1 HODNOCENÍ ŽÁKŮ VE ŠKOLE

Hodnocení žáků je zpracováno na základě zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.
Podrobnosti o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech jsou uvedeny ve školním řádu.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje.

Hodnocení žáka vychází ze stanovených cílů a kritérií, jimiž lze žákovu činnost a jejich výsledky poměřovat, na jejichž základě může i žák hodnotit svou práci.

Hodnocení by se mělo soustředit na individuální pokrok každého žáka a nemělo by být zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky.

6.2 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

- Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků je vztahováno především k dosahování očekávaných výstupů ve vyučovacích předmětech a současně i k utváření klíčových kompetencí. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.
- Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje hodnocení průběžné a shrnující.

6.2.1 Způsob hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků

- O způsobu hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání s pedagogickou radou.

- Pro průběžné i shrnující hodnocení výsledků vzdělávání používáme klasifikaci.

- Stupně hodnocení vyjádřené klasifikací:

  1 – výborný,
  2 – chvalitebný,
  3 – dobrý,
  4 – dostatečný,
  5 – nedostatečný.

Pro doplnění průběžné klasifikace mohou učitelé použít i tyto znaky:
- známka s mínusem – označuje upozornění, že učitel hodnotí žáka mírně hůře než vystihuje stupeň hodnocení,
- známka s plusem – označuje upozornění, že učitel hodnotí žáka mírně lépe, než vystihuje stupeň hodnocení.

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání:

- Shrnující hodnocení výsledků vzdělávání žáka je na vysvědčení vyjádřeno klasifikačním stupněm.
- Při hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka klasifikačním stupněm se na vysvědčení na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.
- Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- Žák 1. a 2. ročníku může být průběžně hodnocen formou razítek nebo jiných znaků žákem i rodiči akceptovaných.
- Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem každého žáka a se zřetelem k podpůrným opatřením, doporučeným školským poradenským zařízením.
- Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí míra dosažení očekávaných výstupů, jíž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při shrnující klasifikaci přihlíží učitel i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Při klasifikaci žáka je přihlíženo zejména k míře jeho postižení a k úsilí, vynaloženému žákem, jeho postojům k učení a snaze. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- Klasifikuje se jen probrané učivo a procvičené učivo. Žáci mají dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky.
- Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů. Hodnotíme co nejčastěji.

6.2.2 Kritéria hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků

- Pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání jsou stanovena tato kritéria:
    a) míra zvládnutí očekávaných výstupů
    b) kvalita ústního a písemného projevu
    c) aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim, kvalita přípravy na výuku

Stupeň 1 (výborný)

ad a) Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů zpravidla správně. Ovládá postupy a způsoby práce, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků, účelně si organizuje vlastní práci.

ad b) Ústní a písemný projev žáka je zpravidla správný.

ad c) Žák je aktivní, učí se se zájmem, na výuku je připraven.

Stupeň 2 (chvalitebný)

ad a) Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s menšími chybami a menší jistotou.. V postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby, výsledky jeho práce mají drobné nedostatky, účelně si organizuje vlastní práci.

ad b) Ústní a písemný projev žáka nemá závažnější nedostatky ve správnosti a přesnosti.

ad c) Žák je aktivní, učí se se zájmem, na výuku bývá připraven.

Stupeň 3 (dobrý)

ad a) Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů většinou nepřesně a neúplně nebo si očekávané poznatky a dovednosti neosvojil v takové míře, aby je mohl aplikovat při řešení teoretických a praktických úkolů. Při postupech a způsobech práce se vyskytují podstatné chyby, výsledky práce mají závažnější nedostatky, vlastní práci organizuje méně účelně.

ad b) Ústní a písemný projev žáka má závažnější nedostatky ve správnosti a přesnosti.

ad c) U žáka je kolísavá aktivní snaha i příprava na výuku.

Stupeň 4 (dostatečný)

ad a) Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů většinou nepřesně a neúplně nebo si očekávané poznatky a dovednosti neosvojil v takové míře, aby je mohl aplikovat při řešení teoretických a praktických úkolů. Při postupech a způsobech práce se vyskytují podstatné chyby, výsledky jeho práce mají závažné nedostatky, práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat.

ad b) Ústní a písemný projev žáka je většinou nesrozumitelný, má výrazné nedostatky ve správnosti a přesnosti.

ad c) Žák má malý zájem o učení i o přípravu na výuku.

Stupeň 5 (nedostatečný)

ad a) Žák si očekávané poznatky a dovednosti neosvojil. Výsledky jeho práce jsou nedostačující, práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat.

ad b) Ústní a písemný projev žáka je zcela nedostačující.

ad c) Žák neprojevuje zájem o učení a ani o přípravu na výuku.

6.3 SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

- Výchova a vzdělávání má směřovat k rozvíjení žáka v autentickou osobnost. Jednou z možností, jak žákovu osobnost utvářet, je sebehodnocení žáků.
- Cílem sebehodnocení je rozvíjet kompetenci, podporující samostatnost a nezávislost žáka na učiteli. Tato kompetence je důležitá k uplatnění v dalším životě, kdy dochází k sebereflexi v oblasti sociální, pracovní nebo světonázorové.
- Sebehodnocení je závislé na kognitivním vývoji žáka. Je to pro něj velmi náročná činnost, kterou je třeba pěstovat přiměřeně k jeho rozumovým schopnostem, věkovým i individuálním zvláštnostem. V případě žáků s mentálním postižením je účelné, aby sebehodnocení probíhalo co nejčastěji, v ideálním případě v průběhu každé vyučovací jednotky (za jednotlivými dílčími aktivitami) nebo na jejím konci.
- Důležitým prostředkem při rozvíjení schopnosti sebehodnocení je i práce s chybou. Podporujeme vnímání významu chyby jako přirozené a nezbytné součásti procesu učení.
- Pro práci s chybou je důležité, aby si žák dokázal:
  - uvědomit chyby, slabé stránky, neúspěchy;
  - nalézt příčiny, proč se mu daří - nedaří, co může udělat pro další zlepšení, jaký by chtěl být;
  - utvářet strategie k nápravě.

Příloha č. 1

ŠVP ZV Frýdlant nad Ostravicí, příloha pro ŠD

Školní vzdělávací program
pro školní družinu

Základní škola a Mateřská škola,
Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 7,
příspěvková organizace

OBSAH

1. Charakteristika školní družiny ……..... 3

2. Cíle výchovně vzdělávací práce a výchovně vzdělávací strategie ……..…… 3

3. Časový plán vzdělávání ……..……. 4

4. Formy vzdělávání ……...…..…. 5

5. Obsah vzdělávání …… 7

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami …….. 7

7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání …...…... 7

8. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví ……..…… 7

9. Personální, materiální a ekonomické podmínky ……. 8

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina se nachází v historické budově z roku 1887 ve Frýdlantu nad Ostravicí. Školní družinu navštěvují žáci z několika obcí regionu – Čeladná, Skalice, Lubno, Metylovice, Palkovice, Nová Ves, Pražmo, Lískovec a Frýdek-Místek. Žáci k zájmovým činnostem aktivně využívají prostory relaxační místnosti, cvičné kuchyňky a školní zahrady.

2. CÍLE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE A VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

1. **Rozvoj osobnosti žáka:**
- systematicky cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti usnadňují jeho další rozvoj,
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí, schopnosti žáků, jejich fantazii a zájmy,
- podporovat tělesný rozvoj a zdraví žáka, jeho osobní spokojenost a pohodu.

2. **Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost:**
- poskytovat žákům možnost poznávat takové hodnoty, jako je rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabým a ohroženým, péče o druhé, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a vztahy mezi lidmi,
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích.

3. **Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osoba:**
- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb,
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry,
- vést žáka k poznání, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

4. **Vytváření vhodných podmínek ve školní družině:**
- dbát na to, aby vybavení bylo pro žáky bezpečné a estetického vzhledu,
- vést žáky k tomu, aby se podílely na estetické výzdobě školy,
- vytvářet takové prostředí, aby se v něm žáci cítili dobře.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

1. KOMPETENCE K UČENÍ

Vychovatel rozvíjí tím, že:
- vede žáka k dokončení započaté práce,
- získané vědomosti žáka dává do souvislostí,
- vede žáka k uplatňování zkušeností v praktických situacích.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Vychovatel rozvíjí tím, že:
- zaměřuje pozornost žáka na dění kolem sebe,
- vede žáka k navrhování vlastního řešení situace.

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Vychovatel rozvíjí tím, že:

- vede žáka k vyjádření svých myšlenek a názorů,
- podporuje komunikaci žáka bez ostychu s vrstevníky i dospělými.

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Vychovatel rozvíjí tím, že:

- vede žáka k samostatnému rozhodování o svých konáních, uvědomuje si svou zodpovědnost a z toho vyplývající důsledky,
- vysvětluje důležitost ohleduplnosti a citlivosti v chování k ostatním,
- vede k rozpoznávání nevhodného chování, nespravedlnosti, agresivity, šikany,
- zapojuje žáka do práce ve skupině,
- dbá na žákův respekt k druhým, tolerantnost k odlišnostem lidí.

5. KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

Vychovatel rozvíjí tím, že:

- zadává žákovi úkoly (zodpovědnosti) přiměřené jeho schopnostem, aby je žák mohl zodpovědně a samostatně plnit,
- řeší problémové situace tak, aby si žák uvědomoval práva i povinností své i druhých,
- vysvětluje důsledky neodpovědného chování při porušování zdravého a bezpečného prostředí.

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

Vychovatel rozvíjí tím, že:

- předkládá žákovi možnosti smysluplného trávení volného času,
- umožňuje žákovi samostatný výběr zájmové činnosti,
- organizuje pro žáka nabídku aktivit s možností výběru mezi činnosti individuálními i skupinovými,
- uvádí příklady nevhodného trávení volného času a vede žáka k dovednosti odmítání nevhodných pobídek.

7. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Vychovatel rozvíjí tím, že:

- umožňuje žákovi pracovat s tabletem s využitím výukových programů,
- seznamuje žáka s riziky spojenými s nadměrnou dobou strávenou u tabletu, učí ho provádět jednoduchá kompenzační cvičení, upozorňuje ho, že nadměrné užívání digitálních technologií může způsobit závislost

3. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Příležitostná činnost

Akce pro žáky během školního roku:

Září:

- výukový program
- výtvarná a pracovní tvorba

- environmentální činnost
- aktivity – prevence rizikového chování

Říjen:
- environmentální činnosti
- výtvarná a pracovní činnost
- besedy
- sportovní aktivity

Listopad:
- besedy
- výtvarná a pracovní tvorba
- environmentální činnost
- sportovní aktivity
- aktivity – prevence rizikového chování

Prosinec:
- mikulášská besídka
- vánoční akce

Leden:
- environmentální činnosti
- výukový program
- aktivity – prevence rizikového chování
- výtvarná a pracovní tvorba

Únor:
- výtvarná a pracovní tvorba
- environmentální činnosti
- beseda
- aktivity – prevence rizikového chování

Březen:
- návštěva knihovny
- velikonoční akce
- výstava
- environmentální činnost

Duben:
- návštěva dopravního hřiště
- environmentální činnosti
- exkurze
- aktivity – prevence rizikového chování

Květen:
- environmentální činnost
- výtvarná a pracovní činnost
- výukový program
- sportovní aktivity

Červen:
- Den dětí
- školní výlet
- environmentální činnosti
- aktivity – prevence rizikového chování

4. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost žáků mimo vyučování formou zájmových, odpočinkových a rekreačních činností, které jsou rozvrženy tak, aby byly různorodé a zajímavé.

1. **příležitostná výchovná:**
- akce vzdělávací, zájmové a tematické, např. návštěvy knihovny, kina, besedy na Policii ČR, exkurze, výstavy, výlety a besedy ve škole

2. **pravidelná výchovná:**
- **činnost odpočinková, relaxační:** např. hry, stavebnice, četba, poslech hudby

- **zájmová činnost výtvarná:** zábavnou formou rozvíjíme základy výtvarných dovedností a vědomostí s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možnostem žáků

- **pracovně tvořivá činnost:** nenásilnou formou vedeme žáky k samostatnosti, dovednosti, manuální zručnosti a estetice

- **sportovní činnost:** umožňujeme žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybové omezení, ve shodě s věkem a postižením žáky vedeme od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci

- **hudební činnost:** hudební činností podporujeme u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, poslechových a pohybových

- **environmentální činnost:** vedeme žáky ke kladnému vztahu k přírodě a životnímu prostředí, k orientaci v terénu, pozorování krajiny a změn způsobené činností člověka

3. **osvětová činnost:**
- poskytování informací pro žáky v oblasti prevence sociálně-patologických jevů, zejména šikany a vandalismu

- přitažlivá nabídka a dostatek hodnotných volnočasových aktivit, vše přizpůsobeno specifikám našeho zařízení a zájmu našich žáků

5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah zájmového vzdělávání se člení do jednotlivých oddělení či oblastí:

- **sport:** sportovní akce, soutěže
-
- **výukové programy:** navazující na oblast základního vzdělávání – Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a zdraví, Člověk a společnost
- **estetika:** výtvarné činnosti, výstavy, exkurze, estetická úprava školy a školní zahrady
- **ekologie:** ekologické akce, spolupráce s různými sdruženími
- **propagace:** prezentace výtvarné tvorby žáků na veřejnosti, účast na výtvarných soutěžích, akce pro širokou veřejnost - Den otevřených dveří

6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- účastníky činností zájmového vzdělávání jsou žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním
- dlouhodobým záměrem celého zařízení je vytvářet školní prostředí, kde se žákům dostává kvalitní a kvalifikovaná vzdělávací péče a kde se současně žáci cítí spokojeně a bezpečně

7. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy
- o přijetí a zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy
- podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců, odhlašují se písemnou formou s podpisem zákonného zástupce
- doba pobytu žáka je vymezena záznamem na zápisním lístku
- uvolnění žáka mimo vymezenou dobu na zápisním lístku se provádí na písemnou žádost rodičů. Žádost musí obsahovat datum, čas a podpis rodičů
- měsíční úhrada ŠD je 200,- Kč za 1 měsíc
- splatnost měsíční úhrady stanoví ředitelka školy
- nejvyšší počet účastníků ve ŠD je 14 žáků

8. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání;
- vhodný stravovací a pitný režim;
- zdravé prostředí užívaných prostorů;
- bezpečné pomůcky;
- ochrana účastníků před úrazy;
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů;
- dostupnost prostředků první pomoci

- pravidelné poučování účastníků zájmového vzdělávání o zásadách bezpečného chování ve školní družině i mimo ni

Psychosociální podmínky:
- vytváření prostředí pohody, příznivé sociální klima;
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům;
- věková přiměřenost a motivující hodnocení;
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy;
- informovanost účastníků i jejich rodičů o činnosti ve ŠD.

9. PERSONÁLNÍ, MATERIÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Personální podmínky: Vychovatelky školní družiny jsou kvalifikované a účastní se vzdělávacích kurzů a seminářů.

Materiální podmínky: Školní družiny využívají prostor relaxační místnosti, cvičné kuchyňky a školní zahrady. Zastaralé vybavení ŠD je pravidelně obměňováno, obnovováno a doplňováno.

Ekonomické podmínky: Výši úhrady za školní družinu určuje ředitel školy. Část těchto prostředků je využita pro nákup vybavení a obnovu interiéru prostoru ŠD. Finanční náklady na kulturní a jiné akce hradí zákonní zástupci účastníka.